

Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi

Journal of Academic Language and Literature

(Cilt/Volume: 6, Sayı/Issue: 1, Nisan/April 2022)

Esra BOZYİĞİT

Arş. Gör. Dr., Bilecik Şeyh Edebali
Üniversitesi
esra.bozyigit@bilecik.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-5809-6223>

Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının Yeni Tespit Edilen Nüshaları ve Şairin Neşredilmemiş Şiirleri

*Newly Identified Copies of Shaykh al-Islam Yahya's Divan
and the Unpublished Poems of the Poet*

Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 12.03.2022

Kabul Tarihi/Accepted: 23.04.2022

Yayın Tarihi/Published: 30.04.2022

Atıf/Citation

BOZYİĞİT, E. (2022). Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının Yeni Tespit Edilen Nüshaları ve Şairin Neşredilmemiş Şiirleri. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*, 6 (1), 316-377.
<https://doi.org/10.34083/akaded.1086733>

BOZYİĞİT, E. (2022). Newly Identified Copies of Shaykh al-Islam Yahya's Divan and the Unpublished Poems of the Poet. *Journal of Academic Language and Literature*, 6 (1), 316-377.
<https://doi.org/10.34083/akaded.1086733>

Bu makale iThenticate programıyla taranmıştır.
This article was checked by iThenticate.

Öz

XVI. yüzyılın ikinci yarısında dünyaya gelen Şeyhülislâm Yahyâ (ö. 1644), yaşadığı devrin önde gelen âlimlerinden ve seçkin şairlerinden biridir. Onun pek çok araştırmaya konu olan *Dîvân*'ı, biri Arap harfleriyle olmak üzere üç kez neşredilmiştir. Söz konusu neşirler incelendiğinde, bu çalışmalarda *Dîvân*'ın kimi nüshalarına başvurulmadığı görülmüştür. Makalede, *Dîvân* neşirlerinde yer almayan nüshalar tespit edilmeye çalışılmış; ulaşılabilenler incelenerek nüshaların muhtevalarıyla ilgili bilgiler verilmiş ve şairin daha evvel neşredilmemiş şiirleri ortaya koyulmuştur.

Makalede öncelikle Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ı neşirleri tanıtılmış; daha sonra *Dîvân*'ın neşirlerde bulunmayan nüshaları, “Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının Kütüphanelerde Taşlıcalı Yahyâ Bey Adına Kayıtlı Nüshaları” ve “Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının Neşirlerde Başvurulmayan Diğer Nüshaları” başlıkları altında okuyucuya sunulmuştur. Çalışmanın sonraki aşamasında nüshalarda tespit edilen şiirlerin ilk mısralarının kayıt altına alındığı, şiirlerin nüshalardaki yerini gösteren tablolar bulunmaktadır. Yahyâ'nın yeni tespit edilen nüshalarda yer alan ve daha önce neşredilmemiş şiirlerinin transkripsiyonlu metinleri, çalışma sonunda verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şeyhülislâm Yahyâ, *Dîvân*, Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ı Nüshaları, Neşredilmemiş Şiirler.

Abstract

Shaykh al-Islam Yahya (d. 1644), born in the second half of the 16th century, is one of the leading scholars and distinguished poets of his period. His Divan, which is the subject of many studies, was published three times and one of these was in Arabic script. It was observed in the examination of the aforementioned publications that some copies of the Divan were not consulted in these studies. In this article, we tried to identify the copies not consulted in the Divan publications, provided information about the contents of the copies by examining the accessible ones and revealed the poet's previously unpublished poems.

Firstly in the article, the publications of Shaykh al-Islam Yahya Divan were presented. Later, the copies of the Divan not included in the publications were presented to readers with the following titles: “The Copies of Shaykh al-Islam Yahya Divan Registered in the Libraries under the Name of Yahya Bey of Taşlıca” and “The Other Copies of Shaykh al-Islam Yahya's Divan not Included in the Publications”. In the next phase of the study, there are tables in which the first lines of the poems identified in the copies are recorded and the place of the poems in the copies are presented. Transcribed texts of Yahya's previously unpublished poems found in newly identified copies were presented at the end of the study.

Keywords: *Shaykh al-Islam Yahya, Divan, Copies of the Divan of Shaykh al-Islam Yahya, Unpublished Poets.*

Giriş

XVII. yüzyılın meşhur âlim ve şairlerinden kabul edilen Şeyhülislâm Yahyâ, kendisi de bir şair olan ve Meyli mahlasıyla şiirler yazan [Atayî, 1268, s. 324 (Kavruk, 2001, s. XIII'ten naklen)] Şeyhülislâm Bayramzâde Zekeriyâ Efendi (ö. 1593)'nin oğludur. Kaynaklara göre H. 969/1561'de (bir rivayete göre H. 960/1553'te) İstanbul'da doğmuştur. İlk eğitimini ailesinden alan şair, Abdülcebbar-zâde Derviş Mehmed Efendi gibi devrin önde gelen ilim adamlarından istifade ederek yetişmiş; Malulzâde Seyyid Mehmed Efendi'nin şeyhülislâmlığı zamanında (1580) da mülazemetini tamamlamıştır. Atik Ali Paşa (1586), Haseki Sultan (1589), Şehzade (1593) ve Üsküdar Valide Sultan (1594) ile Sahn Medreseleri (1591) genç yaşta ilim yoluna giren şairin görev yaptığı medreselerden birkaçıdır [Şeyhî Mehmed Efendi, 1989, s. 110-111 (Kavruk, 2001, s. XIII-XIV'ten naklen)].

Müdürlük hayatından sonra 1595'te Halep'e, bir yıl sonra da Şam kadılığına tayin edilen Yahyâ; Mısır, Edirne ve Bursa'nın ardından 1603'te İstanbul kadılığına getirilmiştir. Aynı yıl bu vazifesinden azledilen şair; çok geçmeden Anadolu, sonrasında da üç kez (1604, 1609, 1617) Rumeli kazaskerliğine atanmıştır (Şentürk & Kartal, 2014, s. 433). Son olarak 1618'de kendi isteğiyle emekliye ayrılan şairin emeklilik dönemi uzun sürmemiş; Sultan II. Osman'ın şehit edilmesi üzerine gelişen olaylar neticesinde, 1622 yılında şeyhülislâmlık makamına getirilmiştir. Kaynaklar onun Sultan II. Osman'ın cenaze namazını bizzat kıldırıldığını naklederler. [Naima Mustafa Efendi, 1968, s. 778 (Kavruk, 2001, s. XIV-XV'ten naklen)]. Bu makamda da iki kez azledilen ve üç defa şeyhülislâmlığa getirilen (1622, 1625, 1634) Yahyâ, vefat ettiği 1644 yılına kadar meşihat görevinde kalmıştır. Şairin seksen yılı aşkın ömründe, şeyhülislâmlık yaptığı süre 20 yıla yakındır (Şentürk & Kartal, 2014, s. 433).

Kaynaklar onu zarif, güler yüzlü ve hoşsohbet biri olarak anlatırken şairin erdemli ve mütevazı kişiliğinden de söz ederler. Onun şeyhülislâmlıktan ilk azline rüşvet aldığı öğrendiği Sadrazam Kemankeş Ali Paşa'yı nazikçe ikaz etmesi, bunun üzerine Paşa'nın da Sultan IV. Murad'a şairin aleyhinde tezviratta bulunması sebep olmuştur (Şentürk & Kartal, 2014, s. 433). Dürüstlüğü ve cesaretiyle bilinen Yahyâ, IV. Murad'ın Revan (1634) ve Bağdat (1637) seferlerine de katılmış; bu seferler sırasındaki isabetli fikirleriyle herkesin takdirini kazanmıştır (Kavruk, 2001, s. XV-XVI). Sultan II. Osman'ın tahttan indirilmesi için ayaklanan yeniçerilerin Atmeydanı'na davet ettiği ulema arasında olması [Peçevi İbrahim, 1982, s. 357; Altınay, 1980, s. 152 (Kavruk, 2001, s. XIX'dan naklen)], Sultan'a tahtı terk hususunda yeniçerilerin teklifini götüren grupta bulunması [Altınay, 1980, s. 152 (Kavruk, 2001, s. XX'den naklen)] ve yine Sultan Mustafa'nın padişahlık yapamayacağı yönündeki kararda ön safta yer alması [Naima Mustafa Efendi, 1968, s. 821 (Kavruk, 2001, s. XX'den naklen)] Yahyâ'nın devrin önemli hadiselerinde etkin rol oynadığını gösterir. 1644'te vefat eden şair, babasının Sultan Selim Camii civarında yaptırdığı medresenin avlusuna, yine onun kabri yanına defnedilmiştir (Ertem, 1995, s. V-VI).

Yahyâ; XV. yüzyılda Necâtî ile başlayan ve bir sonraki asırda Bâkî ile devam eden “şehirli Türkçesi”ni devrinde başarıyla temsil ederek sade ve anlaşılır diliyle asrın önemli şairleri arasına katılmıştır. Şiirlerinde ilâhî aşkı coşkulu bir mecazî aşkın örtüsü altına gizleyen şair, mahallî unsurlara yer verirken söz sanatlarına pek rağbet etmemiştir. Hayalleri zengin; üslubu samimi, rindâne ve âşikânedir.

Şairin en önemli eseri olan ve birçok yazma nüshası bulunan *Dîvân*'ı, üç kez neşredilmiş; eser üzerine 17 yüksek lisans, 4 doktora tezi hazırlanmıştır.¹ Ayrıca eserin nesre çevirisiyle birlikte şerhi, H. Necati Demirtaş tarafından yayımlanmıştır. *Dîvân* neşirleri incelendiğinde ise bu neşirlerde *Dîvân*'ın bazı nüshalarına başvurulmadığı görülmüştür. Çalışmamızın gayesi, neşirlerde başvurulmayan bu nüshaları tespit ederek ulaşılabilenleri inceleyip muhtevaları hakkında bilgi vermek ve şairin daha evvel neşredilmemiş şiirlerini ortaya koymaktır. Bu amaçla nüshalarda yer alan şiirler, *Dîvân*'ın daha önceki neşirleri ve Lütüfî Bayraktutan'ın hazırladığı doktora tezi ile karşılaştırılmış; şiirlerin nüshalardaki, neşirlerdeki ve söz konusu tezdeki yeri tablo üzerinde gösterilmiştir. Çalışmanın makale sınırını aşmaması için tabloya şiirlerin yalnızca ilk mısraları kaydedilmiştir. Şiirlerin sıralanmasında M₁ nüshası esas alınmıştır. Metnin tesisinde ise herhangi bir nüshaya bağlı kalınmamış, tüm nüshalar

¹ Kavruk, H. (1980). *Şeyhülislam Yahya Divanı*. [YL tezi]. Ankara Ün.; Bayraktutan, L. (1985). *Şeyhülislam Yahya hayatı, eserleri, edebi kişiliği ve Divanının karşılaştırmalı metni*. [Dr. tezi]. Atatürk Ün.; Eren, A. (2004). *Şeyhülislam Yahya Divanı'nın tahlili*. [Dr. tezi]. Atatürk Ün.; Yasak, Y. (2008). *Şeyhülislam Yahya Divanı'nda aşk*. [YL tezi]. Trakya Ün.; Keleş, R. (2008). *Şeyhülislâm Yahyâ, Cevrî, Nedîm Divânlarında gönül*. [YL tezi]. Atatürk Ün.; Karçebaşı, S. (2010). *Şeyhülislâm Yahyâ'nın gazellerinde âşğa ve sevgiliye ait unsurlar*. [YL tezi]. Trakya Ün.; Işık, İ. (2012). *Şeyhülislam Yahya ve Nefî Divanlarındaki gazellerde sevgiliye ait unsurların karşılaştırılması*. [YL tezi]. Afyon Kocatepe Ün.; Ankaralı, U. K. (2013). *Şeyhülislam Yahya Divanı'nda Türkçe deyimler ve atasözleri*. [YL tezi]. Girne Amerikan Ün.; Balalan, A. (2013). *Şeyhülislam Yahya Divanı'nda ahenk unsurları*. [YL tezi]. Fırat Ün.; Karakaplan, B. (2013). *Ahmet Paşa, Necâti Bey ve Şeyhülislâm Yahyâ Divânları'nda cemiyet*. [YL tezi]. Van Yüzüncü Yıl Ün.; Kızıldağ, T. A. (2014). *Şeyhülislam Yahya Divanı'nda 1-252. gazellerde ahenk unsurları (cinas, iştikak, kalb)*. [YL tezi]. Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.; Turkut, T. (2014). *Şeyhülislam Yahya Divanı'nda 253-452. gazellerde ahenk unsurları (cinas, iştikak, kalb)*. [YL tezi]. Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.; Sevimli, E. (2015). *Bâkî, Şeyhülislam Yahya ve Nedîm Divanlarında haz kavramı*. [YL tezi]. İnönü Ün.; Dinçer, Z. (2018). *Şeyhülislâm Yahyâ Divânı'nın bağlamli dizini ve işlevsel sözlüğü*. [Dr. tezi]. Gazi Ün.; Eynir, A. (2019). *Şeyhülislam Yahya Divanı'nda soyut unsurlar*. [YL tezi]. İstanbul Ün.; Öntürk, K. İ. (2019). *Şeyhülislam Yahya, Şeyhülislam Esad ve Şeyhülislam İshak Divanlarında tarih manzumeleri*. [YL tezi]. Van Yüzüncü Yıl Ün.; Kayış, K. (2019). *Şeyhülislâm Yahyâ'nın gazellerinde terkip ve deyimler yoluyla oluşturulan somutlaştırmalar*. [YL tezi]. İnönü Ün.; Alptekin, S. (2019). *Şeyhülislâm Yahyâ ve Şeyh Gâlib Divânlarında aşk ve şarap ile ilgili kavramların mukayeseli olarak incelenmesi*. [YL tezi]. Gaziantep Ün.; Alcan, M. (2019). *Şeyhülislâm Yahyâ Divanı'nda rindlik*. [YL tezi]. Çağ Ün.; Oskay, L. (2019). *XVII. yüzyıl Divân şiirinde âdetler ve gelenekler: Şeyhülislâm Yahyâ, Nev'izâde Atâyî, Nef'î ve Azmi-zâde Hâletî örnekleri*. [YL tezi]. Van Yüzüncü Yıl Ün.; Demirciler, A. Z. (2020). *Belâgat açısından Şeyhülislam Yahya Divanı*. [Dr. tezi]. Ankara Üniversitesi.

değerlendirilerek tablo üzerinde yeni bir metin kurulmuştur. Tespit edilen nüsha farkları dipnotlara kaydedilmiştir.

1. Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ı Neşirleri

Dîvân ilk olarak Hasan Kavruk tarafından yüksek lisans, ardından Lütfi Bayraktutan tarafından doktora tezi olarak hazırlanmıştır. Bayraktutan 1985 yılında tamamladığı doktora tezinde, *Dîvân*'ın tespit ettiği 39 nüshasından 12'si² ile M. Kemâl İnal'ın başkanlığında hazırlanan matbu nüshayı kullanmış; toplam 6 kaside, 383 gazel, 1 tahmis, 24 kıta, 18 nazım, 5 rubai, 65 beyit ve 1 mesneviden müteşekkil bir *Dîvân* metni hazırlamıştır. Söz konusu tez, çalışmamızda "B nüshası" adıyla yer bulmuştur.

Dîvân, biri eski harflerle olmak üzere üç kez kitap hâlinde basılmıştır. Bu neşirlerden ilki İbnülemin Mahmud Kemal İnal'ın başkanlığındaki bir komisyon tarafından hazırlanırken diğer iki neşir Rekin Ertem ve Hasan Kavruk tarafından ortaya koyulmuştur.

1.1 M. Kemâl İnal Neşri

Yahyâ *Dîvân*, ilk olarak İbnülemin Mahmud Kemal İnal'ın başkanlığında Süleyman Nazif, Cenap Şahabeddin, İsmail Hakkı ve Osman Kemal tarafından neşredilmiştir. Eski harflerle basılan ve 334 sayfadan oluşan bu neşirde M. Kemal İnal'ın Yahyâ'yı ve şiirini anlattığı altmış iki sayfalık yazısının ardından 1'i naat olmak üzere 4 kaside, 1 *sakinâme*, 1 tahmis, 349 gazel, 3 tarih, 24 kıta, 4 rubai ve 47 beyit yer almaktadır (Ertem, 1995, s. XIV).

Eser, tenkitli bir neşir olmasının yanında 19 Recep 1334 / 22 Mayıs 1916 tarihini taşıyan uzun mukaddimesi nedeniyle de önemli kabul edilir. Söz konusu mukaddimede şairin hayatına dair bilgiler, detaylı bir şekilde sunulmuş; dönemin tarihî olayları da ayrıntılarıyla ve kaynaklarıyla birlikte mukaddimede yer bulmuştur (Karavelioğlu, 2010, s. 34-35). Diğer taraftan *Dîvân*'da, metin kurulurken kaç nüshanın kullanıldığı ve bu nüshaların isimleri belirtilmemiştir. Nüsha farklarının dipnota kaydedildiği bu matbu eser, 5 Ramazan 1334 / 6 Temmuz 1916'da İstanbul'da Matbaa-i Âmir'e'de basılmıştır (Karavelioğlu, 2010, s. 38).

1.2. Rekin Ertem Neşri / E Nüshası

Rekin Ertem tarafından 1995'te yayımlanan neşirde, İbnülemin Mahmud Kemal İnal neşri esas alınmıştır. Yazarın ifadesine göre İnal neşrindeki bütün şiirler, İstanbul

² Konya Mevlana Müzesi Abdülbaki Gölpınarlı K., No: 40; Süleymaniye K. Hamidiye, No: 1085/4; Süleymaniye K. Hamidiye, No: 1125/3; Süleymaniye K. Hacı Mahmut, No: 3371/1; Süleymaniye K. Fatih, No: 3388/1; Topkapı Sarayı K. Hazine, No: 974; Topkapı Sarayı K. Bağdat, No: 168; Edirne Selimiye K., No: 2125/1; Edirne Selimiye K., No: 4761; Edirne Selimiye K., No: 4764/2; Kayseri Raşid Efendi K., No: 1291; Vatikan Turco, No: 121.

kütüphanelerindeki 34 yazma ile karşılaştırılarak kontrol edilmiş; yapılan mukayese neticesinde toplam 6 kaside, 451 gazel, 1 tahmis, 41 kıta, 33 nazım, 10 rubai, 141 beyit ve 1 mesnevi kayıt altına alınmıştır. Bu çalışmada yazar, matbu *Dîvân*'dan sonra ikinci olarak İstanbul Atıf Efendi Kütüphanesi'nde bulunan nüshayı dikkate almıştır.³

İnal neşrindeki *olalım* redifli 193. gazel, hiçbir nüshada tespit edilemediğinden araştırmacı tarafından *Dîvân*'a dahil edilmemiştir. Ayrıca Şeyhülislâm Yahyâ'nın özellikle gazellerinin Taşlıcalı Yahyâ Bey'in gazelleriyle karışmış olabileceği değerlendirilerek nüshalardaki gazeller, Yahyâ Bey'in şiirleriyle kıyaslanmış ve Yahyâ Bey'e ait olanlar *Dîvân*'a alınmamıştır. Yine nüshalarda görülen ve kime ait olduğu tespit edilemeyen gazellere de eserde yer verilmemiştir.

1.3. Hasan Kavruk Neşri / K Nüshası

Dîvân'ın yurt içinde ve dışında toplam 63 nüshasını tespit eden Hasan Kavruk metin tesisinde, belirlediği dört nüsha ile İnal neşrini esas almıştır:

1. İbnu'l-emin M. Kemâl İnal, *Divân-ı Yahyâ*, İstanbul 1334/1916.
2. Süleymaniye Kütüphanesi Hâlet Efendi Mülhakı, No: 145.
3. Ankara Üniversitesi DTCF M. Ozak I No: 772.
4. Atıf Efendi Kütüphanesi No: 2117.
5. Süleymaniye Kütüphanesi Hamidiye, No: 1125/3.

³ Ertem'in tespit ettiği nüshalar şunlardır: Topkapı Sarayı K. Bağdat, No: 168; Topkapı Sarayı K. Revan, No: 758/1; Topkapı Sarayı K. Hazine, No: 974; Topkapı Sarayı K. Hazine, No: 935/1; Süleymaniye K. Lala İsmail, No: 503; Süleymaniye K. Hâlet Efendi, No: 667; Süleymaniye K. Hâlet Efendi Mülhakı, No: 145; Süleymaniye K. Fatih, No: 3888/1; Süleymaniye K. Carullah Veliyyüddin, No: 1676; Süleymaniye K. Hacı Mahmut Efendi, No: 3371/1; Süleymaniye K. Hacı Mahmut Efendi, No: 5178/2; Süleymaniye K. Hacı Mahmut Efendi, No: 2537/2; Süleymaniye K. Ayasofya, No: 3783; Süleymaniye K. Hamidiye, No: 1085/4; Süleymaniye K. Hamidiye, No: 1125/3; Süleymaniye K. Darülmenevi Şeyhi Murad Efendi, No: 425; Süleymaniye K. Serez, No: 2641; Süleymaniye K. Hüsrev Paşa, No: 570; Süleymaniye K. Nafiz Paşa, No: 952/3; Süleymaniye K. Nafiz Paşa, No: 562/3; Süleymaniye K. İzmir, No: 546; Süleymaniye K. Antalya Tekelioğlu, No: 821/1; Süleymaniye K. Murat Buhârî, No: 242/2; Süleymaniye K. Reşad, No: 855/1; Süleymaniye K. Reşad, No: 911/2 (50-88 y.); Atıf Efendi Ktp. No: 2117; Millet K. Ali Emiri Manzum, No: 518; Millet K. Ali Emiri Manzum, No: 519; Selim Ağa Ktp. No: 940; Selim Ağa Ktp. No: 941; Köprülü K. Asım Bey, No: 432/1; İstanbul Üniversitesi K., TY No: 3599; İstanbul Üniversitesi K., TY No: 5570; Selimiye K., No: 2208/2; Selimiye K., No: 2125/1; Selimiye K., No: 4761; Selimiye K., No: 4764/1; Hakkı Tarık Us K. Raf 5/4, No: 68; Ankara Üniv. DTCF M. Ozak I No: 772; Ankara Üniv. DTCF Ozak, No: 182; Ankara Üniv. DTCF Ozak, No: 159; Ankara Üniv. DTCF Ozak, No: 1/1054; Ankara Üniversitesi DTCF M. Con., No: 608; Konya Mevlana K., No: 1241.

Bunların yanında 15 nüshanın⁴ da muhteva taramasını yapan araştırmacı, ilk beş nüshada bulunmayan şiirleri de çalışmasına ekleyerek 6 kaside, 450 gazel, 1 tahmis, 26 kıta, 16 nazım, 4 rubai, 65 beyit ve 1 mesneviden oluşan bir *Divân* neşri hazırlamıştır.⁵

2. Şeyhülislâm Yahyâ *Divân*'ının Yeni Tespit Edilen Nüshaları

Taşlıcalı Yahyâ Bey *Divân*'ıyla ilgili hazırladığımız bir çalışma sırasında, çeşitli kütüphanelerde Yahyâ Bey adına kayıtlı olan Şeyhülislâm Yahyâ *Divân*'ına ait nüshalar tespit edilmiştir. Bu nüshalar incelenirken Yahyâ *Divân*'ı neşirlerinde başvurulmayan nüshaların tespit ettiklerimizle sınırlı olmadığı görülmüştür. Bu nedenle çalışmanın kapsamı genişletilmiş, ulaşılabilen tüm nüshalar makaleye dahil edilmiştir. Araştırma sırasında *Divân*'ın yurt içindeki pek çok nüshasına ulaşmak mümkün olurken yurt dışı nüshalarının⁶ birçoğu temin edilememiştir.

⁴ DTCF M. Ozak, No: I/82; DTCF M. Ozak, No: I/159; DTCF M. Ozak, No: I/132; DTCF M. Con., No: I/608; DTCF M. Ozak, No: I/1054; Süleymaniye K. Hacı Mahmud Efendi, No: 3371/1 (Yk. 1-46); Süleymaniye K. Darü'l-mesnevi Şeyh Murad, No: 425; Süleymaniye K. Hamidiye, No: 1085/4; Süleymaniye K. Lala İsmail, No: 503; Süleymaniye K. Halet Efendi, No: 667; Topkapı K. Bağdat, No: 168; Topkapı K. Hazine, No: 974; Konya Mevlana Müzesi K. A. Gölparlı Yaz., No: 40; Fatih K., No: 3888/1 (Yk. 1-57); Vatikan Torco, No: 121.

⁵ Kavruk'un tespit ettiği diğer nüshalar şunlardır: Süleymaniye K. Nafiz Paşa, No: 562/3 (Yk. 16-59); Süleymaniye K. Serez, No: 2641; Süleymaniye K. Nafiz Pş., No: 952/3 (Yk. 16-54); Süleymaniye K. Lala İsmail Efendi, No: 453/1; Topkapı Sarayı Müzesi K. Revan, No: 758/1 (Yk. 1-35); Topkapı Sarayı Müzesi K. Hazine, No: 935/1 (Yk. 1-49); Topkapı Sarayı Müzesi K. Hazine, No: 1079; Topkapı Sarayı Müzesi K. Hazine, No: 993; Topkapı Sarayı Müzesi K. Revan, No: 811 (Yk. 283-311); Topkapı Sarayı Müzesi K. Hazine, No: 1050; Topkapı Sarayı Müzesi K. Hazine, No: 1064 (Eksik); Topkapı Sarayı Müzesi K. Revan, No: 1798 (Eksik); Millet K. Ali Emiri Efendi Manzum Eserler, No: 518; Millet K. Carullah Veliyüddin Efendi, No: 1676; Millet K. Ali Emiri Efendi Manzum Eserler, No: 516; Selim Ağa K., No: 940; Selim Ağa K., No: 941; Ayasofya K., No: 3783; Köprülü K. Asım Bey, No: 432/1 (Yk. 3-47); Hüsvrev Paşa K., No: 570; Ragıp Paşa K. Yahya Tevfik Efendi, No: 296; İstanbul Ün. K., No: 3599; İstanbul Ün. K., No: T. 510/2; Nuruosmaniye K., No: 4959/18; DTCF K. Yaz. Bl. Fevzi Arıcılar, No: 2; Ankara Cebeci Halk K. Yaz. Bl., No: 107; Ankara Cebeci Halk K. Yaz. Bl., No: 1477 (Eksik); Ankara Cebeci Halk K. Yaz. Bl., No: 279; Milli Kütüphane, No: A 508; Konya Mevlana Müzesi K., No: 598; Kayseri Raşit Efendi K., No: 2672; Kayseri Raşit Efendi K., No: 1291; Kayseri Raşit Efendi K., No: 1562; Kütahya Vahit Paşa K., No: 632; Edirne Selimiye K., No: 4761 (Yk. 1-47); Edirne Selimiye K., No: 2125; Edirne Selimiye K., No: 4764/1; Çorum Hasan Paşa İl Halk K., No: 2085; The British Museum Turkish Manuscripts, 2835; The British Museum Turkish Manuscripts Add. 11, 525 II fall 61-102; The British Museum Turkish Manuscripts Add. 7925; Biblioteque Nationale Manuscripts Turcs, 1151; Biblioteque Nationale Manuscripts Turcs, 1261 (Nüshada sadece Sakiname bulunmaktadır.); Biblioteque Nationale Manuscripts Turcs, 278.

⁶ İngiltere Milli K. No: Or. 7221; Fransa Milli K. Mazarin/Regius, No: 1418; Mısır Milli K., No: S 4779; Mısır Milli K. Talat, No: 123; Mısır Milli K. Talat, No: 258; İngiltere Bodleian K. MS Turk. d. 46/1; ABD Princeton Ün. K. Garrett Collection Yahuda Series Ottoman Turkish, 1496Y; ABD Princeton Ün. K. Garrett Collection Yahuda Series Ottoman Turkish, 2073Y; Almanya Milli K., Ms.or.fol.4088 Staatsbibliothek; Almanya Milli K., Ms.or.oct.2506; Avusturya Milli K., Mxt. 418; Bosna-Hersek Gazi

Kütüphanelerde, *Dîvân* adıyla Şeyhülislâm Yahyâ adına kayıtlı mecmua bölümleri de bulunmaktadır. Nuruosmaniye Yazma Eser Kütüphanesi 34 Nk 4957 numaralı mecmuanın 86^a-112^a varakları ile 34 Nk 4923 numarada kayıtlı mecmuanın 38^a-49^b varaklarında Şeyhülislâm Yahyâ'nın şiirleri yer almaktadır. Söz konusu mecmualar incelenmiş, fakat makaledeki tablolara kaydedilmemişlerdir. Bu mecmualarda tespit edilen ve *Dîvân* neşirlerinde yer almayan herhangi bir manzume bulunmamaktadır.

34 Nk 4957 numaralı mecmua bugüne kadar pek çok çalışmaya konu olmuş, mecmuanın Yahyâ'nın şiirlerini ihtiva eden kısımları yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.⁷ 254 varaktan oluşan ve nesih yazıyla yazılan mecmuanın her sayfasında 14 satır bulunmaktadır. Mecmuanın incelenen bölümünde 207 gazel, 7 kıta, 1 nazım, 4 rubai ve 36 beyit tespit edilmiştir. 34 Nk 4923 numaralı mecmua ise 110 varaktan oluşmaktadır. Nüshanın bazı yapraklarının yanlış ciltlendiği ve nüshada eksik varaklar olduğu, bu sebeple de şiirlerin bir kısmının eksik kaydedildiği görülmüştür. Mecmuanın incelenen kısmında yalnızca 77 gazel yer almaktadır.

Makaleye konu edilen nüshalar ise “Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının Kütüphanelerde Taşlıcalı Yahyâ Bey Adına Kayıtlı Nüshaları” ve “Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının Neşirlerde Başvurulmayan Diğer Nüshaları” olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Toplam 12 nüsha, 2 *Dîvân* neşri ve 1 doktora tezinin incelendiği çalışmada nüshalar hakkında kısaca bilgi verildikten sonra şiirlerin nüshalar ve neşirlerdeki yeri tablo üzerinde gösterilmiştir.

2.1. Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının Kütüphanelerde Taşlıcalı Yahyâ Bey Adına Kayıtlı Nüshaları

Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının kütüphanelerde Taşlıcalı Yahyâ Bey adına kayıtlı dört nüshası tespit edilmiştir.

2.1.1. Ankara Millî Kütüphane 06 Mil Yz A 6254 / M₁ Nüshası

Ankara Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu'nda Dukâgin-zâde Yahyâ Bey Taşlıcalı (öl. 986/1578) adına kayıtlı olan nüsha, 245x170-160x80 mm ölçülerindedir

Hüsrev K., No: 2494; Bosna-Hersek Gazi Hüsrev K., No: 2745; Bosna-Hersek Gazi Hüsrev K., No: 3259; Bosna-Hersek Gazi Hüsrev K., No: 6809; Bosna-Hersek Gazi Hüsrev K., No: 4007; KKTC K., No: Selimiye Camii 20/2.

⁷ İlhan, H. (2017). *Nuruosmaniye kütüphanesi 4957 no'lu şiir mecmuası (varak 108b-123a) (inceleme-metin-nesre çeviri)*. [YL tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Ün.v.; Çakmak, A. (2018). *Nuruosmaniye kütüphanesi 4957 no'lu şiir mecmuası (vr: 72^b-92^b) (inceleme-metin-nesre çeviri)*. [YL tezi]. Marmara Ün.v.; Emiroğlu, M. N. (2018). *Nuruosmaniye kütüphanesi 4957 nolu şiir mecmuası (vr: 93^a-123^b) (inceleme-metin-nesre çeviri)*. [YL tezi]. Marmara Ün.v.; Külünk, Ç. (2019). *Nuruosmaniye kütüphanesi 4957 nolu şiir mecmuası (vr: 93^a-110^b) (inceleme-metin-nesre çeviri)*. [YL tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

ve 60 yapraktan oluşmaktadır. Talik yazıyla yazılan nüshada taç filigranlı kağıt kullanılmıştır. Her bir sayfasında 21 satır bulunan nüshanın konu başlıkları ve mahlasları kırmızı mürekkeplidir. Sırtı bez kaplıdır; kapakları, desenli ve mavi renkli olup pandizot kaplı mukavva bir cilt içindedir. Zahriyesinde Abdurrahman-zâde Seyyid Mehmed Hamdi Efendi'nin temellük kaydı bulunmaktadır. İlk ve son beyitleri şöyledir:

İlk beyit: *her dilde⁸ ki 'ışkuñ odı ola peydā
hāşā ki sivā yanmaya hāşāk-āsā*

Son beyit: *şadr-ı a'zam ola dīvān-ı hümayün içre
karşusunda gele el bağlaya erbāb-ı recā*

Nüshada toplam 4 kaside, 346 gazel, 7 kıta, 4 rubai, 21 beyit ve 1 mesnevi yer almaktadır. Bunlardan 57^a'da yer alan ve “*ey gönlümi alan benüm ol hüsn-i ân-ile*” mısraıyla başlayan kaside ile 58^b'de “*bir sehergeh ki şehinşāh-ı serāy-ı minā*” mısraıyla başlayan kaside E ve K nüshalarında bulunmamaktadır. Ayrıca 20^b'de “*feryādum erdi göklere ey serv-kaç yetiş*” mısraıyla başlayan ve 29^b'de “*ışkuñla dilde cānā bir hoşce hāl buldum*” mısraıyla başlayan gazellerin de E ve K nüshalarında yer almadığı görülmüştür. Son olarak M₁ nüshası 57^b'de kayıtlı olup E'de 7., K'de 5. sayfada bulunan ve

*seher şehinşeh-i çārüm-serir-i nüh-kişver
diyār-ı şāmı alup etdi nece feth ü zafer*

beytiyle başlayan kasideye eklenmesi gereken 3 beyit tespit edilmiştir. E ve K neşirlerinde bulunmayan bu kaside, gazel ve beyitler makalede “Şeyhülişlām Yahyâ *Dīvân*'ının Yeni Tespit Edilen Nüshalarda Bulunan ve *Dīvân* Neşirlerinde Yer Almayan Şiirleri” başlığı altında araştırmacılara sunulmuştur.

2.1.2. Ankara Millî Kütüphane 06 Mil Yz A 6188 / M₂ Nüshası

Ankara Millî Kütüphane'de bulunan nüsha; 06 Mil Yz A 6188 numarada Dukâgin-zâde Yahyâ Bey Taşlıcalı (öl. 986/1578) adına, 06 Mil Yz A 6188/1 numarada ise Yahyâ Efendî Şeyhü'lislām b. Zekerîyâ b. Bayrâm adına kaydedilmiştir. 42 varaktan oluşmaktadır ve 200x125-145x70 mm ölçülerindedir. Nüshanın her sayfasında 22 satır bulunmaktadır. Talik yazıyla yazılan nüshada, yonca filigranlı kağıt kullanılmıştır. Nüshanın konu başları ve cetvelleri kırmızıdır, bazı sayfalarında rutubet izleri görülür. Şirazesini dağınık olan nüsha, kahverengi meşin bir cilt içindedir.

⁸ M₁ nüshasında yer alan “*her dilde*” ifadesi, beytin manasına uygun değildir; ifadenin doğrusu, “*bir dilde*” olmalıdır.

Nüshanın sonunda, farklı bir yazı ve mürekkebin kullanıldığı bir şiir mecmuası bulunmaktadır. Bu mecmua, Taner Gök tarafından tespit edilerek yayımlanmıştır.⁹ Gök'ün çalışmasında, makalemize konu olan *Dîvân* nüshasından söz edilmiş olsa da bugüne dek hazırlanan *Dîvân* neşirlerinde söz konusu nüsha değerlendirmeye alınmadığından çalışmamıza dahil edilmiştir. *Dîvân* nüshasının ilk ve son beyitleri şöyledir:

İlk beyit: *bir dilde ki 'ışkuñ odı ola peydâ
hâşâ ki sivâ yanmaya hâşâk-âsâ*

Son beyit: *bulutdan nem kapar gâyetde terdür
giyâh-ı huşk-ı şahrâ-yı maħabbet*

Nüshada toplam 1 kaside, 271 gazel, 4 kıta, 1 nazım, 1 rubai ve 21 beyit bulunmaktadır.¹⁰ M₂ nüshasında tespit edilen ve *Dîvân*'a eklenmesi gereken tek şiir, 42^b'de yer alan bir müfrettir.

2.1.3. Ankara Millî Kütüphane 06 Mil Yz A 5848 / M₃ Nüshası

Dukâğın-zâde Yahyâ Bey Taşlıcalı (öl. 986/1578) adına kayıtlı olan nüsha, 14 varaktan oluşmaktadır. Şirazesı dağınıktır, başı ve sonu eksik olmakla birlikte ara yapraklarında da kayıplar mevcuttur. Bu nedenle *Dîvân* neşirlerinde tespit edilen şiirlerin büyük bir kısmı M₃ nüshasında yer almamaktadır. 1 rubai ve 67 gazelden oluşan nüshada, gazellerin 12 tanesi eksik kaydedilmiştir.

Nüsha, 200x120-135x80 mm. ölçülerindedir; ciltsizdir ve talik yazıyla yazılmıştır. Her sayfasında 15 satır bulunan nüshada, arma filigranlı kağıt kullanılmıştır. Söz başları kırmızı renklidir. Nüshanın sayfaları numaralandırılırken nüsha üzerine kurşun kalemle yazılan sayılar esas alındığından varak numaraları 1^a'dan başlatılmıştır. Nüshanın ilk ve son beyitleri şu şekildedir:

İlk beyit: *êrgürse bâğa bu yürüyüşden haber nesîm
endâm-ı bîde lerze dutar hânçeri düşer¹¹*

⁹ Gök, T. (2021). Bir kırkambar örneği: 06 mil yz a 6188 numaralı mecmua. Aça, M. & Yolcu, M. A. (Ed.), *Sosyal bilimler ışığında doğa, insan, toplum ve kültür* (1. Baskı, s. 478-526). Paradigma Akademi Yayınları.

¹⁰ M₂ nüshası, 17^a'da “*tal'atuñdur hüsrevâ mihr-i cihân-efrüzümüz*” mısraıyla başlayan gazel, Sultan IV. Murad'ın bir gazeline nazire olarak yazılmış olup Sultan Murad'ın tanzir edilen gazelinden alınan şu iki beyit sayfanın kenarına, *güfte-i hazret-i sultan murad* başlığı altına kaydedilmiştir:

*hamdü lillâh kim bahâr-ile gelüp nevrüzümüz
gül gibi geldi açıldı tâlî'-i firüzümüz*

*êy murâdî diñlerüz biz her seher bülbülleri
nağme-i murğân olupdur şimdi sâz [u] sözümüz*

¹¹ dutar: gelür E, K.

Son beyit: *felek k̄utb-ı murādī üzre dönsün dā'im ey yahyâ¹²
ki ḡāyet hoş gelüpdür şāh-ı devrānuñ baña devri*

2.1.4. Almanya Leipzig Üniversitesi Kütüphanesi B. or. 013 / L₁ Nüshası

Yahyâ Beg Dükâkînzâde adına, Dîvân-ı Yahyâ Beg adıyla kaydedilmiş olan nüsha; 58 varaktan oluşmaktadır. 25x14 cm ölçülerindeki nüshanın her bir sayfasında 17 satır bulunmaktadır. Nestalik yazının kullanıldığı nüsha, siyah ve kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Kapakları; kahverengi, üzeri şemseli deri bir kılıfın içerisinde. Nüshanın ilk ve son beyitleri şöyledir:

İlk beyit: *bir dilde ki 'ışkuñ odı ola peydâ
hâşâ ki sivâ yanmaya hâşâk-âsâ*

Son beyit: *'avn-i mevlâ ile fet̄ oldu revân
sulṭân murād-ı râbi' aldı yine revâni*

2 kaside, 299 gazel, 1 tahmis, 10 kıta, 1 nazım, 4 rubai, 29 beyit ve 1 *sakinâme* ihtiva eden nüshanın kütüphane kayıtlarında 24^b ve 25^a sayfalarına ait pozlara ulaşılamamıştır. Nüshanın elektronik ortama aktarılması sırasında oluşan bir ihmalden kaynaklandığını düşündüğümüz bu problem nedeniyle söz konusu sayfalardaki şiirler kayıt altına alınamamıştır. Yine aynı sebepten 24^a'nın sonunda yer alan ve 25^b'nin başında bulunan şiirler de nüshada eksik kaydedilmiştir. L₁ nüshasından *Dîvân* metnine eklenmesi gereken tek şiir, bir müfrettir ve 59^b'de yer almaktadır.

2.2. Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının Neşirlerde Başvurulmayan Diğer Nüshaları

Almanya Leipzig Üniversitesi Kütüphanesi Cod. Turc. 093 ve Cod. Pers. 41-02; İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY10442, NEKTY10883 ve NEKTY10993; İzmir Millî Kütüphane 1447, Sadberk Hanım Müzesi Kütüphanesi S.H.M.H.K.Yaz. 338 ve Manisa İl Halk Kütüphanesi Akhisar Zeynelzade Koleksiyonu 45 Ak Ze 172 numaralarda yer alan nüshalar, kütüphanelerde Şeyhülislâm Yahyâ adına kayıtlıdır. Bu nüshalar, daha önce yayımlanan *Dîvân* neşirlerinde ele alınmadıklarından makalemize konu edilmişlerdir.

2.2.1. Almanya Leipzig Üniversitesi Kütüphanesi Cod. Turc. 093 / L₂ Nüshası

59 varaktan oluşan 20,5x14,2 ölçülerindeki nüshanın her bir sayfasında 15 satır bulunmaktadır. Filigranlı kağıt üzerine nestalik yazıyla kaleme alınan nüshada, siyah mürekkep kullanılmıştır. Muharrem 1110 / Ağustos 1698 tarihinde istinsah edilen

¹² murādī: murād E.

nüşhanın müstensihî Hâcî Meḥmed Şüfîyevî'dir. Nüsha ortası şemseli ve köşebentli, kahverengi, deri bir kılıf içerisinde. İlk ve son beyitleri şöyledir:

İlk beyit: *bir dilde ki 'iṣṣkuñ odı ola peydā
ḥāṣā ki sivā yanmaya ḥāṣāk-āsā*

Son beyit: *ḥazret-i sulṭān-ı ġāzī ḥan murād ol ṣāh kim¹³
nev-bahār-ı 'adli dünyâyı gülistān eyledi¹⁴*

1 kaside, 277 gazel, 1 tahmis ve 4 kıtanın yer aldığı nüshanın 4. varağından sonra bir ya da iki yaprak eksiktir. Bu nedenle *te*, *sin* ve *cim* redifli şiirler L₂ nüshasında yer almamaktadır. Yine nüshada 50. varağın hemen ardından bir ya da birkaç yapraklık bir kayıp söz konusudur. Nüşhanın üzerine yazılan numaralarda ise bu kayıp yapraklar göz ardı edilmiştir. Eksik yaprak sayısının kesin olarak tespit edilememesi nedeniyle varaklara numara verilirken nüsha üzerindeki sayılara bağlı kalınmıştır.

Müstensihinin, yazısının güzelliğine mukabil nüshada pek çok harfi eksik yazdığı görülmüştür. Dikkatsizlikten kaynaklanan ve yeni bir kelimeye işaret etmeyip manayı değiştirmeyen bu yazım hatalarına dipnotlarda değinilmemiştir. L₂ nüshasından *Dîvân*'a eklenmesi gereken tek beyit, 56^b'de "gözüm ışırdı görünce o la'l-i ḥandānı" mısra ile başlayan gazelin 4. beytidir.

2.2.2. Almanya Leipzig Üniversitesi Kütüphanesi Cod. Pers. 41-02 / L₃ Nüshası

Şeyhülislâm Yahyâ adına kayıtlı olan nüsha, 54 varaktan oluşmaktadır ve ciltsizdir. 19,4x11,9 sayfa ölçülerindeki nüshanın her sayfasında 15 satır bulunmaktadır. Nestalik yazıyla yazılan nüshada, siyah ve kırmızı mürekkep kullanılmıştır; başlıklar kırmızı renklidir. Nüşhanın ilk ve son beyitleri şöyledir:

İlk beyit: *bir dilde ki 'iṣṣkuñ odı ola peydā
ḥāṣā ki sivā yanmaya ḥāṣāk-āsā*

Son beyit: *oḳı ŧi' r-i yaḥyâyı āvāz-ile
ki pür-süz söz hoş gelür sāz-ile*

1 kaside, 289 gazel, 8 kıta, 13 nazım, 4 rubai, 36 beyit ve 1 mesneviden oluşan nüshanın 21^b ve 22^a sayfalarına ulaşmak mümkün olmamıştır. Bu durumun L₁ nüshasında olduğu gibi eserin elektronik ortama aktarılması sırasında ortaya çıkan bir ihmalden kaynaklandığı düşünülmektedir.

¹³ ḥan: - L₂.

¹⁴ nev-bahār-ı: nev-bahārı L₂.

2.2.3. İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY10442 / Ü₁ Nüshası

46 varaktan oluşan nüsha, 207x129 mm. ölçülerindedir. Talik yazıyla yazılmıştır ve her sayfasında 15 satır bulunmaktadır. Baştan bir varığı eksik olan nüshanın sonunda, başka şairlere ait şiirler yer almaktadır. Nüshanın ilk ve son beyitleri şöyledir:

İlk beyit: *ruh-ı dildârı rengîn vaşf edersin ey dil-i şeydâ
‘acebdür sözlerüñden reng almazsa gül-i ra ‘nâ*

Son beyit: *hâzret-i sultân ‘osmānuñ hudâ
devletin kılsun mü’ebbed tâ-ebed*

304 gazel, 10 kıta, 13 nazım, 4 rubai ve 40 müfret ihtiva eden nüshanın 43^b sayfasında *Dîvân* metnine eklenmesi gereken 2 müfret; 15^b sayfasındaki “*meclis-i meyde şurâhî şem‘-i nūr-efşāndur*” mısraıyla başlayan gazelde ise 1 beyit tespit edilmiştir.

2.2.4. İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY10883 / Ü₂ Nüshası

44 varaktan oluşan *Dîvân* nüshası, 193x123 mm. ölçülerindedir. Her sayfasında 17 satır bulunan nüsha, nesih yazıyla yazılmıştır. Nüshanın numaralandırılması sırasında varaklar üzerindeki sayılara bağlı kalındığından varak numaraları, 3^b’den başlatılmıştır. Nüshanın ilk ve son beyitleri şöyledir:

İlk beyit: *bir dilde ki ‘ışkuñ odı ola peydâ
hâşâ ki sivâ yanmaya hâşâk-âsâ*

Son beyit: *oturmayam dâr-iseñ güşşalarla gamlarla
kem ihtilâf olgör ihtilâfı kemlerle*

İçerisinde 255 gazel, 5 kıta, 1 nazım, 4 rubai ve 25 müfret bulunan nüshanın sayfa kenarlarında, Şeyhülislâm Yahyâ’nın şiirleri dışında başka şairlere ait şiirler de yer almaktadır.

2.2.5. İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY10993 / Ü₃ Nüshası

180x107 mm. ölçülerindeki nüsha, 57 varaktan oluşmaktadır. Talik yazıyla yazılmıştır ve her sayfasında 13 satır bulunmaktadır. 228 gazel, 6 kıta, 1 nazım, 4 rubai ve 28 müfretten oluşan nüshanın ilk ve son beyitleri şöyledir:

İlk beyit: *bir dilde ki ‘ışkuñ odı ola peydâ
hâşâ ki sivâ yanmaya hâşâk-âsâ*

Son beyit: *gel duhân içmege meyl étme beni esler-iseñ
hele endâze ile eyle eger eyler-iseñ*

2.2.6. İzmir Milli Kütüphane 1447 / İ Nüshası

60 varaktan oluşan nüsha, 185x130 mm. ölçülerindedir ve talik yazıyla yazılmıştır. Her sayfasında 19 satır bulunan nüshada; 3 kaside, 350 gazel, 21 kıta, 15 nazım, 4 rubai, 47 beyit ve 1 mesnevi yer almaktadır. 17^b'de, sayfa kenarında Yahyâ'ya ait olmadığını düşündüğümüz mahlası bulunmayan bir şiir kayıtlıdır. Nüshanın ilk ve son beyitleri şöyledir:

İlk beyit: *gül olmasun-mı hurrem ü handân u şādümân
meyl étdi gül donanmasına şâh-ı kâm-rân*

Son beyit: *vechini bir 'ârife şordum dâdi târîh édüp
geldi dünyâya vücûd-ı han muhammed yümn-ile*

5^b'de sayfa kenarında kayıtlı olan beyit, “bir dilde ki ‘ışkuñ odı ola peydâ” mısraıyla başlayan gazele; 20^a'da sayfa kenarında tespit edilen iki beyit ise “nân-ı huşk-ile kanâ' at gibi bir ni'met-mi var” mısraıyla başlayan gazelin sonuna eklenmelidir. Ayrıca bu nüshadan *Dîvân* metnine 60^b'de bulunan 1 nazım ile 59^b'de yer alan 3 müfret daha ilave edilmelidir.

2.2.7. Sadberk Hanım Müzesi Kütüphanesi Hüseyin Kocabaş Kitaplığı Türkçe Yazmaları Koleksiyonu 338 / S Nüshası

Bayram-zâde Yahyâ Şeyhül-İslâm Zekeriyâ (960-1053/1552-1643) adına kayıtlı olan nüsha, 31 varaktan oluşmaktadır. 200x130-140x70 mm. ölçülerindedir ve nestalik yazıyla yazılmıştır. Her sayfasında 17 satır bulunan nüshada 1 kaside ve 172 gazel yer almaktadır. Nüshanın sonunda şaire ait olmayan manzumeler kayıtlıdır. Nüshanın ilk ve son beyitleri şöyledir:

İlk beyit: *bir dilde ki 'ışkuñ odı ola peydâ
hâşâ ki sivâ yanmaya hâşâk-âsâ*

Son beyit: *yahyâ işimüz étdi bizüm şükr ü şikâyet
la 'l-i lebinüñ gamzesinüñ lutf-ile qahrı*

2.2.8. Manisa İl Halk Kütüphanesi Akhisar Zeynelzade Koleksiyonu 45 Ak Ze 172 / Z Nüshası

Yahyâ Efendî İstânbûlî adına kayıtlı olan nüsha, 43 varaktan oluşmaktadır. 195x125-150x70 mm. ölçülerindedir ve talik yazıyla yazılmıştır, her sayfasında 15 satır bulunmaktadır. Ay yıldız filigranlı kağıdın kullanıldığı nüsha; şemseli, zencirekli kahverengi bir meşin cildin içerisinde yer almaktadır. 13^a'da, sayfa kenarında Yahyâ'ya ait olmayan

müfretler kayıtlıdır. Nüshanın sonunda, din ve tasavvuf konulu risaleler ile manzumeler yer almaktadır.

208 gazel, 5 kıta, 1 nazım, 4 rubai ve 29 beyit ihtiva eden nüshada eksik yapraklar mevcuttur. Varakların numaralandırılmasında bu eksik yapraklar dikkate alınmayarak elde bulunan yapraklara sırayla numara verilmiştir. 43^b'de tespit edilen bir müfret, *Dîvân* neşirlerinde yer almazken nüshanın başı ve sonu şöyledir:

İlk beyit: *bir dilde ki 'ışkuñ odı ola peydâ
hâşâ ki sivâ yanmaya hâşâk-âsâ*

Son beyit: *erbâb-ı duhân-âşâm bir yerde otursunlar
münker olan ihvânuñ burnına üfürsünler*

2.3. Nazım Şekillerine Göre Nüshalardaki Şiir Sayıları

Yazma nüshalardaki şiir sayıları incelendiğinde 441 şiirle İ nüshasının en çok şiir ihtiva eden nüsha olduğu görülmüştür. Onu 383 şiirle M₁, 371 şiirle Ü₁, 352 şiirle L₃ ve 347 şiirle L₁ nüshaları takip etmektedir. 250-300 civarı şiir ihtiva eden nüshalar M₂, Ü₂, L₂, Ü₃ ve Z nüshaları olurken içerisinde en az şiir bulunan nüshalar M₃ ve S nüshalarıdır. Nüshalarda yer alan şiirlerin sayısı, nazım şekillerine göre sınıflandırılarak tablo üzerinde gösterilmiştir.

Tablo 1: Nazım Şekillerine Göre Nüshalardaki Şiir Sayıları

	Kaside	Gazel	Tahmis	Kıta	Nazım	Rubai	Beyit	Mesnevi	Toplam
M ₁	4	346	-	7	-	4	21	1	383
M ₂	1	271	-	4	1	1	21	-	299
M ₃	-	67	-	-	-	1	-	-	68
L ₁	2	299	1	10	1	4	29	1	347
L ₂	1	277	1	4	-	-	-	-	283
L ₃	1	289	-	8	13	4	36	1	352
Ü ₁	-	304	-	10	13	4	40	-	371
Ü ₂	-	255	-	5	1	4	25	-	290
Ü ₃	-	228	-	6	1	4	28	-	267
İ	3	350	-	21	15	4	47	1	441
S	1	172	-	-	-	-	-	-	173
Z	-	208	-	5	1	4	29	-	247
B	6	383	1	24	18	5	65	1	503
E	6	451	1	41	33	10	141	1	684
K	6	450	1	26	16	4	65	1	569

2.4. Nazım Şekillerine Göre Nüshalardaki Şiirlerin Sayfa Numaraları

Yeni tespit edilen 12 nüsha, 2 *Dîvân* neşri ve 1 doktora tezinin incelenmesi neticesinde; nüshalarda, neşirlerde ve tezde bulunan şiirlerin sayfa numaraları tespit edilmiş ve bu tespitler, şiirlerin nazım şekillerine göre tasnif edilerek tablo üzerine kaydedilmiştir.

Tablo 2: Nazım Şekillerine Göre Nüshalardaki Şiirlerin Sayfa Numaraları

	Kaside	Gazel	Tahmis	Kıta	Nazım	Rubai	Beyit	Mesnevi
M ₁	1 ^b -2 ^a , 57 ^a -59 ^a	1 ^b -53 ^b	-	53 ^b -54 ^a	-	54 ^b	54 ^b -55 ^a	55 ^b -57 ^a
M ₂	3 ^a	1 ^b -41 ^a	-	41 ^a -41 ^b , 42 ^b	41 ^b	41 ^b	41 ^b -42 ^a	-
M ₃	-	1 ^a -14 ^b	-	-	-	13 ^b	-	-
L ₁	1 ^b -2 ^a , 58 ^b -59 ^b	1 ^b -53 ^a	11 ^b -12 ^a	53 ^a -54 ^a , 59 ^b	54 ^a	53 ^b , 54 ^a , 54 ^b	54 ^b -56 ^a	56 ^b -58 ^b
L ₂	1 ^b	1 ^b -57 ^b	58 ^a	58 ^a -59 ^a	-	-	-	-
L ₃	3 ^a	1 ^b -49 ^a	-	49 ^a -49 ^b , 51 ^b	49 ^b , 51 ^a -51 ^b	49 ^a -49 ^b	49 ^a , 49 ^b -50 ^b	51 ^b -54 ^a
Ü ₁	-	2 ^a -43 ^a	-	42 ^b -43 ^b	43 ^a , 44 ^a 45 ^a -46 ^a	42 ^b , 43 ^b	43 ^a -45 ^a	-
Ü ₂	-	1 ^b -42 ^b	-	42 ^b -43 ^a	43 ^a	42 ^a -43 ^a	42 ^b , 43 ^b -44 ^b	-
Ü ₃	-	1 ^b -55 ^a	-	1 ^a , 54 ^a -55 ^b	54 ^b	54 ^b -55 ^b	54 ^b , 55 ^b -57 ^b	-
İ	1 ^b -21 ^a , 7 ^b , 48 ^b - 50 ^b	5 ^b -56 ^b , 58 ^a	-	57 ^a -60 ^b	57 ^a -60 ^b	57 ^a , 58 ^a	57 ^a , 58 ^b -59 ^b	2 ^b -4 ^b
S	1 ^b	1 ^b -32 ^a	-	-	-	-	-	-
Z	-	1 ^b -42 ^a	-	42 ^a -43 ^a	43 ^a	42 ^b -43 ^a	43 ^a -43 ^b	-
B	1-9	1, 10- 222	223	224- 227, 235- 242	227- 233, 238	233- 235	238, 243- 257	258-263
E	3-12	25-251	21	255- 265, 269- 277	258, 259, 269- 277	281- 282	263, 285- 302	15-20
K	1-7, 17-18, 20-24	25-477	19-20	478- 493	496- 501	494- 495	486, s.502- 509	8-16

3. Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının Yeni Tespit Edilen Nüshalardaki Şiirleri

12 yazma nüsha, 2 *Dîvân* neşri ve 1 doktora tezinin incelenmesi neticesinde, yeni tespit edilen nüshalardaki şiirler; ilk mısraları tablo üzerine yazılmak suretiyle kayıt altına alınmıştır. Aynı zamanda bu şiirlerin *Dîvân* neşirlerindeki ve Lütüfî Bayraktutan'ın doktora tezindeki sayfa numaraları da tabloya eklenmiştir. Nüshalarda bulunmayan şiirler “-” işaretiyle gösterilirken şiirlerin sıralanmasında M₁ nüshası esas alınmıştır. Yeni tespit edilen nüshalarda bulunan ve *Dîvân* neşirlerinde yer almayan şiirlerin ilk mısraları, tabloda koyu renkle gösterilmiştir. Elde bulunan tüm nüshaların değerlendirilmesiyle tablo üzerinde, şiirlerin ilk mısralarından oluşan yeni bir metin tesis edilmiştir. Nüshalar arasındaki farklara ise dipnotlarda işaret edilmiştir.

Tablo 3: Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının Yeni Tespit Edilen Nüshalardaki Şiirleri

dîvân-ı yahyâ efendi şeyhül-islâm¹⁵

[kaşâ'id]

SN	Sayfa/Varak Numarası															Şiirin İlk Mısrası
	M ₁	M ₂	M ₃	L ₁	L ₂	L ₃	Ü ₁	Ü ₂	Ü ₃	İ	S	Z	B	E	K	
1	1 ^b	3 ^a	-	1 ^b	1 ^b	3 ^a	-	-	-	7 ^b	1 ^b	-	1	3	1	ëy cemâlûñle yeşrib ü bañhâ ¹⁶ (L ₂ 'de kasidenin son dört beyti, S'de ise son iki beyti kaydedilmemiştir.)
2	57 ^a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ëy gönlümi alan benim ol hüsn-i ân-ile
3	57 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	5	şehir şehinşeh-i çârüm-serîr-i nüh-kişver ¹⁷
4	58 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	bir sehergeh ki şehinşâh-ı serây-ı minâ
5	-	-	-	58 ^b	-	-	-	-	-	1 ^b	-	-	2	4	2	göl olmasun-mı hürrem ü handân u şâdümân
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48 ^b	-	-	4	9	20	sâğar-ı zerrîn-i mihrî çarç gerdân eyledi

¹⁵ dîvân-ı yahyâ efendi şeyhül-islâm: dîvân-ı yahyâ efendi M₂, dîvân-ı şeyhül-islâm yahyâ Ü₁, dîvân-ı yahyâ Ü₂, dîvân-ı yahyâ efendi İ, yahyâ dîvânı S.

¹⁶ cemâlûñle: cemâlûñe M₁.

¹⁷ çârüm-serîr-i: çârüm-serîr E, çârüm serîr-i B, K.

[gazeliyyât]

SN	Sayfa/Varak Numarası															Şiirin İlk Mısrası
	M ₁	M ₂	M ₃	L ₁	L ₂	L ₃	Ü ₁	Ü ₂	Ü ₃	İ	S	Z	B	E	K	
1	1 ^b	1 ^b	-	1 ^b	1 ^b	1 ^b	-	1 ^b	1 ^b	5 ^b	1 ^b	1 ^b	1	25	25	bir dilde ki 'ışkuñ odı ola peydâ ¹⁸
2	2 ^a	1 ^b	-	2 ^a	1 ^b	1 ^b	-	1 ^b	1 ^b	5 ^b	-	1 ^b	10	26	27	'ışkuñ odına ey gül yanarsa cân-ı şeydâ ¹⁹
3	2 ^a	1 ^b	-	2 ^a	2 ^a	1 ^b	-	1 ^b	2 ^a	5 ^b	-	1 ^b	10	27	29	dönüpdür za'f-ile bir rişteye cismümde cân-âsâ ²⁰ (Z'de gazelin yalnızca ilk iki beyti kaydedilmiştir.)
4	2 ^a	2 ^a	-	2 ^a	2 ^a	2 ^a	-	-	-	6 ^a	-	-	11	28	32	ķays-ı melâmet-güzin rāh-nümündür baña ²¹
5	2 ^b	2 ^a	-	2 ^b	2 ^b	2 ^a	2 ^b	2 ^a	2 ^a	6 ^a	-	-	11	27	30	ruķ-ı dildârı rengin vaşf edersin ey dil-i şeydâ ²²
6	2 ^b	2 ^a	-	2 ^b	2 ^b	2 ^a	2 ^b	2 ^a	2 ^b	6 ^a	-	-	12	28	31	elümde şîşe-i rengin pür-mey la'l-i nâb-âsâ ²³
7	2 ^b	2 ^a	-	3 ^a	2 ^b	2 ^b	2 ^b	4 ^b	2 ^b	6 ^a	2 ^a	-	13	29	33	düşmez ol şâha ki her gâh eder istignâ ²⁴ (S'de gazelin matla beyti kaydedilmemiştir.)
8	2 ^b	2 ^b	-	3 ^a	3 ^a	2 ^b	2 ^b	4 ^b	3 ^a	6 ^b	2 ^a	-	14	30	35	bir âyineyle iskender nece beñzer saña cânâ
9	3 ^a	-	-	3 ^b	-	-	3 ^a	-	-	7 ^a	2 ^a	-	13	25	26	gösterdi yine sâķi-i meclis yed-i beyzâ
10	3 ^a	2 ^b	-	3 ^b	3 ^a	2 ^b	3 ^a	4 ^b	3 ^a	6 ^b	2 ^a	-	15	30	36	bu küyuñ kim gedâ-yı bî-ser ü sâmaniyyuz cânâ ²⁵
11	3 ^a	-	-	2 ^a	-	-	-	1 ^b	-	7 ^a	-	-	12	26	28	niķab-ı ğonceden 'arz-ı cemâl etdi gül-i ra'nâ
12	3 ^b	2 ^b	-	3 ^a	3 ^b	3 ^a	3 ^a	5 ^a	3 ^a	6 ^b	2 ^b	-	15	31	37	tûķi-şifat ol câme-i sebzi giye cânâ

¹⁸ bir: her M₁.¹⁹ odına: oduna L₂; dil: gül L₂.²⁰ cismümde: cismim de E.²¹ rāh-nümündür: L₂.²² dildârı: dildâr L₂; edersin: ederse L₃.²³ rengin: rengin-i B.²⁴ şâh: şâha L₂.²⁵ kim: biz E.

13	3 ^b	3 ^a	-	3 ^b	3 ^b	3 ^a	3 ^a	5 ^a	3 ^b	7 ^a	2 ^b	-	16	31	38	cānı kullāb-ı ser-i zülfün çeker senden yaña
14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6 ^a	-	-	-	32	39	zihî cāy-ı feraḥ-baḥş şafa-güster ḥayāt-efzā ²⁶
15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6 ^b	-	-	16	29	34	sende bu 'ālem ki var ey āfitāb-ı meh-liḳā ²⁷
16	3 ^b	3 ^a	-	3 ^b	3 ^b	3 ^b	3 ^b	5 ^a	3 ^b	8 ^a	2 ^b	-	17	32	40	ğonceyi servi saña teşbīh eder her bī-edeb ²⁸ (S'de gazelin makta beyti kaydedilmemiştir.)
17	4 ^a	3 ^b	-	4 ^a	4 ^a	3 ^b	4 ^a	5 ^b	4 ^a	8 ^a	-	-	18	33	42	geldi şitāda taḥtına sultān-ı kām-yāb ²⁹
18	4 ^a	-	-	4 ^a	-	-	4 ^b	-	-	8 ^b	2 ^b	-	19	33	41	demdür ki ḥārdan alına dād-ı 'andelīb (Ü' de gazelin yalnızca ilk beyti kayıtlıdır.)
19	4 ^a	3 ^b	-	4 ^a	4 ^a	3 ^b	4 ^a	5 ^b	4 ^a	8 ^a	-	-	19	34	43	cām bir şırçe serāy olmuş ki ferşi la 'l-i nāb ³⁰
20	4 ^a	4 ^a	-	4 ^a	4 ^b	4 ^a	4 ^b	5 ^b	4 ^b	8 ^b	-	-	20	35	45	himmet-i sultān-ı 'ıḣkuñ ey şeh-i 'ālī-cenāb
21	4 ^b	3 ^b	-	4 ^b	4 ^b	4 ^a	3 ^b	5 ^a	-	8 ^b	-	-	17	34	44	gerçi olur cāma ol maḥbūb-ı zibā teşne-leb
22	4 ^b	4 ^b	-	4 ^b	-	4 ^b	6 ^a	6 ^b	-	9 ^a	-	-	21	39	52	étmesün seng-i ḥavādiş cām-ı şahbāyı şikest
23	5 ^a	4 ^a	-	5 ^a	-	4 ^a	4 ^b	6 ^a	4 ^b	9 ^a	-	-	20	37	49	āğyārı urup vërme bāzūlaruña zaḥmet ³¹
24	5 ^a	-	-	-	-	-	6 ^a , 39 ^a	-	-	9 ^a	-	-	25	36	47	mestāne nighle beni bir kec-küle-i mest
25	5 ^a	4 ^a	-	5 ^a	-	4 ^b	5 ^a	6 ^a	5 ^a	9 ^a	-	-	21	38	50	'aks-i müjgān ile ey dil-ber-i şirīn-ḥarekāt
26	5 ^a	4 ^b	-	5 ^a	-	5 ^a	5 ^b	6 ^a	5 ^a	9 ^b	-	-	22	39	53	iltifāt eyler saña ey dil o şāh-ı nīk-baḥt
27	5 ^b	4 ^a	-	5 ^b	-	4 ^b	5 ^a	6 ^a	-	9 ^a	-	-	24	38	51	dün neydi cevānān-ile meydān-ı ḥarābāt ³²

²⁶ feraḥ-baḥş: feraḥ-baḥş-ı K

²⁷ bu: bir İ.

²⁸ ğonceyi: ğonce vü L₁, E; saña: - E.

²⁹ kām-yāb: kā'ināt M₁.

³⁰ olmuş: oldı M₂; ki: - E.

³¹ āğyārı: āğyār M₁; bāzūlaruña: bāzūlaruña M₁, M₂, İ.

³² dün neydi: donandı M₁.

28	5 ^b	5 ^a	-	5 ^b	-	5 ^a	5 ^b	6 ^b	5 ^b	9 ^b	-	2 ^a	23	40	54	ëy zülf-i ħam-ender-ħamı kullâb-ı maħabbet ³³
29	5 ^b	4 ^b	-	6 ^a	-	5 ^a	6 ^a	7 ^a	-	9 ^b	-	-	22	37	48	cân-baħş şadân-ile bize feyz-i ħayât et ³⁴ (Ü ₂ 'de şiirin ilk beytinin mısraları yer deġiştirmiştir.)
30	6 ^a	5 ^a	-	5 ^b	-	5 ^a	5 ^b	6 ^b	5 ^b	10 ^a	-	2 ^a	23	40	56	bir gün gele kim şad ola maħzûn-ı maħabbet (Z'de gazelin yalnızca makta beyti bulunmaktadır.)
31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32 ^a	-	-	41	55	çëşm mest ü ġamze mest ol gözleri fettân mest ³⁵
32	6 ^a	5 ^a	-	6 ^a	-	5 ^b	6 ^b	7 ^a	6 ^a	10 ^a	-	2 ^a	26	41	57	bu âşûba mey-i la'lün-midür şahbâ midur bâ'is
33	6 ^a	-	-	-	-	-	-	-	-	10 ^a	-	-	26	42	58	oldı bu deñlü âşûba bâ'is
34	6 ^b	5 ^b	-	6 ^a	-	5 ^b	6 ^b	7 ^a	6 ^a	10 ^a	-	2 ^a	27	43	60	la'l-i lebünle bâde-i nâb etdi imtizâc
35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10 ^a	-	-	27	42	59	senden olmazsa 'inâyet ħâl yâ mevlâ ne güc
36	6 ^b	-	-	-	-	-	-	7 ^b	-	10 ^b	-	2 ^b	29	44	63	gelür mi yine gönül bâġına bahâr-ı feraħ
37	6 ^b	5 ^b	-	6 ^a	5 ^a	5 ^b	6 ^b	7 ^a	6 ^b	10 ^b	-	2 ^b	28	44	61	şu 'le-i meyle döner şem' -i fûrûzâne kadeħ (L ₂ 'de gazelin sadece makta beyti bulunmaktadır.)
38	7 ^a	5 ^b	-	6 ^b	5 ^a	6 ^a	7 ^a	8 ^a	6 ^b	10 ^b	-	3 ^a	29	45	64	ħün-ı eşkinden olupdur bülbülün her âb sürħ ³⁶
39	7 ^a	6 ^a	-	6 ^b	5 ^a	6 ^a	7 ^a	7 ^b	6 ^b	10 ^b	-	3 ^a	30	46	66	saña ëy 'âşık murâd-ı yâr olursa ger murâd ³⁷
40	7 ^a	6 ^a	-	6 ^b	-	6 ^a	7 ^b	-	-	11 ^a	-	-	30	45	65	olcaık serv-veş ol kadd-i ser-efrâz bülend ³⁸
41	7 ^a	-	-	-	57 ^b	-	-	-	-	11 ^a	-	-	228	46	67	gün-be-gün mu'tedil olmaıkda hevâ-yı baġdâd ³⁹
42	7 ^b	6 ^a	-	6 ^b	5 ^b	6 ^b	7 ^b	7 ^b	7 ^a	11 ^a	-	3 ^a	31	47	68	ele alsañ yazılır ëy meh-i enver kâġaz ⁴⁰

³³ zülf-i: zülfî L₃; ħam-ender-ħamı: ħam-ender-ħam M₁, L₃, Ü₁, Z.

³⁴ cân-baħş: cân-baħş-ı B; bize: dile Ü₂.

³⁵ ü: - K.

³⁶ eşkinden: eşkinde Z; her âb: sîr-âb M₁.

³⁷ ger: - Z.

³⁸ kadd-i ser-efrâz: kâmet-i mümtâz M₁, kadd-i ser-firâz L₁, L₃, İ.

³⁹ gün-be-gün: gün gibi M₁.

⁴⁰ alsañ: alsa Ü₂.

43	7 ^b	6 ^b	-	7 ^a	5 ^b	6 ^b	-	-	7 ^b	11 ^b	-	-	33	48	70	meykede şadırında bulunmazsa yer
44	7 ^b	6 ^b	-	7 ^a	5 ^b	6 ^b	7 ^b	7 ^b	7 ^a	11 ^a	-	3 ^b	32	47	69	nesim-i nev-bahârî gibi geçdi nâvek-i dil-ber ⁴¹
45	8 ^a	14 ^b	-	13 ^b	-	-	-	-	-	13 ^a	-	-	36	79	133	sâgar-ı nâz u şiveyi ol iki çeşm-i meste vür ⁴²
46	8 ^a	7 ^a	-	7 ^b	6 ^a	7 ^a	12 ^b	-	-	11 ^b	-	-	35	49	73	bir lâciverdî kâsede her şubh mihr altun ezer ⁴³
47	8 ^a	6 ^b	-	7 ^b	6 ^a	7 ^a	8 ^a	8 ^a	7 ^b	11 ^b	-	3 ^b	32	48	71	yıkdı gönülüm âşiyânın yâr etdi târümâr ⁴⁴
48	8 ^b	-	-	8 ^b	-	-	-	9 ^a	-	14 ^a	-	-	46	67	109	hüsni kim gâliye vü gâzeden imdâd ister
49	8 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	16 ^b	7 ^a	10 ^a	37	59	93	ser-i zülfünde dilün nâle-i şeb-giri nedür ⁴⁵
50	8 ^b	7 ^a	-	7 ^b	6 ^b	7 ^a	8 ^a	8 ^a	8 ^a	12 ^a	-	4 ^a	33	49	72	hâtır-ı pâkine konmuş bād-ı âhumdan ğubâr ⁴⁶
51	8 ^b	7 ^a	-	8 ^a	6 ^b	7 ^b	8 ^b	8 ^a	8 ^a	12 ^a	-	4 ^a	36	50	74	gör 'âlemün bürüdetini geldi nev-bahâr ⁴⁷
52	9 ^a	6 ^b	-	17 ^a	-	11 ^a	16 ^a	-	-	16 ^b	-	-	54	72	121	dağı var devr-i güle eldeki cām-ı meyi gör ⁴⁸
53	9 ^a	14 ^a	-	-	-	-	17 ^a	-	-	12 ^b	-	-	34	71	118	gamze-i dil-ber ki çeşm-i mestine nâz öğredür
54	9 ^a	7 ^b	-	8 ^a	6 ^b	7 ^b	9 ^a	8 ^b	8 ^b	12 ^a	-	4 ^a	37	51	76	şubh-dem beççelerine ki ğidâ vere hezâr
55	9 ^b	7 ^b	-	8 ^a	7 ^a	7 ^b	12 ^b	8 ^b	-	12 ^a	-	-	39	50	75	açılmayınca gönüller bahârdan ne biter ⁴⁹
56	9 ^b	8 ^a	-	8 ^b	7 ^a	8 ^a	9 ^a	8 ^b	8 ^b	13 ^b	-	4 ^b	38	52	78	acı sözler niyyet eylersen-de olmam bi-ħuzur
57	9 ^b	8 ^a	-	17 ^a	-	14 ^b	13 ^b	-	-	12 ^b	-	-	57	58	91	yâr açup mir'atı baķduķça açılmış gül şanur
58	9 ^b	8 ^b	-	8 ^b	7 ^b	8 ^a	9 ^b	8 ^b	9 ^a	13 ^b	-	4 ^b	38	53	80	'âşikuñ almağa cânın tîr kim cânân atar ⁵⁰

⁴¹ nev-bahârî: nev-bahâr L₂.

⁴² sâgar-ı: sâgar u M₁.

⁴³ bir: bu E; kâsede: kâsedür M₂, L₃.

⁴⁴ yâr etdi târümâr: târümâr etdi o yâr M₂, L₃, E.

⁴⁵ ser-i: ħam-ı İ, Z; zülfünde: zülfinde İ.

⁴⁶ bād-ı: gerd-i Ü₁.

⁴⁷ geldi: erdi Z.

⁴⁸ devr-i: vaķt-i Ü₁.

⁴⁹ gönüller: güller Ü₁, İ, B.

⁵⁰ cânın: cânım E.

59	10 ^a	11 ^a	-	8 ^b	7 ^b	-	13 ^a	-	-	15 ^b	-	-	40	-	113	gelür mihmân-ı ğam cāna şeb-i miñnet hücüm eyler
60	10 ^a	11 ^b	-	9 ^a	7 ^b	12 ^a	11 ^a	-	-	17 ^b	-	9 ^a	44	66	107	berg-i zer-i pür-nağş ile gülşende vezândur
61	10 ^a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9 ^b	34	85	149	derün-ı dilde olan ğam şerâb ile açılır
62	10 ^b	8 ^b	-	9 ^a	8 ^a	8 ^b	9 ^b	9 ^a	9 ^a	14 ^a	-	5 ^a	40	53	81	dil-i bi-çärenüñ dil-dâr mehcür olduĝun ister
63	10 ^b	9 ^a	-	9 ^a	8 ^a	8 ^b	10 ^a	9 ^a	9 ^b	14 ^b	-	5 ^a	41	54	82	'aks-i rüyuñla derünüm tâbnâk olmağdadur
64	10 ^b	7 ^b	-	-	-	15 ^a	8 ^b	-	-	20 ^b	-	-	59	76	127	tağıdur dil-dâr zülfin zînet-i ruşâr eder ⁵¹
65	11 ^a	8 ^b	-	9 ^b	8 ^a	8 ^b	10 ^b	9 ^b	9 ^b	14 ^a	-	6 ^a	45	55	84	cihânda 'âşık-ı mehcûra şanma râhat olur ⁵²
66	11 ^a	9 ^a	-	9 ^b	8 ^b	9 ^a	10 ^b	9 ^a	9 ^b	14 ^b	-	5 ^b	41	54	83	zülfi-i pür-çinüñ ğamından dîde kim pür âb olur ⁵³
67	11 ^a	9 ^b	-	10 ^a	8 ^b	9 ^a	11 ^a	9 ^b	-	15 ^a	-	5 ^b	42	-	87	pîrahenüñ kıocar seni âdem helâk olur
68	11 ^a	9 ^b	-	10 ^a	9 ^a	9 ^b	11 ^b	9 ^b	-	15 ^a	-	6 ^b	45	57	89	ĝisûlaruñ dil almağa tedbir êtdiler
69	11 ^b	9 ^a	-	10 ^a	9 ^a , 15 ^b	9 ^a	8 ^b , 46 ^b	-	17 ^a	14 ^b	-	5 ^a	43	56	86	ĝonceye ol neşve kim çâk-i girîban êtdürür (Ü ₁ 46 ^b 'de gazelin yalnızca ilk iki beyti kayıtlıdır.)
70	11 ^b	8 ^b	-	9 ^a , 14 ^a	-	16 ^a	-	-	-	21 ^b	-	-	68	82	139	baña kıan ağladur hicrân deminde çekdüĝüm ĝamlar ⁵⁴
71	11 ^b	9 ^b	-	10 ^b	16 ^a	9 ^b	11 ^b	10 ^a	-	12 ^b	-	6 ^b	46	57	90	çeşm-i ħüninüm ħayâlün şâhını i'zâz êder ⁵⁵
72	12 ^a	9 ^b	-	10 ^b	16 ^a	9 ^b	12 ^a	10 ^a	10 ^a	15 ^a	3 ^a	6 ^b	47	58	92	hem-râh êdüp 'adûları hoş-ĥâl êder yürür (S'de gazelin matla beyti kaydedilmemiştir.)
73	12 ^a	-	-	15 ^b	-	-	-	-	-	13 ^a , 15 ^a	-	-	61	71	117	eyler nevâ hezâr nesim-i bahâr eser ⁵⁶

⁵¹ tağıdur: dağıdur L₃, İ.

⁵² mehcûra: mehcür M₂, L₁, L₂, L₃, Ü₁, Ü₂, Ü₃, İ, B; şanma: şanmañ L₂.

⁵³ ğamından: ğamdan L₂.

⁵⁴ çekdüĝüm: çekdiğüm M₂.

⁵⁵ ħüninüm: pür-ħünüm Z; şâhını: şâhına Z.

⁵⁶ nevâ: hevâ İ.

74	12 ^a	10 ^a	-	10 ^b	16 ^a	10 ^a	12 ^a	10 ^a	10 ^a	15 ^b	3 ^a	7 ^a	47	59	94	tütüyâdan toprağum vaqt ola tercîh edeler ⁵⁷
75	12 ^a	8 ^a	-	11 ^a	9 ^b	8 ^a	10 ^b	-	-	13 ^b	3 ^a	-	49	52	70	gözümde mevc-i hûn-ı dil degül tuğyan-ı âteşdür ⁵⁸
76	12 ^b	10 ^a	-	11 ^a	9 ^b	10 ^a	12 ^b	10 ^b	10 ^b	15 ^b	3 ^b	7 ^a	48	60	95	rüy-ı zibâsında dil-dâruñ ki müşkîn mü biter ⁵⁹
77	12 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	72	92	148	süveydâ-yı dil ol gîsü-yı 'anber-sâya düşmişdür
78	12 ^b	10 ^a	-	11 ^b	16 ^b	10 ^a	13 ^a	10 ^b	10 ^b	16 ^a	3 ^b	7 ^b	49	60	96	hemîşe merdüm-i çeşmüm 'izâr-ı yâre baçar
79	13 ^a	14 ^b	-	11 ^b	9 ^b	15 ^a	14 ^a	-	-	20 ^b	3 ^b	-	51	77	129	yine der-kâr olsa dâmân-ı nesîm-i nev-bahâr ⁶⁰
80	13 ^a	10 ^b	-	11 ^b	16 ^b	10 ^b	13 ^a	10 ^b	11 ^a	16 ^a	4 ^a	7 ^b	50	61	97	gelmede bezm-i meye eglenme hem-demlik budur ⁶¹
81	13 ^a	10 ^b	-	12 ^a	10 ^a	10 ^b	13 ^a	11 ^a	11 ^b	16 ^a	4 ^a	7 ^b	50	80	135	esdi küyından şabâ şâd olmağa bâdî budur ⁶²
82	13 ^b	-	-	-	-	-	9 ^a	-	-	18 ^b	-	-	62	55	85	fıkr-i ruñ ki dîdeden eşküm revân eder ⁶³
83	13 ^b	10 ^b	-	12 ^a	10 ^a	11 ^a	13 ^b	11 ^a	11 ^b	16 ^b	4 ^a	8 ^a	52	62	99	hañ-ı leb ü 'izâr-ı ruñ-yı yâri bozdılar ⁶⁴
84	13 ^b	10 ^b	-	12 ^a	10 ^b	11 ^a	13 ^b	11 ^a	12 ^a	16 ^b	4 ^b	6 ^a	52	62	100	jâle-veş dökme yañ ol gül-i ra'nâ ter olur ⁶⁵
85	14 ^a	11 ^a	-	12 ^b	10 ^b	11 ^b	14 ^a	11 ^b	12 ^a	17 ^a	4 ^b	8 ^a	53	63	102	ebrü vü müjeñ tîğ-ı cefâ tîr-i kazâdur ⁶⁶
86	14 ^a	11 ^b	-	12 ^b	10 ^b	11 ^b	14 ^a	11 ^b	12 ^b	17 ^a	4 ^b	8 ^b	53	64	104	ne meclisler kurulmuşdur ne sāgarlar sürülmişdür
87	14 ^a	11 ^b	-	13 ^a	11 ^a	12 ^a	14 ^b	12 ^a	12 ^b	17 ^b	5 ^a	8 ^b	54	65	106	gönül mir'atı kim şad-pâre-i dest-i celâlündür
88	14 ^b	14 ^a	-	13 ^a	11 ^a	14 ^b	12 ^a	10 ^b	-	20 ^a	5 ^a	-	56	75	126	lâle-veş giymiş kabâ-yı sürñ 'izz ü nâzı var ⁶⁷

⁵⁷ ola: - L₂; vaqt ola: ol vaqt Ü₂.

⁵⁸ mevc-i hûn-ı: hûn-ı mevc-i L₂.

⁵⁹ dil-dâruñ: yârüñ Ü₂; müşkîn: miskîn L₃.

⁶⁰ dâmân-ı: dâmânüm L₂.

⁶¹ gelmede: gelmeye İ.

⁶² küyından: küyındı Z.

⁶³ dîdeden: dîde-i M₁.

⁶⁴ leb ü: leb-i K; ruñ-ı: - İ.

⁶⁵ dökme yañ: dökse yañın İ.

⁶⁶ ebrü vü: ebr L₂, ebrü-yı İ; vü: - S.

⁶⁷ kabâ-yı: libâs-ı İ; nâzı: nâz L₂.

89	14 ^b	12 ^a	-	13 ^a	11 ^b	12 ^b	14 ^b	12 ^a	13 ^a	18 ^a	5 ^b	10 ^a	55	67	110	kaşduñ ey dil yüksek uçar bir hümâ-pervâzedür
90	14 ^b	12 ^a	-	13 ^b	11 ^b	12 ^b	14 ^b	12 ^a	13 ^a	18 ^a	5 ^b	10 ^a	56	68	111	söz kim zebânuma gele güyâ zebânedür ⁶⁸
91	14 ^b	12 ^a	-	13 ^b	11 ^b	12 ^a	9 ^b	11 ^a	-	18 ^a	5 ^b	8 ^b	58	66	108	lisân-ı ehl-i dilde 'ışka gülzâr-ı belâ derler
92	15 ^a	15 ^a	-	14 ^b	-	-	16 ^b	-	-	15 ^b	-	-	66	61	98	cânı dil ol ham-ı gîsü-yı semen-sâya çeker ⁶⁹
93	15 ^a	12 ^a	1 ^a	13 ^b	12 ^a	12 ^b	15 ^a	12 ^b	13 ^b	18 ^a	6 ^a	10 ^b	57	68	112	düş hâke dërse 'âşıkına dil-beri düşer (M ₃ nüshasında gazelin ilk 2 beyti eksiktir.)
94	15 ^a	12 ^b	1 ^a	14 ^a	12 ^a	13 ^a	15 ^a	12 ^b	13 ^b	18 ^b	6 ^a	10 ^b	58	70	115	dîde hün-ı dille pür olduçça eşk-i ter döker ⁷⁰
95	15 ^b	12 ^b	-	14 ^b	12 ^b	13 ^a	15 ^a	-	11 ^a	18 ^b	6 ^b	9 ^a	60	69	114	hezâr şive-y-ile gönlümi o şâh kıpar
96	15 ^b	12 ^b	1 ^a	14 ^a	12 ^b	13 ^a	15 ^a	13 ^a	14 ^a	18 ^b	6 ^a	11 ^a	59	70	116	şun sâğarı sâkî baña mestâne dësünler ⁷¹
97	15 ^b	13 ^a	1 ^b	14 ^a	12 ^b	13 ^b	15 ^b	13 ^a	14 ^a	19 ^a	6 ^b	11 ^a	60	73	122	dil degüldür kafes-i cismüme bülbül kodılar ⁷²
98	15 ^b	11 ^a	-	14 ^b	13 ^a	11 ^a	13 ^b	-	-	16 ^b	6 ^b	-	63	63	101	hum içre cüş eder mey-i pür-şür mest olur ⁷³
99	16 ^a	13 ^a	1 ^b	14 ^b	13 ^a	14 ^a	15 ^b	13 ^a	14 ^b	13 ^a	-	11 ^a	61	74	123	'azm eder gülzâra 'âşık nev-cevânın gezdürür ⁷⁴
100	16 ^a	13 ^b	2 ^b	15 ^a	13 ^b	14 ^a	16 ^a	13 ^b	15 ^a	19 ^b	-	12 ^a	62	72	119	bülbül şetâreti gül-i handanı güldürür
101	16 ^a	13 ^a	2 ^a	15 ^a	13 ^b	14 ^a	15 ^b	13 ^b	14 ^b	19 ^a	-	11 ^b	64	74	125	bîm-reh bilmez şeb-i târikde tenhâ gelür
102	16 ^b	13 ^a	-	15 ^a	13 ^b	13 ^b	10 ^a	-	-	19 ^a	-	-	65	73	120	demidür âzmâyiş eyleyüp tab' un hüner göster ⁷⁵
103	16 ^b	13 ^b	2 ^a	15 ^b	14 ^a	14 ^b	16 ^a	13 ^b	15 ^a	19 ^b	-	11 ^b	64	76	128	gün yüzün mâhiyyet-i hüsnî kemâhî gösterür ⁷⁶
104	16 ^b	11 ^a	2 ^b	15 ^b	14 ^a	11 ^b	14 ^a	11 ^b	12 ^b	17 ^a	-	12 ^a	65	64	103	râst geldüm yâre bir serv-i dil-ârâdur gider

⁶⁸ zebânuma gele: gele zebânuma Ü₁.

⁶⁹ cânı: cân u İ; ol: - L₁.

⁷⁰ dille: dilüne L₂, dil İ.

⁷¹ baña: bize M₁, Z.

⁷² cismüme: cismümde L₂.

⁷³ içre: içer M₁.

⁷⁴ gülzâra: gülzâr Ü₁; 'âşık: bülbül M₃; nev-cevânın: nev-cevânuñ L₂.

⁷⁵ âzmâyiş eyleyüp: eyleyüp âzmâyiş L₂; eyleyüp: édüp İ.

⁷⁶ mâhiyyet-i: mâhiyyeti M₁, Z.

105	17 ^a	13 ^b	3 ^a	16 ^a	14 ^b	14 ^b	16 ^a	14 ^a	15 ^b	19 ^b	-	12 ^a	66	75	124	birbirine girdiler dölâblarla âblar
106	17 ^a	14 ^b	4 ^a	16 ^b	15 ^a	15 ^b	16 ^b	14 ^b	16 ^a	21 ^a	7 ^a	13 ^a	71	78	131	sâķî-i devr bize sâġar-ı 'işret-mi vèrür ⁷⁷
107	17 ^a	14 ^a	3 ^a	16 ^a	14 ^b	15 ^a	16 ^b	14 ^a	15 ^b	20 ^a	-	12 ^b	67	77	130	küh-ı miħnetdür başum her sū yařum ırmaġlar ⁷⁸
108	17 ^b	15 ^a	3 ^b	16 ^a	14 ^b	15 ^b	17 ^a	14 ^b	16 ^b	21 ^a	-	12 ^b	69	79	134	ġoncenüñ açsun yine ġalbin şabâ nevrüzdür ⁷⁹
109	17 ^b	15 ^a	-	16 ^b	15 ^a	16 ^a	17 ^a	15 ^a	16 ^b	21 ^a	-	9 ^b	68	80	136	ġâk-i sînem seyl-i eşküñ dem-be-dem vâdisidür ⁸⁰
110	17 ^b	14 ^a	3 ^b	16 ^b	-	15 ^a	16 ^b	14 ^a	16 ^a	20 ^a	-	13 ^a	70	78	132	nân-ı ġuřk-ile ġanâ 'at gibi bir ni 'met-mi var ⁸¹
111	17 ^b	-	-	17 ^a	15 ^b	-	14 ^b	-	-	20 ^b	7 ^a	-	70	65	105	'âřkuñ bâlîni yârüñ südde-i dergâhidür
112	-	7 ^b	-	-	-	-	15 ^b	-	-	-	-	-	69	51	77	meclis-i meyde řurâġî şem ' -i nür-efşândur
113	-	-	-	-	-	-	11 ^b	-	-	14 ^b	-	-	48	81	137	yèr yèr yètiřüp ġüb-nefes tâze güzeller ⁸²
114	18 ^a	15 ^b	4 ^a	17 ^b	17 ^a	16 ^a	17 ^a	15 ^a	17 ^a	21 ^b	7 ^b	13 ^a	74	92	159	eyle merdümlük sevâd-ı ġeřmümi èy eşk-i âz ⁸³
115	18 ^a	16 ^a	-	18 ^b	-	17 ^b	18 ^b	-	-	23 ^b	-	-	82	93	160	umup nigâġ der-i dil-rübâya yüz sürerüz
116	18 ^a	15 ^b	4 ^a	17 ^b	17 ^a	16 ^a	17 ^b	15 ^a	17 ^b	21 ^b	7 ^b	13 ^b	74	97	169	yâri ġoynumda büyütdüm n'ola olsa dil-nevâz ⁸⁴
117	18 ^b	15 ^b	4 ^b	17 ^b	17 ^a	16 ^b	17 ^b	15 ^b	17 ^b	22 ^a	7 ^b	14 ^a	76	96	166	fürġat şebi âhum ki ola meş 'ale-efrüz ⁸⁵
118	18 ^b	-	-	19 ^a	-	-	18 ^b	-	-	23 ^a	-	-	81	94	163	zülfi-i siyeh-i yâr nece ġam-be-ġam olmaz
119	18 ^b	16 ^a	-	18 ^a	17 ^b	16 ^b	17 ^b	15 ^b	18 ^a	22 ^b	8 ^a	14 ^b	76	98	170	giriftâr-ı dâmuñ necât istemez
120	19 ^a	16 ^b	4 ^b	18 ^a	17 ^b	17 ^a	18 ^a	15 ^b	18 ^a	22 ^b	8 ^a	14 ^a	78	98	172	ġönül didârüñ özler bâġ-ı rıdvan-ile eġlenmez

⁷⁷ sâķî-i devr: sâķîdür M₁; devr: devrân L₃.

⁷⁸ miħnetdür: miħnetde M₁, L₂, İ; başum: yaşum M₁.

⁷⁹ açsun yine ġalbin şabâ: açsun şabâ ġalbin yine Ü₂, ġalbin şabâ açsun yine Z; şabâ: hevâ M₁, M₃.

⁸⁰ eşküñ: eşküñ M₁, E, eşk L₂, L₃, Ü₂, Ü₃, Z.

⁸¹ ni 'met-mi: devlet-mi Ü₂, Ü₃.

⁸² yèr yèr yètiřüp: bir bir yètiřür İ.

⁸³ sevâd-ı: sevâdı Ü₂; âz: râz M₁.

⁸⁴ büyütdüm: bulaydum İ; dil-nevâz: ser-firâz Ü₂.

⁸⁵ şebi: şeb L₂.

121	19 ^a	16 ^a	-	18 ^a	-	17 ^b	18 ^a	15 ^a	-	23 ^b	-	-	75	99	171	gönül zülfindeki her bir şikenden nâ-ümîd olmaz ⁸⁶
122	19 ^a	16 ^b	5 ^a	18 ^a	18 ^a	17 ^b	18 ^b	16 ^a	18 ^b	23 ^b	8 ^a	14 ^a	78	96	167	zühd ü riyâ metâ'ını yârâna şatmañuz ⁸⁷
123	19 ^a	-	-	18 ^b	-	16 ^b	17 ^b	-	-	22 ^b	-	-	75	-	165	bu tâb-ile ruhsâre-i cânâna bakılmaz
124	19 ^b	16 ^b	5 ^a	18 ^b	18 ^a	17 ^a	18 ^a	16 ^a	18 ^b	23 ^a	8 ^b	14 ^b	80	99	173	nêce demlerdür ki dil-tengüz mükedder hâlümüz ⁸⁸
125	19 ^b	16 ^a	-	18 ^b	18 ^a	16 ^b	18 ^a	16 ^a	18 ^b	22 ^a	8 ^b	13 ^b	81	97	168	çalur gider bu gönül zülf-i yârden gelmez
126	19 ^b	17 ^a	-	17 ^b	-	-	18 ^a	-	-	22 ^a	-	-	80	100	174	bâğa ol nañl-i revân gelse kim étmez i'zâz
127	20 ^a	17 ^a	-	-	-	17 ^a	17 ^b	-	-	23 ^a	-	-	82	94	162	tal'atundur hüsrevâ mihr-i cihân-efrüzümüz
128	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22 ^b	-	-	79	93	161	deme ibrâm-ile ol serv dilâ râm olmaz ⁸⁹
129	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23 ^a	-	15 ^a	77	101	175	seyl oldı gözüm yaşı o meh-rû yine silmez ⁹⁰
130	-	-	-	-	-	-	18 ^a	-	-	23 ^b	-	-	77	95	164	nizâr olmuş tenûñ görmekle leylâ saña râm olmaz
131	20 ^a	17 ^a	5 ^b	19 ^a	18 ^b	17 ^b	18 ^b	16 ^b	19 ^a	24 ^a	8 ^b	15 ^a	84	102	179	aķıdur cüy-ı sirişkini raķıb-i nâ-kes ⁹¹
132	20 ^a	17 ^b	5 ^b	19 ^a	18 ^b	18 ^a	18 ^b	16 ^b	19 ^a	24 ^a	9 ^a	15 ^a	85	102	180	'işk-ı leylâ-y-ile bir âteş-i süzân-idi kaçs ⁹² (M ₃ nüshasında gazelin makta beyti eksiktir.)
133	20 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	feryâdum êrdi göklere êy serv-ķad yêtiş
134	20 ^b	17 ^b	-	19 ^b	19 ^a	18 ^a	19 ^a	17 ^a	19 ^b	24 ^b	9 ^a	15 ^b	85	105	185	mâdâm ola ol zülf-i siyekâr müşevveş
135	20 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	24 ^b	-	-	86	104	183	siyek zülf ol ruñ-ı zîbâya düşmiş
136	20 ^b	17 ^b	-	19 ^b	19 ^a	18 ^b	19 ^a	17 ^a	19 ^b	24 ^b	9 ^b	15 ^b	87	103	182	ümmîd-i h'âb 'âşıķa olmaz hayâl imiş ⁹³

⁸⁶ zülfindeki her bir şikenden: zülfündeki her târ-ı mürdan M₁.

⁸⁷ metâ'ını: metâ'ı L₂.

⁸⁸ hâlümüz: hâlimüz M₂, M₃.

⁸⁹ serv: yâr İ; dilâ râm: dil ârâm B.

⁹⁰ silmez: bilmez Z, B, E.

⁹¹ cüy-ı: seyl-i M₃. M₃ nüshasında "seyl-i" ifadesinin hemen yukarısına "cüy-ı" ifadesi de kaydedilmiştir.

⁹² bir: pür Ü₃, İ.

⁹³ olmaz: özge L₁, L₂; hayâl: muhâl M₁. Ü₁'de *olmaz hayâl* ifadesinin üzeri çizilerek hemen üstüne *emr-i muhâl* ifadesi kaydedilmiştir.

137	21 ^a	17 ^b	-	19 ^b	19 ^a	18 ^a	19 ^a	17 ^a	-	24 ^a	9 ^b	-	86	104	184	boyınca serv-i nâzum zülf-i müşkînin dirâz êtmîş ⁹⁴
138	21 ^a	18 ^a	-	20 ^a	19 ^b	18 ^b	19 ^a	17 ^a	20 ^a	24 ^b	9 ^b	16 ^a	88	107	189	güzellik olduğına saña muhtaş
139	21 ^a	18 ^a	-	20 ^a	19 ^b	18 ^b	19 ^b	17 ^b	20 ^a	24 ^b	10 ^a	16 ^a	88	108	191	hâcinün maşşûdî ka 'be baña küyüñdur ğarâz ⁹⁵
140	21 ^b	18 ^a	-	20 ^a	20 ^a	19 ^a	19 ^b	17 ^b	20 ^b	25 ^a	10 ^a	16 ^a	89	107	190	rüy-ı dil-ber al kâğaz 'anberîn mü anda haţ ⁹⁶
141	21 ^b	18 ^b	-	20 ^b	20 ^a	19 ^a	19 ^b	17 ^b	20 ^b	25 ^a	10 ^b	16 ^b	89	108	192	yâr nerm olduğça geldi sine-i efgâre haţ
142	21 ^b	18 ^b	-	20 ^b	20 ^b	19 ^a	20 ^a	18 ^a	21 ^a	25 ^a	10 ^b	16 ^b	90	109	193	bağrınıñ yağın eritdi şubha dek ağıtdı dem'
143	22 ^a	18 ^b	-	20 ^b	20 ^b	19 ^b	20 ^a	18 ^a	21 ^a	25 ^b	10 ^b	17 ^a	91	110	194	halka halka zülfi dâm u iki hâli iki zâğ ⁹⁷
144	22 ^a	19 ^a	6 ^a	21 ^a	20 ^b	19 ^b	20 ^a	18 ^a	21 ^b	25 ^b	11 ^a	17 ^a	91	111	196	'âriz-ı zîbâña vemiş haţ-ı müşkînün şeref ⁹⁸ (M ₃ nüshasında gazelin matla beyti eksiktir.)
145	22 ^a	-	-	-	21 ^a	-	20 ^a	-	-	25 ^b	-	-	92	110	195	âşinâ olmasa bir kûlzüm-i zehhâra şadef
146	22 ^b	19 ^a	6 ^a	21 ^a	21 ^a	19 ^b	20 ^b	18 ^b	21 ^b	25 ^b	11 ^a	17 ^a	92	111	197	sen qarîn-i şem' -i meclis ben habîbümden ırak
147	22 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	99	119	208	dil meyl êderse gülzâra lâyıķ
148	22 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	118	210	sen añlama kim bezm-i maħabbetde yerün yok ⁹⁹
149	23 ^a	19 ^a	6 ^a	21 ^a	21 ^b	20 ^a	20 ^b	18 ^b	21 ^b	26 ^a	11 ^b	17 ^b	93	112	198	bir dil-rübâya düşdi gönül mübtelâsı çok
150	23 ^a	19 ^b	6 ^b	21 ^b	21 ^b	20 ^a	20 ^b	18 ^b	22 ^a	26 ^a	11 ^b	17 ^b	94	112	199	eş-şalâ dest-i irâdetle açıldı bâb-ı 'ışķ
151	23 ^a	19 ^b	6 ^b	21 ^b	22 ^a	20 ^a	21 ^a	19 ^a	22 ^a	26 ^a	11 ^b	18 ^a	95	113	200	ber-murâd olmamak olmaz olıcaķ himmet-i 'ışķ (M ₃ 'te gazelin son iki beyti eksiktir. S'de ise gazelin son mısraı 20 ^a 'da kayıtlıdır.)
152	23 ^a	19 ^b	-	22 ^a	22 ^a	20 ^b	21 ^a	19 ^a	22 ^b	26 ^b	20 ^a	18 ^a	95	113	201	güy-ı gerdüna daħı urulmadan çevġân-ı 'ışķ ¹⁰⁰

⁹⁴ serv-i: serv ü B; müşkînin: miskînin M₂, L₂.

⁹⁵ maşşûdî: maşşûd L₂.

⁹⁶ kâğaz: kâğıd Ü₁, Ü₂, Ü₃, B; mü anda: müyında L₂.

⁹⁷ u: - L₂; hâli: hâl L₂.

⁹⁸ 'âriz-ı zîbâña: 'âriziñ zîbâna L₂; müşkînün: miskînün M₂.

⁹⁹ añlama: iñleme K.

¹⁰⁰ daħı urulmadan: urulmadın daħı M₁, M₂, L₁, L₂, Ü₁, Ü₂, S, B, urulmadan daħı Ü₃, E, urulmadın dilâ L₃, İ.

153	23 ^b	20 ^a	-	22 ^a	22 ^a	20 ^b	21 ^a	19 ^a	22 ^b	26 ^b	20 ^a	18 ^a	96	114	202	âh-ı şerer-nâk eder bâdiye-püyân-ı 'ışk ¹⁰¹
154	23 ^b	20 ^a	-	22 ^a	22 ^b	20 ^b	21 ^b	19 ^b	23 ^a	26 ^b	20 ^a	18 ^b	96	116	206	penâh olursa n'ola mihr ü mâha sâye-i 'ışk ¹⁰²
155	23 ^b	20 ^a	-	22 ^b	22 ^b	-	20 ^b	19 ^a	-	27 ^b	-	17 ^b	93	115	203	tâ ki çalındı güşuma hayye 'ale'l-felâh-ı 'ışk ¹⁰³
156	24 ^a	20 ^b	-	22 ^b	23 ^a	21 ^a	22 ^a	20 ^a	23 ^b	27 ^a	20 ^b	18 ^b	97	116	205	rüstem-i 'ışkuñ zebûnı olmaduğ bir ferd yoğ (L ₃ nüshasında gazelin sadece ilk iki beyti bulunmaktadır.)
157	24 ^a	20 ^a	-	22 ^b	23 ^a	21 ^a	21 ^b	19 ^b	23 ^a	27 ^a	20 ^b	-	98	117	207	özün'ây dil yuğardan şanma çün bir mâh-pâreñ yoğ ¹⁰⁴
158	24 ^a	20 ^b	7 ^a	23 ^a	23 ^a	21 ^a	21 ^b	20 ^a	23 ^b	27 ^a	20 ^b	19 ^a	98	115	204	'ışka kâbil dil-mi yoğ şehr içre ya dil-ber mi yoğ ¹⁰⁵
159	24 ^b	22 ^a	7 ^a	23 ^a	23 ^b	23 ^a	23 ^a	21 ^a	25 ^a	29 ^a	21 ^a	19 ^a	100	125	224	sürersin dâ'im'ây dil pây-ı yâre çihre-i zerdün ¹⁰⁶
160	24 ^b	-	-	24 ^a	25 ^b	-	-	-	-	29 ^a	-	-	106	129	230	añlayan hüsniñ'ây dil girih-i ebrüñ ¹⁰⁷
161	24 ^b	-	-	-	24 ^b	-	23 ^b	-	-	29 ^b	-	-	102	124	222	hüsñ-ile mümtâz olaldan verd-i hândânun' senün
162	24 ^b	21 ^a	-	23 ^b	24 ^b	-	22 ^b	21 ^a	-	27 ^b	21 ^a	-	103	121	215	pervâneyi egerçi yandurdu nâzi şem'ün ¹⁰⁸
163	25 ^a	22 ^a	7 ^b	23 ^b	23 ^b	23 ^a	23 ^a	21 ^a	25 ^b	29 ^a	21 ^b	19 ^a	100	123	220	dikdiler her yâre kim sinemde açdı hançerün ¹⁰⁹
164	25 ^a	20 ^b	7 ^b	23 ^b	24 ^b	-	22 ^a	20 ^a	24 ^a	27 ^b	21 ^b	19 ^b	101	120	213	gönüllerden şafâ câmiyla ğam dür olduğın ğörsek ¹¹⁰

¹⁰¹ bâdiye-püyân-ı: bâdeye püyân-ı L₂, Ü₂, Z, E.

¹⁰² n'ola: eger M₁.

¹⁰³ tâ ki: nâ-geh E; çalındı: doğundı Ü₂, toğundı M₂, Ü₁, İ, Z, E.

¹⁰⁴ yuğardan: yuğaradan L₂, yuğarı E; şanma: şutma M₂, L₂, L₃, Ü₁, Ü₂, Ü₃, İ, E, şatma B; çün: - M₂; bir: - L₂.

¹⁰⁵ kâbil: mâ'il M₃.

¹⁰⁶ dâ'im: çün-ki M₃, her dem Ü₂; dâ'im'ây dil pây-ı yâre: pây-ı yâre dâ'im'ây Ü₁; pây-ı: - İ; yâre: - M₁. M₃ nüshasında "çün-ki" ifadesinin hemen altına "dâ'im" ifadesi de kaydedilmiştir.

¹⁰⁷ girih-i ebrüñ: girih-ebrüñ E.

¹⁰⁸ egerçi yandurdu: yandurdu egerçi L₂.

¹⁰⁹ sinemde: cismümde Ü₂.

¹¹⁰ şafâ câmiyla: şafâ-yı meyle M₂, İ.

165	25 ^a	21 ^a	7 ^b	24 ^a	25 ^a	-	22 ^a	20 ^b	24 ^a	28 ^a	21 ^b	19 ^b	103	121	166	gül sāğarın pür êtdi gelün pür-ğurüş oluñ ¹¹¹ (M ₃ nüshasında gazelin yalnızca ilk beyti bulunmaktadır.)
166	25 ^b	-	-	-	25 ^b	-	23 ^a	-	-	-	-	-	99	127	227	dimāğum alışupdur nükhet-i ħübıyla şahbānuñ
167	25 ^b	21 ^a	-	24 ^a	25 ^a	-	22 ^b	20 ^b	24 ^b	28 ^a	22 ^a	20 ^a	104	120	214	eglenür seyr-i ruĥuñ fikriyle dil bayrama dek ¹¹²
168	25 ^b	21 ^a	-	24 ^a	24 ^a	22 ^b	23 ^a	21 ^b	-	28 ^a	22 ^a	-	106	122	217	reh-i ħalep ħatalum küy-ı dil-rübā diyerek (L ₁ 'de gazelin yalnızca ilk üç beyti bulunmaktadır.)
169	25 ^b	21 ^b	-	-	25 ^b	22 ^b	22 ^b	20 ^b	24 ^b	28 ^b	22 ^a	20 ^a	105	122	218	'ayn-ı zillet-mi degül devlet-i dünyā dēdüğün
170	26 ^a	22 ^a	-	-	26 ^a	23 ^a	23 ^b	22 ^a	-	28 ^b	22 ^b	-	102	124	221	açılmaduñ incitdi seni zârı hezârūñ
171	26 ^a	21 ^b	-	-	26 ^a	22 ^b	22 ^b	21 ^a	25 ^a	28 ^b	22 ^b	20 ^a	107	123	219	şalınsun 'ıyd êrişdi yine ħübāni sitanbuluñ ¹¹³
172	26 ^a	22 ^b	-	23 ^b	27 ^a	-	23 ^b	-	-	28 ^b	-	-	108	126	226	düşer mi saña êy dil dâ'im ümmîd-i vefâ êtmek ¹¹⁴
173	26 ^b	22 ^a	8 ^a	-	26 ^b	23 ^b	23 ^a	21 ^b	25 ^b	29 ^b	22 ^b	20 ^b	107	126	225	şîve-i reftârūñ serv-i çemende görmedük ¹¹⁵ (M ₃ nüshasında gazelin ilk üç beyti eksiktir.)
174	26 ^b	22 ^b	-	-	26 ^b	23 ^b	22 ^b	22 ^b	-	29 ^b	23 ^a	-	109	125	223	olmuş şerâb-ı nâz-ile mestâne gözlerün
175	26 ^b	21 ^b	-	-	24 ^a	-	22 ^a	20 ^b	-	28 ^a	-	-	104	119	212	revnağ-ı ħüsnüñ degül-mi 'anberin ħisû senün ¹¹⁶
176	26 ^b	22 ^b	8 ^a	25 ^b	26 ^b	23 ^b	23 ^b	21 ^b	25 ^b	29 ^b	23 ^a	20 ^b	108	127	228	âdem şayılmaz oldı ħapuñda gedâlaruñ (L ₁ 'de gazelin matla beyti eksiktir.)
177	27 ^a	23 ^a	8 ^a	25 ^b	27 ^a	24 ^a	23 ^b	21 ^b	26 ^a	30 ^a	23 ^b	21 ^a	110	128	229	umulmaz mı o tıfl-ı şūĥdan şeftâlüler vèrmek ¹¹⁷
178	27 ^a	23 ^a	8 ^b	25 ^b	27 ^b	24 ^a	24 ^a	22 ^a	26 ^a	30 ^a	23 ^b	21 ^a	112	131	253	sâķi-i bezmün alınmadı elinden cām-ı mül

¹¹¹ sāğarın: sāğarını K; gelün: - İ.

¹¹² ruĥuñ fikriyle: ruĥuñla murğ-ı M₁; fikriyle: şevķıyla M₂; İ bayrama: aĥşama M₂, İ.

¹¹³ şalınsun: şalındı M₂, L₃, Ü₁, Ü₂, Ü₃, İ, E.

¹¹⁴ ümmîd-i: ümmîd ü Ü₁; vefâ: cefâ E.

¹¹⁵ şîve-i: şîve vü K.

¹¹⁶ 'anberin: 'anber Ü₁.

¹¹⁷ tıfl-ı: tıflı L₂.

179	27 ^a	-	-	-	28 ^a	-	-	-	-	30 ^b	-	-	114	135	243	giyinüp sürh libâs içine al üstine gül ¹¹⁸
180	27 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	119	141	252	yâr gülşenden gelür gördüm başında var gül ¹¹⁹
181	27 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	118	141	254	vaşl-ı gül ü gülşende da'im heves-i bülbül ¹²⁰
182	27 ^b	23 ^a	8 ^b	26 ^a	27 ^b	24 ^a	24 ^a	22 ^a	26 ^b	30 ^a	23 ^b	21 ^a	-	132	238	ķâmet-i mevzunuñuñ mânendi yoķdur bir nihâl ¹²¹
183	28 ^a	23 ^b	9 ^a	26 ^a	28 ^a	24 ^b	24 ^a	22 ^b	26 ^b	30 ^b	24 ^a	21 ^b	113	133	239	dil-rübâ hercâyî sen âvâre olduñ ey gönül
184	28 ^a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	111	140	249	sâgarı eyledi sâķî mey ile mâlâmâl
185	28 ^a	23 ^b	9 ^a	26 ^a	28 ^a	24 ^b	24 ^b	22 ^b	27 ^a	30 ^b	24 ^a	21 ^b	113	133	240	êrdi bahâr sen daķı şâd olmaduñ gönül ¹²²
186	28 ^a	23 ^b	9 ^a	26 ^b	29 ^a	25 ^a	24 ^b	23 ^a	27 ^b	31 ^a	24 ^a	22 ^a	115	136	246	ķamze özler dil ya kâkül ikiden hâlî degül ¹²³
187	28 ^b	23 ^b	9 ^b	26 ^b	28 ^b	24 ^b	24 ^b	22 ^b	27 ^a	30 ^b	24 ^b	22 ^a	115	136	245	'andelibün ķanına girmekle mesrür oldu gül
188	28 ^b	24 ^a	9 ^b	27 ^a	29 ^b	25 ^a	25 ^a	23 ^a	28 ^a	31 ^a	24 ^b	22 ^a	116	134	242	sünbüllerün'çün oldu perişân dimâĝ-ı dil
189	28 ^b	24 ^a	-	26 ^b	29 ^a	25 ^a	25 ^a	23 ^a	27 ^b	31 ^a	24 ^b	23 ^a	117	137	247	sîne bir virânedür genc-i nihânîdür gönül
190	29 ^a	24 ^a	-	27 ^a	28 ^b	25 ^b	25 ^a	23 ^b	28 ^a	31 ^b	25 ^a	22 ^b	116	137	248	bî-çâre bülbüle bu idi ârzü-yı gül ¹²⁴
191	29 ^a	24 ^b	10 ^a	27 ^b	29 ^b	25 ^b	25 ^b	23 ^b	28 ^b	31 ^b	25 ^a	22 ^b	117	134	241	bezm-i 'ışkâ nite-kim pervâne gelduñ ey gönül
192	-	-	-	-	29 ^a	-	-	-	-	32 ^a	-	-	114	140	250	'ıydı ehl-i gülşenuñ nevrüzdür kim her nihâl ¹²⁵
193	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31 ^a	-	-	120	135	244	gitmez öninden gerçi kim bülbüllerün evrâķ-ı gül ¹²⁶
194	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31 ^b	-	-	111	132	237	nihâl-i tâzedür ķaddüñ dehânuñ ğonce rüyuñ gül
195	29 ^a	24 ^b	10 ^a	27 ^b	30 ^a	25 ^b	25 ^b	23 ^b	28 ^b	31 ^b	25 ^b	23 ^a	122	142	259	söylemez dëyu yerilmez o büt-i sîm-endâm

¹¹⁸ sürh libâs içine: sürh-ı libâs B.

¹¹⁹ yâr: yâri M₁.

¹²⁰ gül ü gülşende: gül-i gülşenîdür M₁, gül-i gülşendi E.

¹²¹ mânendi: mânend L₂, İ; yoķdur: olmaz M₂, L₃, İ, E.

¹²² şâd: mişâl L₂.

¹²³ ķamze: ķamzeñ L₃, İ.

¹²⁴ bülbüle: bülbül L₂; gül: dil M₁, M₂, L₁, L₂, L₃, Ü₁, Ü₂, Ü₃, İ, S, Z, B, E.

¹²⁵ 'ıydı: 'ıyd B.

¹²⁶ öninden: dilinden İ; evrâķ-ı: evrâd-ı İ.

196	29 ^a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	274	ruşsârûñ üzre haţţ-ı siyeh êtmesün hüçüm
197	29 ^b	-	-	27 ^b	30 ^a	27 ^a	26 ^a	24 ^b	-	33 ^a	25 ^b	-	120	147	270	nesîm-i luţfuñ açdı ğonce-âsâ kalb-i maĥzûnum ¹²⁷
198	29 ^b	25 ^a	10 ^b	28 ^a	31 ^b	27 ^a	26 ^b	24 ^b	29 ^b	33 ^a	25 ^b	23 ^b	124	148	271	ĥayâlûñ'çün biri birine girdi çünki müjġânüm ¹²⁸
199	29 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	'işkuñla dilde cânâ bir ĥoşce ĥâl buldum
200	30 ^a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	125	149	273	eşkümi cüy-ı revân cismümi ĥaşâk êtdüm
201	30 ^a	24 ^b	-	28 ^a	30 ^b	26 ^a	26 ^a	24 ^a	29 ^a	32 ^a	26 ^a	-	123	144	262	mümkin-mi mest-i ġamze-i cânâne olmayam ¹²⁹
202	30 ^a	-	-	28 ^a	31 ^b	27 ^a	26 ^a	-	-	33 ^b	-	-	127	143	260	yaĥdı gül âteşini cünbiş-i dâmân-ı nesîm
203	30 ^a	-	-	28 ^a	30 ^b	-	26 ^b	-	-	32 ^a	26 ^a	-	122	145	265	bâde-y-ile tûti-i al oldı câm
204	30 ^b	25 ^a	10 ^b	28 ^b	32 ^a	27 ^a	26 ^b	25 ^a	30 ^a	33 ^b	26 ^a	23 ^b	124	148	272	çeküp câmi bir iki kaţre ħomiş anda cânânüm ¹³⁰
205	30 ^b	-	-	-	-	-	27 ^a	-	-	-	-	-	121	142	258	bir âşüb-ı cihân bir fitne-i devrâna dil vêrdüm ¹³¹
206	30 ^b	25 ^a	11 ^a	28 ^b	30 ^b	26 ^a	25 ^b	24 ^a	29 ^a	32 ^a	26 ^b	23 ^b	127	143	261	el vêrse vişâli baña dil-dâr elin öpsem
207	31 ^a	25 ^a	11 ^a	29 ^a	31 ^b	26 ^b	26 ^a	24 ^a	29 ^b	32 ^b	26 ^b	24 ^a	128	147	269	münevver tal'at-ı ferĥundesı bir ĥübdur bayrâm ¹³²
208	31 ^a	25 ^b	11 ^a	29 ^b	31 ^a	26 ^b	26 ^a	24 ^b	29 ^b	33 ^a	27 ^a	24 ^a	128	145	264	şafâ-yı ĥâtırum oldur seni şafâda ġorem
209	31 ^a	-	-	29 ^a	31 ^a	26 ^a	25 ^b	23 ^b	-	32 ^b	26 ^b	-	121	146	266	deşt ü küha varalum nâle vü feryâd êdelüm ¹³³
210	31 ^b	-	-	29 ^a	32 ^a	-	26 ^b	-	-	32 ^b	27 ^a	-	126	-	268	bî-rüy u riyâña ĥâkipâyum ¹³⁴
211	-	-	-	-	32 ^b	26 ^b	25 ^b	24 ^a	-	-	-	-	125	144	263	'anber ĥatın öġdüm tama'-ı ĥâme düşürdüm ¹³⁵
212	31 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	151	172	319	ĥad-i mevzûn-ile bir serv-i dil-ârâsın sen

¹²⁷ luţfuñ: luţf L₂.

¹²⁸ çünki: çeşm-i Ü₂.

¹²⁹ mest-i ġamze-i: mâ'il-i leb-i M₁.

¹³⁰ ħomiş: ħoymış M₂, L₂.

¹³¹ cihân: cihâna M₁.

¹³² ferĥundesı: ferĥunde L₂.

¹³³ ü: - L₂.

¹³⁴ u: - İ; riyâña: riyâ ki B.

¹³⁵ ĥatın: ĥaţuñ L₂; öġdüm: añdum: L₂, B, E.

213	31 ^b	25 ^b	11 ^b	29 ^b	32 ^b	27 ^b	26 ^b	25 ^a	30 ^a	34 ^a	27 ^b	24 ^b	129	155	285	rûzigâr-ile ğubâr olursa da cânâ beden ¹³⁶
214	32 ^a	-	-	30 ^a	33 ^b	27 ^b	27 ^b	-	-	33 ^b	27 ^b	-	135	167	310	hûblar zânû-be-zânû câm-ı zerrîn der-miyân
215	32 ^a	25 ^b	11 ^b	30 ^a	32 ^b	28 ^a	27 ^a	25 ^a	30 ^b	34 ^a	27 ^b	24 ^b	130	157	289	seyr-i gülşende iken yâr büyüklenme igen ¹³⁷ (M ₃ nüshasında gazelin son üç beyti eksiktir.)
216	32 ^a	26 ^a	-	30 ^a	33 ^a	28 ^a	27 ^a	25 ^b	30 ^b	34 ^b	28 ^a	24 ^b	130	158	291	bâr olmada gitdükçe rakîb-i hâr-ı nâdân ¹³⁸
217	32 ^b	-	-	30 ^b	33 ^b	32 ^b	29 ^a	-	-	39 ^b	28 ^a	-	131	170	315	gönül şol murğa döndi kırtulınca lâne kaydından ¹³⁹
218	32 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	34 ^a	-	-	154	165	306	dirîğ étmez vefâsın 'âşık-ı bî-şabr u hüşından ¹⁴⁰
219	32 ^b	-	-	34 ^a	34 ^b	29 ^a	29 ^a	26 ^b	-	35 ^b	-	-	146	151	277	luğf-ile bir nigâh éder söyleyemezse nâzdan ¹⁴¹
220	32 ^b	26 ^a	-	30 ^b	33 ^a	28 ^b	27 ^a	25 ^b	31 ^a	35 ^a	28 ^a	25 ^a	132	156	287	'ışk elinden gül perişân lâlede dağ-ı derûn ¹⁴²
221	33 ^a	-	-	-	34 ^b	31 ^a	30 ^a	-	-	38 ^a	-	-	145	151	278	pîrâne ser ne hâl ise kâm al bahârdan
222	33 ^a	26 ^a	-	30 ^b	33 ^b	28 ^b	27 ^b	25 ^b	31 ^a	35 ^a	28 ^b	25 ^a	132	159	294	mey midür sâgar midür mest-i hârâbı inleden ¹⁴³
223	33 ^a	29 ^a	-	-	35 ^a	32 ^a	-	25 ^a	-	39 ^a	-	-	140	153	281	yâr dërken kimseler râz-ı nihânun'ı tıymasun ¹⁴⁴
224	33 ^b	-	-	35 ^a	35 ^a	29 ^b	29 ^b	26 ^a	-	36 ^a	-	-	147	152	279	gösterür sünbül-i ter zülf-i perişânı ucın ¹⁴⁵ (Ü ₂ 'de gazelin son mısraı eksiktir.)
225	33 ^b	26 ^a	12 ^a	31 ^a	34 ^a	28 ^b	27 ^b	26 ^a	31 ^b	35 ^a	28 ^b	25 ^b	134	160	296	getür câm-ı sürür-encâmı diller şâd-kâm olsun ¹⁴⁶ (M ₃ 'de gazelin sadece makta beyti yazılmıştır.)

¹³⁶ olursa da: olur ise E.

¹³⁷ iken: - Z.

¹³⁸ bâr: yâr S; olmada: olmadı L₂.

¹³⁹ şol: bir L₂, ol L₃, İ; murğa: murğ L₂.

¹⁴⁰ bî-şabr: bî-'aql M₁, İ.

¹⁴¹ éder: édüp Ü₂, B, E; söyleyemezse: söyleyemez Ü₁, söylemez ise M₁, L₂, Ü₂, İ, B, E.

¹⁴² lâlede: lâle de E, K.

¹⁴³ sâgar midür: sâkî midür M₁, L₁, L₂, L₃, Ü₁, Ü₂, Ü₃, İ, S, Z, B, E.

¹⁴⁴ râz-ı: zâr-ı L₂.

¹⁴⁵ perişânı: perişânı E.

¹⁴⁶ sürür-encâmı: sürür-encâm L₂.

226	33 ^b	26 ^b	12 ^a	31 ^a	34 ^a	29 ^a	27 ^b	26 ^a	31 ^b	35 ^b	28 ^b	25 ^b	133	167	309	komayup t̄akat̄üm feryāda nālān olmasun d̄ersin ¹⁴⁷ (S'de gazelin yalnızca matla beyti bulunmaktadır.)
227	33 ^b	-	-	31 ^b	36 ^b	28 ^a	28 ^a	25 ^b	-	34 ^b	-	-	141	168	311	sāk̄iye d̄ēn̄üz bezme yine bāde getürsün
228	34 ^a	26 ^b	12 ^a	31 ^a	34 ^b	29 ^a	28 ^a	26 ^a	32 ^a	35 ^a	-	25 ^b	133	168	312	hercāyiye dil v̄erme ki āvāre olursin ¹⁴⁸
229	34 ^a	27 ^a	12 ^b	31 ^b	35 ^b	29 ^a	28 ^a	26 ^b	32 ^a	35 ^b	-	26 ^a	134	160	295	menzil al dil 'ışk-ile p̄ür-tāb u göz p̄ür-āb iken ¹⁴⁹
230	34 ^a	27 ^a	12 ^b	31 ^b	35 ^b	29 ^b	28 ^a	26 ^b	32 ^b	36 ^a	-	26 ^a	136	161	297	'aqlum tağıdır z̄ülf-i siyeh-kār-ı perīşān ¹⁵⁰
231	34 ^b	-	-	-	37 ^a	30 ^a	30 ^b	-	-	37 ^a	-	-	141	154	283	ceyş-i ğamuñ gön̄ülde perākende k̄onmasun
232	34 ^b	27 ^a	12 ^b	32 ^a	35 ^b	29 ^b	28 ^b	26 ^b	32 ^b	36 ^a	-	26 ^b	137	159	293	ḡörince h̄od v̄ücüdum maḥv olur k̄almaz nişān benden ¹⁵¹ (M ₃ nüshasında gazelin sadece ilk beyti yazılmıştır.)
233	34 ^b	27 ^a	-	32 ^a	36 ^a	29 ^b	28 ^b	27 ^a	32 ^b	36 ^b	14 ^a	26 ^b	137	162	299	yārden seng-i cefa gelse neçün āh d̄erin
234	35 ^a	27 ^b	-	32 ^b	36 ^b	30 ^a	29 ^a	27 ^b	33 ^b	36 ^b	14 ^a	27 ^a	139	163	301	ḥiṣṣe-dār olmazsa 'āşık tāli'-i firūzdan
235	35 ^a	27 ^b	-	32 ^b	36 ^b	30 ^a	28 ^b	27 ^a	33 ^a	36 ^b	14 ^a	26 ^b	138	162	300	maḥām-ı ḥūbdur gülşen o gül-ruḥsār diñlensün ¹⁵²
236	35 ^a	27 ^b	-	32 ^b	37 ^a	30 ^a	29 ^a	27 ^b	33 ^b	37 ^a	14 ^b	27 ^a	139	163	302	mihrübānlık ḡördi h̄ürşid-i cihān-efrūzdan
237	35 ^b	28 ^a	-	33 ^a	37 ^b	30 ^b	29 ^b	27 ^b	33 ^b	37 ^a	14 ^b	27 ^b	142	164	303	yaḥlaşdı d̄eyü ḥaṭṭımı geçme o güzelden ¹⁵³
238	35 ^b	-	-	33 ^a	38 ^b	27 ^b	28 ^b	-	-	34 ^a	14 ^b	-	146	170	316	şive v̄ü nāz-ile ol serv-i ḥırāmān yürisün ¹⁵⁴
239	35 ^b	28 ^a	-	33 ^a	37 ^b	30 ^b	29 ^b	28 ^a	34 ^a	37 ^b	15 ^a	27 ^b	143	164	304	şıma āyine-i ḳalbüm ḥazer ḳıl inkisārumdan ¹⁵⁵

¹⁴⁷ feryāda: feryād u M₂, Z.

¹⁴⁸ olursın: olursun L₁.

¹⁴⁹ al: - Ü₃; u: - M₂, Z; göz: dil Ü₁.

¹⁵⁰ tağıdır: dağıdır L₂, İ, Z.

¹⁵¹ nişān: nihān L₂.

¹⁵² maḥām-ı: şām-ı L₂.

¹⁵³ ḥaṭṭımı: ḥaṭṭı İ.

¹⁵⁴ yürisün: yürüsün L₁.

¹⁵⁵ ḳalbüm: ḳalbin E.

240	35 ^b	28 ^b	-	33 ^b	38 ^a	30 ^b	29 ^b	28 ^a	34 ^a	37 ^b	15 ^a	28 ^b	148	165	305	olur gül gül kaçan şeftâlüler alsam 'izârından
241	36 ^a	29 ^a	-	33 ^b	38 ^a	31 ^a	30 ^a	28 ^a	34 ^b	37 ^b	15 ^a	28 ^b	148	166	307	düketdi şabrını gönlüm o la'l-i nâba düşelden ¹⁵⁶
242	36 ^a	29 ^a	-	34 ^a	38 ^b	31 ^a	30 ^a	28 ^b	34 ^b	38 ^a	15 ^b	29 ^a	150	166	308	bir güzel sev kim aña her nev-cevân reşk eylesün ¹⁵⁷
243	36 ^a	29 ^a	-	34 ^a	38 ^b	31 ^b	30 ^b	28 ^b	35 ^a	38 ^b	15 ^b	29 ^a	151	161	298	şeh-bâz gözün şayd-ı dil ü câna süzölsün ¹⁵⁸
244	36 ^b	28 ^a	-	34 ^a	39 ^a	31 ^b	30 ^b	28 ^b	35 ^a	38 ^b	16 ^a	27 ^b	143	169	314	rüy-ı 'aşıq gibi ey berg-i hazân kim zerdsin ¹⁵⁹
245	36 ^b	28 ^a	-	34 ^b	39 ^b	32 ^a	30 ^b	29 ^a	35 ^b	39 ^a	16 ^a	28 ^a	144	155	286	yêrümde şâbitüm gelse hadeng-i cân-sitân senden
246	36 ^b	28 ^b	-	34 ^b	39 ^b	32 ^a	31 ^a	29 ^a	35 ^b	39 ^a	16 ^a	28 ^a	144	157	290	göñül umar nece demdür o yâr-i ğam-ĥ'ârın ¹⁶⁰
247	36 ^b	26 ^b	-	35 ^a	39 ^a	31 ^a	27 ^a	-	-	38 ^a	16 ^b	-	149	169	313	bir çâre bulmaz derdine bî-çâre gönlüm neylesün ¹⁶¹
248	37 ^a	28 ^b	-	34 ^b	39 ^b	32 ^a	31 ^a	29 ^a	36 ^a	39 ^a	16 ^b	28 ^b	147	154	284	başmaz yüzüme dide-i ĥün-bârı ne bilsün ¹⁶²
249	37 ^a	-	-	-	36 ^a	-	-	27 ^a	-	34 ^b	-	-	136	152	280	sînem hedef-i nâvek-i müjgân êderin ben ¹⁶³
250	-	-	-	-	37 ^b	-	-	-	-	37 ^b	-	-	150	171	318	ĥandeye ol dehen-i tengde çün yok imkân ¹⁶⁴
251	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35 ^a	-	-	153	156	288	pervâne gibi yanmayıncağ nâr-ı 'ışka ten
252	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38 ^b	-	-	-	172	-	şeh-bâz gözün şayd-ı dil ü câna şalınsun ¹⁶⁵
253	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	140	171	317	naĥl-i kıddünden ĥaber alduqça cânâ baddan
254	37 ^a	29 ^b	-	35 ^a	40 ^a	32 ^b	31 ^a	29 ^b	36 ^a	39 ^b	16 ^b	29 ^b	155	174	325	aldı gönlüm bir cevân-ı ĥüb-rüy u tünd-ĥü ¹⁶⁶

¹⁵⁶ şabrını: şabrımı L₂, şabrımı E; o: ol L₂, İ.

¹⁵⁷ aña: saña L₃.

¹⁵⁸ şeh-bâz: şeh-bâzı B; şayd-ı dil ü: şayd u dil-i L₂.

¹⁵⁹ ĥazân kim: ĥazânım M₂, Z.

¹⁶⁰ göñül umar: umar göñül E; demdür: gündür Z, E; o: ki M₁, M₂, L₁, L₃, Ü₁, Ü₂, Ü₃, İ, S, Z, B, E.

¹⁶¹ derdine: derd L₂.

¹⁶² yüzüme: yüzime K.

¹⁶³ êderin: êderüm Ü₂.

¹⁶⁴ çün yok: yok çün İ.

¹⁶⁵ ü: - İ.

¹⁶⁶ u: - M₁, L₂, Ü₂, Ü₃, İ, Z, E.

255	37 ^b	29 ^b	-	35 ^a	40 ^a , 49 ^a	33 ^a	31 ^b	29 ^b	36 ^b	40 ^a	17 ^a	29 ^b	157	177	330	sevdâ-yı ser-i zülfünü elden kıyam eý mah ¹⁶⁷ (L ₂ nüshası 49 ^a da gazelin ilk mısraı eksiktir.)
256	37 ^b	-	-	35 ^b	42 ^b	32 ^b	-	30 ^b	42 ^b	39 ^b	17 ^a	-	156	176	328	erişür cāna rāhat küy-ı dil-berden nesim esse
257	37 ^b	29 ^b	-	35 ^b	40 ^b	33 ^a	31 ^b	29 ^b	36 ^b	40 ^b	17 ^a	29 ^b	157	178	332	her kaçre-i eşküm ki akar kan arasında ¹⁶⁸
258	38 ^a	-	-	43 ^a	40 ^b	33 ^b	-	-	-	41 ^b	-	-	160	182	340	göl gibi hürrem olup neşve vü avāze ile ¹⁶⁹
259	38 ^a	30 ^b	-	35 ^b	42 ^a	34 ^a	32 ^a	30 ^b	37 ^b	41 ^b	17 ^b	30 ^b	162	181	338	dil-ber geceyle gelse rakib āgeh olmasa
260	38 ^a	30 ^a	-	36 ^a	40 ^b	33 ^b	31 ^b	30 ^a	36 ^b	40 ^b	17 ^b	30 ^a	158	178	333	cānā haṭ-ı yāķütü yazan ol dehen üzre ¹⁷⁰
261	38 ^a	30 ^a	-	36 ^a	41 ^a	33 ^b	32 ^a	30 ^a	37 ^a	40 ^b	18 ^a	30 ^a	158	181	339	gönlüm açılmaz deme cānā bahār olsun hele
262	38 ^b	-	-	36 ^b	41 ^b	-	35 ^a	-	-	40 ^b	18 ^a	-	160	199	378	bād-ı bahār eselden ezhar-ı ülfet üzre
263	38 ^b	31 ^a	-	36 ^b	41 ^b	33 ^a	31 ^b	32 ^b	43 ^b	40 ^a	18 ^a	36 ^b	167	177	331	yār açılsa biraz bāde-i nāb olsa bize ¹⁷¹
264	38 ^b	-	-	36 ^b	41 ^a	34 ^a	32 ^a	30 ^b	37 ^b	41 ^b	18 ^b	30 ^b	159	183	343	büy-ı vefā tuymazdı dil ol haṭṭ-ı müşkīn olmasa ¹⁷²
265	39 ^a	30 ^a	-	37 ^a	42 ^b	34 ^b	32 ^b	30 ^b	38 ^a	42 ^a	18 ^b	30 ^b	161	184	345	bādeyi bir humdan içsek kim ferāğı olmasa
266	39 ^a	30 ^b	-	37 ^a	42 ^b	34 ^b	32 ^b	31 ^a	38 ^a	42 ^b	18 ^b	31 ^a	163	185	348	ol dil-rübā ki bezme gele nīm-mest ola
267	39 ^a	32 ^b	-	37 ^a	42 ^a	33 ^b	32 ^a	-	44 ^a	40 ^b	19 ^a	33 ^b	175	180	337	şakın pervāne bāl ü per açup şem'e yakın olma ¹⁷³
268	39 ^a	-	-	37 ^b	41 ^b	36 ^a	34 ^b	-	-	44 ^a	19 ^a	-	165	192	362	şikeste bir sifāl olsun nemiz var sāgar-ı cemde

¹⁶⁷ zülfünü: zülfünü L₂; kıyam: kıyam M₁, E.

Bu gazel, L₂ nüshası 49^ada sayfa kenarına farklı bir mürekkep ve yazıyla kaydedilmiştir. Gazelin ilk mısraının yerinde Şeyhülislām Yahyâ'nın bir başka gazeline ait şu mısra yer almaktadır:

“bir dil ki karar eyleye zülf-i siyehünde”

¹⁶⁸ ki: - M₂.

¹⁶⁹ neşve vü: neşve-i M₁, L₂, L₃, İ.

¹⁷⁰ cānā: cāna K; yāķütü: yāķüt İ.

¹⁷¹ biraz: bir zemān M₂, L₂.

¹⁷² tuymazdı: bulmazdı M₁; haṭṭ-ı: la 'l-i Z; müşkīn: miskīn L₂, L₃, İ, Z.

¹⁷³ ü: - L₂; açup: yaķup L₁; şem'e: şem' L₂; yakın: qarīn M₂, Ü₃.

269	39 ^b	30 ^b	-	38 ^a	43 ^a	35 ^a	32 ^b	31 ^a	38 ^b	43 ^a	19 ^b	31 ^a	163	186	349	ârâm edemem būs u kenâr eylemeyince ¹⁷⁴
270	39 ^b	-	-	-	43 ^b	39 ^a	-	-	-	47 ^a	-	-	170	202	384	iki gönül bir olup vaşl-ı yâr yaklaşsa
271	40 ^a	32 ^b	-	37 ^b	45 ^b	34 ^b	-	31 ^b	-	42 ^a	19 ^b	-	178	184	346	ney gibi bir 'âşık-ı dem-sâz buldum gendüme ¹⁷⁵
272	40 ^a	30 ^b	-	38 ^a	50 ^a	39 ^b	35 ^a	34 ^a	43 ^a	47 ^a	19 ^b	31 ^b	164	187	352	yâre erişdüm sirişk-i çeşm-i nâ-bînâ-y-ile (S'de gazelin makta beyti eksiktir.)
273	40 ^a	31 ^a	-	38 ^a	43 ^b	35 ^a	-	31 ^a	38 ^b	43 ^a	-	31 ^b	164	187	351	gülmedük devrinde râhat vèrmedi bir ân bize ¹⁷⁶
274	40 ^a	-	-	42 ^a	45 ^a	39 ^b	32 ^a	29 ^b	-	47 ^b	-	-	166	180	336	dâğlar dâne elifler dâm sinem dâmgâh ¹⁷⁷
275	40 ^b	31 ^a	-	38 ^b	43 ^b	35 ^b	-	31 ^b	39 ^a	43 ^b	-	31 ^b	167	190	358	çekinmekden gönül hâlî degüldür süy-ı cânâne ¹⁷⁸
276	40 ^b	32 ^b	-	39 ^a	-	37 ^a	33 ^a	31 ^a	-	44 ^b	-	-	189	195	370	dem-â-dem güşe-i meyhânedede humlar gelür cûşa
277	40 ^b	31 ^b	-	38 ^b	44 ^a	35 ^b	-	31 ^b	39 ^a	43 ^b	-	32 ^a	168	189	355	kanlı peykânı ki bu sine-i 'uryâna çıka ¹⁷⁹
278	41 ^a	31 ^b	-	39 ^a	46 ^a	36 ^a	-	31 ^b	39 ^b	44 ^a	-	32 ^a	168	192	364	müydan ince miyân-ı dil-rübâdur var ise ¹⁸⁰
279	41 ^a	34 ^b	-	39 ^a	46 ^b	39 ^a	-	34 ^b	40 ^a	45 ^b , 46 ^b	30 ^a	36 ^a	188	191	361	faşl-ı bahâr êrdi güle bülbül mülâkîdür yine ¹⁸¹ (S nüshasında gazelin ilk iki beyti eksiktir.)
280	41 ^a	31 ^b	-	39 ^b	46 ^a	36 ^b	-	32 ^a	39 ^b	44 ^b	30 ^a	32 ^b	170	193	366	çeşm-i pür-hûna hayâl-i la'li hem-demdür hele ¹⁸²
281	41 ^a	31 ^b	-	39 ^b	47 ^a	37 ^a	33 ^a	32 ^a	40 ^a	45 ^a	30 ^a	32 ^b	169	196	371	naşibi didenün âb u dilün tâb oldı kısmetde

¹⁷⁴ u: - L₂, L₃, İ.

¹⁷⁵ gendüme: gendime L₂.

¹⁷⁶ râhat vèrmedi bir ân: bir ân vèrmedi râhat Z; bir ân: devrân L₂.

¹⁷⁷ dâm: dâm u L₃, İ; dâmgâh: kıblegâh B, E.

¹⁷⁸ çekinmekden: çekinmekde İ; gönül: o gül Z.

¹⁷⁹ kanlı: kanlı L₂; peykânı: peykân İ; bu: ol L₃, İ; 'uryâna: süzâna L₃, İ.

¹⁸⁰ miyân-ı: miyân bir Z.

¹⁸¹ êrdi: oldı Ü₂.

¹⁸² la'li: hâlî Z.

282	41 ^b	-	-	40 ^a	47 ^a	36 ^a	32 ^b	-	37 ^a	44 ^a	30 ^b	-	172	191	359	şikâr etmek dilerse 'âşik-ı nâ-şâddan kaçma ¹⁸³
283	41 ^b	32 ^a	-	39 ^b	47 ^a	36 ^b	33 ^a	32 ^a	40 ^a	44 ^b	30 ^a	32 ^b	190	193	365	nêce şabra yêr qalır çün yêr êde o yâr dilde ¹⁸⁴
284	41 ^b	32 ^a	-	40 ^a	48 ^a	37 ^a	33 ^a	32 ^b	40 ^b	45 ^a	30 ^b	33 ^a	172	197	373	tolı piyâle elinde şerâb-ı nâb gözinde (S nüshasında gazelin makta beyti eksiktir.)
285	42 ^a	-	-	40 ^b	46 ^b	35 ^b	-	-	-	43 ^b	-	35 ^a	182	190	357	dil incinmez olursa tîğ-ı ğamla sîne şad-pâre ¹⁸⁵
286	42 ^a	-	-	43 ^b	47 ^b	-	-	-	-	40 ^b	-	-	175	185	347	görince dâğımı penbeyle dil o şâh kolında ¹⁸⁶
287	42 ^a	32 ^a	-	40 ^b	48 ^a	37 ^b	33 ^b	32 ^b	41 ^a	45 ^a	-	33 ^a	174	196	372	ne diller var o zülf-i piç piçe mübtelâlarda ¹⁸⁷
288	42 ^a	-	-	41 ^a	47 ^b	34 ^a	32 ^b	-	-	42 ^a	-	-	156	203	386	sözüm nesim-i şehdür bahâr vaşında
289	42 ^b	32 ^b	-	40 ^b	48 ^a	37 ^b	33 ^b	33 ^a	41 ^a	45 ^b	-	33 ^b	174	197	374	belâ-yı hecri bî-cân eyledi cânânumuz gelse ¹⁸⁸
290	42 ^b	33 ^b	-	41 ^a	49 ^b	38 ^b	-	33 ^a	-	46 ^b	-	35 ^a	183	200	379	şarîr-i bâb-ı cennetdür nevâ-yı nây 'uşşâka ¹⁸⁹
291	42 ^b	33 ^a	-	41 ^a	48 ^b	37 ^b	33 ^b	33 ^a	41 ^a	45 ^b	-	34 ^a	177	198	376	dîdeden şu sepdüğüm bu sîne-i süzânuma ¹⁹⁰
292	43 ^a	33 ^a	-	41 ^a	48 ^b	38 ^a	34 ^a	33 ^a	41 ^b	45 ^b	12 ^a	34 ^a	178	198	375	reşkümüz qalmadı hiç eski zemân 'âlemine ¹⁹¹ (S nüshasında gazelin ilk iki beyti eksiktir.)
293	43 ^a	-	-	41 ^b	-	35 ^a	34 ^a	-	-	43 ^a	12 ^a	-	176	186	350	êy küy-ı hârabâti gezen hâne-be-hâne
294	43 ^a	-	-	41 ^b	-	-	35 ^a	-	-	42 ^b	12 ^a	-	173	194	367	gerçi bağlandı dil ol turre-i müşg-efşâne ¹⁹²

¹⁸³ dilerse: dilerseñ L₂.

¹⁸⁴ şabra: şabr L₂.

¹⁸⁵ sîne şad-pâre: sîne de pâre Z.

¹⁸⁶ dil: - İ.

¹⁸⁷ diller: dil-ber E; piç piçe: hiç nêce L₂, piç ü piçe Z, piç-â-piçe E.

¹⁸⁸ hecri: hecr M₂.

¹⁸⁹ şarîr-i: hârir-i L₂.

¹⁹⁰ sepdüğüm: sepdigüm M₂, L₂; sîne-i süzânuma: dîde-i giryânuma Ü₁.

¹⁹¹ reşkümüz: reşküm Ü₂.

¹⁹² turre-i müşg-efşâne: kâkül-i 'anber-fâme İ.

295	43 ^b	34 ^a	-	42 ^a	49 ^a	38 ^a	34 ^a	33 ^b	42 ^a	46 ^a	12 ^b	35 ^a	184	201	381	dil-i şeydâ n'ola meyl eylemezse vaşl-ı cānāne ¹⁹³
296	43 ^b	34 ^a	-	42 ^b	49 ^a	38 ^b	34 ^b	33 ^b	42 ^a	46 ^a	12 ^b	35 ^b	184	189	356	olsa pür bâde-i devletle bu nüh peymāne ¹⁹⁴ (S'de gazelin son mısraı eksiktir.)
297	43 ^b	-	-	42 ^b	50 ^b	39 ^b	33 ^b	-	44 ^a	47 ^b	-	-	182	195	369	étmeyeydüm girye ğam-fersūd dērdüm bâdeye ¹⁹⁵ (L ₂ 'de gazelin makta beyti eksiktir.)
298	43 ^b	-	-	42 ^a	49 ^a	38 ^a	34 ^a	33 ^b	41 ^b	46 ^a	12 ^b	35 ^b	190	199	377	bu faşl içinde ki her gūşe oldı pür gül ü lāle ¹⁹⁶
299	44 ^a	-	-	-	45 ^a	-	2 ^a	-	-	46 ^a	-	-	176	207	388	dil mā'il oldı sâ'idinün tāze dāğına
300	44 ^a	-	-	-	44 ^b	-	-	-	-	-	-	-	159	210	385	rūyuñ gibi gül-mi bulınur güller içinde
301	44 ^a	34 ^a	-	42 ^b	49 ^b	39 ^a	34 ^b	34 ^a	42 ^b	46 ^b	-	35 ^b	187	200	380	çolaşup kākül-i 'anber-şiken-i cānāne ¹⁹⁷
302	44 ^b	34 ^b	-	43 ^b	50 ^a	39 ^a	34 ^b	34 ^a	43 ^a	47 ^a	-	36 ^a	188	194	368	yüz urdum yere tenhâ añlayup dil-dār yanında ¹⁹⁸
303	44 ^b	-	-	-	-	-	35 ^a	-	-	-	-	-	171	201	382	benümledür dēr imiş büy-ı zülfi cānāne ¹⁹⁹
304	44 ^b	-	-	-	44 ^a	-	33 ^b	-	-	-	-	-	179	210	390	olur mı 'aşık-ı zār olan âdem âsüde
305	44 ^b	34 ^b	-	43 ^b	50 ^b	39 ^b	35 ^a	34 ^b	43 ^b	47 ^b	-	36 ^b	189	188	354	vērdi kemāl-i hüsñ hāğ ol mäh-pāreye ²⁰⁰
306	45 ^a	-	-	35 ^b	-	-	-	32 ^a	-	48 ^a	-	-	-	202	383	bir dil-ki karar eyleye zülfi siyehünde
307	45 ^a	33 ^b	-	43 ^a	43 ^a	34 ^a	-	30 ^a	-	42 ^a	-	-	183	183	344	girer çoyına şem'ün gece pirāhenle pervāne
308	45 ^a	-	-	-	44 ^b	-	-	-	-	44 ^b	-	-	185	179	335	gül ruhuñ büyün şabādan aldı āb-ı edrine ²⁰¹

¹⁹³ vaşl-ı: süy-ı Ü₂.

¹⁹⁴ devletle: 'işretle L₂, L₃, İ.

¹⁹⁵ étmeyeydüm: étmeseydüm Ü₁, B, E.

¹⁹⁶ ki: - L₃; oldı: olup L₃; gül ü: güle L₂.

¹⁹⁷ çolaşup: dolaşup M₂.

¹⁹⁸ yüz: yüzüm M₂; yere: seyr-i L₂.

¹⁹⁹ benümledür: benümledir M₁, E; büy-ı: büy K.

²⁰⁰ hüsñ: hüsni L₂; ol: o L₃, İ.

²⁰¹ ruhuñ: yüzün E; şabādan: şabāda E.

309	45 ^b	-	-	-	45 ^b	-	2 ^a	-	-	44 ^a	-	-	186	175	327	cân-mı vardır arzû-mend-i vişâlûn olmaya ²⁰²
310	45 ^b	-	-	-	-	32 ^b	31 ^b	-	-	40 ^a	-	-	187	176	329	geçersin her güle 'aşık kaçarsın aldan ala
311	45 ^b	-	-	43 ^a	50 ^a	40 ^a	35 ^a	-	-	47 ^b	-	-	185	182	341	şahn-ı zemîni sünbül beñzetdi âsümâne
312	-	33 ^a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34 ^a	180	179	334	mu'atтар қıl меşамум буй-ı zulf-i müşk-bârûñla
313	-	33 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34 ^b	180	203	393	nağd-i eşki göricek dîde-i giryânümde ²⁰³
314	-	33 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34 ^b	181	188	353	bilsem ki sine yârelerinden o yâre ne
315	-	-	-	-	45 ^a	-	-	-	-	42 ^b	-	-	179	204	391	hübdur nâzi da yârûñ severin nâzını da
316	-	-	-	-	46 ^a	-	-	-	-	43 ^a	-	-	181	211	392	bülbüller öter revnağ-ı güzâr yerinde
317	-	-	-	-	-	-	31 ^a	-	-	35 ^b	-	-	-	211	-	döndi murâd üzre felek cânân bizümdür bu geçe ²⁰⁴
318	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41 ^a	-	-	191	215	360	hünkâra lâyıķ eyledi bağ u gülistânı yine ²⁰⁵
319	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43 ^b	-	-	161	206	387	ele câm-ı şerâb alsañ yine sâķi bahâr olsa
320	-	-	-	-	-	-	34 ^a	-	-	-	-	-	171	212	389	bahâr olsa açılsa gonce-i gül gülsitân gülse
321	46 ^a	34 ^b	-	43 ^b	-	40 ^a	35 ^b	35 ^a	44 ^a	48 ^b	-	36 ^b	191	217	412	tîğ-ı gam-ile sinede kim yâre açıldı ²⁰⁶
322	46 ^a	-	-	-	55 ^a	42 ^a	-	-	-	50 ^b	-	-	222	235	449	şoğbet-i gül hurrem eyler bir iki gün bülbüli
323	46 ^a	-	-	44 ^a	-	46 ^b	37 ^b	-	-	54 ^b	-	-	192	217	411	vaşl-ı gül-ile bülbül şâd olmağa yaklaştı
324	46 ^b	35 ^a	-	44 ^a	-	40 ^b	35 ^b	35 ^a	44 ^a	48 ^b	-	37 ^a	196	219	416	bunca gönülleri kim gendüye yâr ağıtdı
325	46 ^b	35 ^a	-	44 ^a	51 ^a	40 ^b	35 ^b	35 ^a	44 ^b	49 ^a	-	37 ^a	197	220	417	la'lüne meylüm görenler mey-perest añlar beni
326	46 ^b	-	-	44 ^b	-	40 ^a	36 ^a	-	48 ^a	48 ^b	-	-	192	221	420	düşelden dil hevâ-yı 'ışka bî-şabr u şekib oldu ²⁰⁷
327	47 ^a	35 ^a	-	44 ^b	51 ^a	40 ^b	36 ^a	35 ^b	44 ^b	49 ^a	-	37 ^b	197	220	418	hayât-ı tâze buldı yine 'âlem nev-bahâr oldu

²⁰² arzû-mend-i vişâlûn: teşne-i âb-ı zülâlûn B; vişâlûn: hayâlûn M₁.

²⁰³ eşki: eşküm M₂, Z, B, E; dîde-i giryânümde: sine-i süzânümde Z.

²⁰⁴ cânân: devrân Ü₁.

²⁰⁵ gülistânı: gülsitâmı E.

²⁰⁶ tîğ-ı: tîr-i E.

²⁰⁷ u: - M₁.

328	47 ^a	35 ^b	-	45 ^a	-	41 ^a	36 ^a	35 ^b	45 ^a	49 ^a	-	37 ^b	198	221	419	gönlül efkâr-ı pîç-â-pîç-i zülfünle zebûn oldu
329	47 ^a	-	-	45 ^a	51 ^b	45 ^b	37 ^a	-	-	54 ^a	-	-	193	235	448	göz yaşında hâlet-i şebnem olaydı kâşki ²⁰⁸
330	47 ^b	35 ^b	-	45 ^a	51 ^b	41 ^a	36 ^a	35 ^b	45 ^a	49 ^b	-	37 ^b	199	222	421	benümle haşre ol kıddi kıyâmet mâ'il olmaz mı ²⁰⁹
331	47 ^b	35 ^b	-	45 ^b	-	41 ^b	36 ^b	36 ^a	45 ^b	49 ^b	-	38 ^a	199	222	422	bir niyâz-ile lebin emdürdi çoç nâz étmedi ²¹⁰
332	47 ^b	40 ^a	14 ^a	45 ^b	-	41 ^b	36 ^b	36 ^a	45 ^b	49 ^b	-	41 ^a	218	223	423	aldı gönlüm yâr evvel şoñra vîrân eyledi ²¹¹ (M ₃ nüshasında gazelin ilk üç beyti eksiktir.)
333	47 ^b	-	-	45 ^b	-	45 ^b	38 ^a	-	-	53 ^b	-	-	194	218	414	ıtdur şadeşe şerâb-ı nâbı
334	48 ^a	-	14 ^a	46 ^a	-	41 ^b	36 ^b	36 ^a	46 ^a	50 ^a	-	38 ^a	200	223	424	kâfir haıttı ki yârün hüsni bâğın bozmadı ²¹²
335	48 ^a	36 ^a	14 ^a	46 ^a	-	42 ^a	37 ^a	36 ^b	46 ^a	50 ^a	-	38 ^b	200	237	453	ol mâh-liķâ zülf-i siyehkârını çözdü
336	48 ^a	36 ^a	14 ^b	46 ^b	-	42 ^a	37 ^a	36 ^b	46 ^b	50 ^a	-	38 ^b	201	224	425	zülfüne bağlandı dil zencire hâcet kalmadı
337	48 ^b	36 ^a	14 ^b	46 ^b	-	42 ^a	37 ^a	36 ^b	46 ^b	50 ^b	13 ^a	38 ^b	201	224	426	cülüs étü serir-i bâğa gül érü şafâ devri
338	48 ^b	36 ^a	-	46 ^b	-	42 ^b	37 ^b	37 ^a	47 ^a	50 ^b	13 ^a	39 ^a	202	237	452	şebnem gibi dil gönce-i hândânuña düşüdü
339	48 ^b	36 ^b	-	47 ^a	52 ^a	43 ^a	37 ^b	37 ^a	47 ^a	51 ^a	13 ^b	39 ^a	202	225	427	sirişki dânesin deryâ édince dem-be-dem dökdü ²¹³
340	49 ^a	-	-	47 ^a	51 ^a	42 ^b	36 ^b	-	-	51 ^a	13 ^a	-	195	218	413	meclisde tolı piyâle döndü ²¹⁴ (L ₂ 'de gazelin ilk iki beyti eksiktir.)
341	49 ^a	36 ^b	-	47 ^b	52 ^a	43 ^a	38 ^a	37 ^b	47 ^b	51 ^b	13 ^b	39 ^b	203	226	430	ol gönce tâb-ı bâde-i gül-fâme döymedi ²¹⁵
342	49 ^a	40 ^a	-	47 ^b	-	44 ^a	38 ^b	-	48 ^b	52 ^a	13 ^b	41 ^a	218	236	451	'işkuñ şafâsı degme cefâyı tıyurmadı

²⁰⁸ yaşında: yaşından L₂.

²⁰⁹ kıddi: kıdd-i L₂; mâ'il: kâ'il Ü₁, Z.

²¹⁰ emdürdü: öpdürdü Ü₂.

²¹¹ gönlüm: gönli M₂.

²¹² kâfir: kâfir-i B; hüsni: zülfi Z.

²¹³ sirişki: sirişkim E; édince: içinde L₂.

²¹⁴ tolı: tolu L₁, Ü₁.

²¹⁵ gönce: gönce-i M₁.

																(S nüshasında gazelin yalnızca matla beyti bulunmaktadır. Z'de ise üç beyti kaydedilmiştir.)
343	49 ^b	36 ^b	-	47 ^b	52 ^a	43 ^a	37 ^b	37 ^b	47 ^b	51 ^b	-	39 ^b	203	241	461	mest étmede hemîşe halkı şerâb-ı sâkî ²¹⁶
344	49 ^b	37 ^a	-	48 ^a	52 ^b	43 ^b	38 ^a	37 ^b	47 ^b	51 ^b	-	39 ^b	203	225	428	nâle-i bîmâra döndi bülbülün âvâzesi
345	49 ^b	37 ^a	-	48 ^a	-	43 ^b	38 ^a	38 ^a	48 ^a	51 ^b	-	40 ^a	204	227	432	fikr-i zülf-i ham-be-ham erbâb-ı 'ışkuñ pişesi
346	49 ^b	37 ^a	-	48 ^a	-	44 ^a	38 ^b	38 ^a	49 ^a	52 ^a	-	40 ^a	205	228	433	sen gülüp açılmada gülşende verd-i ter gibi
347	50 ^a	37 ^a	-	48 ^b	-	44 ^b	39 ^a	38 ^b	49 ^a	52 ^b	-	40 ^b	206	228	434	def'-i ğamda olmazuz muhtâc câma cem gibi
348	50 ^a	40 ^b	-	48 ^b	-	44 ^b	35 ^b	-	-	52 ^b	29 ^a	41 ^a	219	229	436	açdı dil bâl ü per-i himmeti pervâne gibi ²¹⁷
349	50 ^a	37 ^b	-	48 ^b	-	44 ^b	39 ^a	38 ^b	49 ^b	52 ^b	29 ^a	40 ^b	206	229	435	dilâ bâr-ı vişâle dest-i himmetle érılmaz mı ²¹⁸
350	50 ^b	37 ^b	-	49 ^a	-	45 ^a	39 ^b	38 ^b	49 ^b	53 ^a	29 ^a	40 ^b	207	226	429	dil-ber dil-i dîvâneyi uşlandı şanur mı ²¹⁹ (Z'de gazelin yalnızca matla beyti bulunmaktadır.)
351	50 ^b	-	-	52 ^b	57 ^a	42 ^b	-	-	-	50 ^b	-	-	196	236	450	çeşmümde hayâlün geleli h'âb-mı kaldı ²²⁰
352	50 ^b	37 ^b	-	49 ^a	53 ^a	45 ^a	39 ^b	39 ^a	50 ^a	53 ^a	29 ^b	-	207	243	464	urduñ cefâ taşın dile dîvâne mi şanduñ beni ²²¹
353	50 ^b	38 ^a	-	49 ^b	53 ^a	45 ^a	39 ^b	39 ^a	50 ^a	53 ^a	29 ^b	-	208	227	431	mest-i câm-ı 'ışkdur gitmez dem-â-dem neşvesi
354	51 ^a	38 ^a	-	49 ^b	53 ^a	46 ^a	40 ^a	39 ^b	50 ^b	54 ^a	31 ^a	-	209	230	438	çok zemândur miñnet-i hecrüñden ağlar ey peri ²²²
355	51 ^a	38 ^a	-	50 ^a	53 ^b	46 ^a	40 ^b	39 ^b	51 ^a	54 ^a	31 ^a	-	209	230	439	sihr eyledi alınca ele yâr sâğarı
356	51 ^a	38 ^b	-	50 ^a	53 ^b	46 ^b	40 ^b	39 ^b	51 ^a	54 ^b	31 ^a	-	210	231	440	âsîb-i hazân bilmez 'ışkuñ gül ü güzlârı ²²³

²¹⁶ étmede: étmedi L₂.

²¹⁷ ü: - M₁, İ.

²¹⁸ bâr-ı: yâr-ı B.

²¹⁹ dil-i: dili S; dîvâneyi: dîvânemi Ü₂, İ, Z.

²²⁰ h'âb-mı: âb-mı L₁.

²²¹ taşın: daşın M₁.

²²² hecrüñden: 'ışkuñdan İ; ağlar: inler S.

²²³ ü: - L₂, L₃, Ü₂.

357	51 ^b	38 ^b	-	50 ^a	54 ^a	46 ^b	40 ^b	40 ^a	51 ^a	54 ^b	31 ^b	-	211	231	441	belki âzürde êde pây-ı hayâl-i yâri ²²⁴
358	51 ^b	-	-	49 ^b	54 ^a	45 ^b	40 ^a	39 ^a	50 ^b	53 ^b	29 ^b	-	211	232	443	dilüñ bir kez şınık mir'atine bakdı yüzün dürdi ²²⁵ (S'de gazelin son üç beyti 31 ^a 'ya kaydedilmiştir.)
359	51 ^b	38 ^b	-	50 ^b	54 ^a	47 ^a	41 ^a	40 ^a	51 ^b	54 ^b	31 ^b	-	212	232	442	bir âfet-i devrân yine araladı şehri ²²⁶
360	51 ^b	39 ^a	-	50 ^b	54 ^b	47 ^a	41 ^a	40 ^b	51 ^b	55 ^a	-	-	213	233	444	erişün 'ıyd olsun bâdeye ruşat da gör seyri ²²⁷
361	52 ^a	-	-	50 ^b	54 ^b	47 ^a	41 ^b	40 ^b	52 ^a	55 ^a	-	-	213	233	445	âhir gülüñ gurûrı helâk êde bülbülü ²²⁸
362	52 ^a	39 ^a	-	51 ^a	55 ^a	47 ^b	41 ^b	40 ^b	52 ^a	55 ^a	-	-	214	234	446	ağladur erbâb-ı 'ışkı arzû-yı kâküli
363	52 ^a	39 ^a	-	51 ^a	55 ^a	47 ^b	41 ^b	41 ^a	52 ^b	55 ^b	-	-	214	238	454	nêce elden düşürür câm-ı şafâ-encâmı ²²⁹
364	52 ^b	39 ^b	-	51 ^a	55 ^b	47 ^b	42 ^a	41 ^a	52 ^b	55 ^b	-	-	215	238	455	komadı bezmi teşrif êtmege teb tutdı cânanı ²³⁰
365	52 ^b	39 ^b	-	51 ^b	56 ^a	48 ^a	42 ^a	41 ^b	53 ^a	56 ^a	-	-	215	239	456	akıtdum yaşımı yaqdum fetil-i dâğ-ı süzânı ²³¹
366	52 ^b	39 ^b	-	51 ^b	56 ^a	48 ^a	42 ^a	41 ^b	53 ^a	56 ^a	-	-	216	239	457	pey-â-pey şun baña luft ile sâkı câm-ı gerdanı ²³²
367	52 ^b	40 ^b	13 ^a	52 ^a	56 ^b	48 ^b	42 ^a	41 ^b	53 ^b	56 ^b	-	41 ^b	219	240	458	gözüm ıırdı görünce o la 'l-i handanı ²³³ (M ₃ nüshasında gazelin sadece son mısraı yazılmıştır.)
368	53 ^a	40 ^b	13 ^a	52 ^a	56 ^b	48 ^b	42 ^b	42 ^a	53 ^b	56 ^b	-	41 ^b	220	241	460	gül gurur-ı hüsn-ile almış ele bî-dâdını ²³⁴
369	53 ^a	38 ^b	-	52 ^a	55 ^b	48 ^a	36 ^b	41 ^a	55 ^a	56 ^a	-	-	212	240	459	mescidde riyâ-pişeler êtsün ço riyâyı

²²⁴ êde: kıla L₂.

²²⁵ bir: - L₂; şınık: şan' L₂; dürdi: nürü L₂.

²²⁶ şehri: dehri M₁.

²²⁷ olsun: gelsün Ü₂.

²²⁸ gurûrı: mağrûrı M₁.

²²⁹ nêce: nêçün Ü₂; şafâ-encâmı: şafâ-yı encâmı L₂, sürür-encâmı L₃, Ü₁, İ.

²³⁰ bezmi: bezm M₂, bizi L₂.

²³¹ akıtdum: akıtdı İ.

²³² pey-â-pey: piyâle L₂; ile: eyle B.

²³³ handanı: cânanı İ.

²³⁴ gurur-ı: gurûrı L₂; almış: aldı Ü₂.

370	53 ^a	41 ^a	13 ^a	52 ^b	57 ^a	43 ^b	38 ^b	38 ^a	48 ^b	52 ^a	-	41 ^b	220	243	465	şevk bir meydür neşât-efzâ benüm mestânesi ²³⁵
371	53 ^b	41 ^a	13 ^b	52 ^b	57 ^a	48 ^b	42 ^b	42 ^a	55 ^a	56 ^b	-	42 ^a	221	242	462	süz-ı dilden bî-ḥaberdür şanmañuz cânâneyi
372	53 ^b	41 ^a	13 ^b	53 ^a	57 ^b	49 ^a	43 ^a	42 ^b	54 ^a	58 ^a	-	42 ^a	227	269	468	şehinşâh-ı hümâyün-baht sulţân aḥmed-i ğâzî ²³⁶
373	-	38 ^a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40 ^b	208	247	473	bâde-i 'ışk-ile medhüş olmayan bilmez beni
374	-	39 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	216	234	447	kaṭre kaṭre göz yaşın dök dide-i pür-nem gibi ²³⁷
375	-	40 ^a	-	-	-	-	-	-	-	55 ^b	-	-	217	249	471	bâr-ı ğamuñ ḥam eyledi qaḍdüm ölem gibi ²³⁸
376	-	-	-	-	52 ^b	-	38 ^b	-	-	52 ^b	-	-	221	244	466	lebündür şehr-i ḥüsnüñ mey-fürüşü
377	-	-	-	-	56 ^a	-	39 ^b	-	-	53 ^a	-	-	155	245	467	vücüdüm mülkinüñ 'ışk oldı sulţân-ı cihân-bânı
378	-	-	-	-	-	-	41 ^a	-	-	-	-	-	193	242	463	gül-i maşşudı el buldı benüm zâr olduğum qaldı

[musammatlar] taḥmīs-i ğazel-i hümâyün

SN	Sayfa/Varak Numarası														Şiirin İlk Mısrası	
	M ₁	M ₂	M ₃	L ₁	L ₂	L ₃	Ü ₁	Ü ₂	Ü ₃	İ	S	Z	B	E		K
1	-	-	-	11 ^b	58 ^a	-	-	-	-	-	-	-	223	21	19	mihr-i 'âlem-tâbdan güller çerâğ-efrüzdur

²³⁵ bir meydür: bezmidür İ.

²³⁶ hümâyün-baht: hümâyün M₁.

²³⁷ yaşın: yaşı M₂.

²³⁸ Bu ğazel, İ nüshasında 55^b'ye iki kez kaydedilmiştir. Diğer nüshalardan farklı olarak kayıtlardan birinde ğazelin son iki beyti şu şekildedir:

yâd eyledükçe la 'l-i leb-i cân-fezâñ ben
her dem revân olur bu gözüm yaşı dem gibi

rüz-ı ezel muḳarrer imiş raḳıbe vefâñ
illâ ki yahyâ saña cevır ü sitem gibi

[muḳaṭṭa'ât]

SN	Sayfa/Varak Numarası														Şiirin İlk Mısrası	
	M ₁	M ₂	M ₃	L ₁	L ₂	L ₃	Ü ₁	Ü ₂	Ü ₃	İ	S	Z	B	E		K
1	53 ^b	-	-	53 ^a	58 ^a	-	43 ^b	-	-	57 ^b	-	-	240	255	478	hâzret-i pâdişâh-ı zıllu'llâh
2	54 ^a	-	-	53 ^b	58 ^a	-	42 ^b	-	-	59 ^a	-	-	224	270	491	dême eyâ neye kılsam teveccüh
3	54 ^a	-	-	53 ^b	-	49 ^a	42 ^b	-	-	57 ^a	-	-	225	270	489	anuñ kim açıldur başiret gözi
4	54 ^a	41 ^a	-	53 ^b	-	49 ^b	43 ^a	43 ^a	54 ^a	58 ^a	-	42 ^a	224	269	490	çıkdı yêr yüzine himmetle esâs-ı câmi'
5	54 ^a	41 ^b	-	54 ^a	-	49 ^b	43 ^a	43 ^a	54 ^a	57 ^a	-	42 ^b	239	256	478	sinân pâşâ mücâhid fî-sebîli'llâh o gâzî kim
6	54 ^a	41 ^b	-	54 ^a	58 ^b	49 ^a	42 ^b	42 ^b	55 ^b	57 ^a	-	42 ^b	225	270	492	ey şabâ varduñ-mı küy-ı yâre sen ²³⁹
7	54 ^a	-	-	54 ^a	-	49 ^b	43 ^a	43 ^a	54 ^a	58 ^a	-	42 ^b	224	269	492	şu dem-kim çeke rüstemâne kemânın
8	-	42 ^b	-	53 ^b	-	49 ^a	42 ^b	-	-	57 ^a	-	-	225	270	490	dême yoḳ feyze isti'dâd sende ²⁴⁰
9	-	-	-	59 ^b	-	-	-	-	1 ^a	-	-	-	241	262	480	şehinşâh-ı cihân sulṭân murâda
10	-	-	-	59 ^b	-	-	-	-	-	58 ^b	-	-	-	262	-	revâna varıcaḳ sulṭân murâd ḥan-ı cem- 'âzâmet ²⁴¹
11	-	-	-	-	59 ^a	-	-	-	-	60 ^b	-	-	238	262	481	mu'ammer êde ḥâḳ sulṭân murâdi
12	-	-	-	-	-	49 ^a	43 ^a	42 ^b	55 ^b	57 ^a	-	43 ^a	226	270	490	egerçi belürdi 'izârında ḥaṭ
13	-	-	-	-	-	51 ^b	-	-	-	58 ^a	-	-	227	276	493	cenâb-ı hâzret-i bârîden isteyüp bârân
14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58 ^a	-	-	241	257	480	êdüpdür hâzret-i sulṭân murâda
15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58 ^a	-	-	235	257	482	cenâb-ı hâzret-i sulṭân murâd-ı cem- 'âzâmet
16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58 ^b	-	-	241	261	483	sulṭân murâd ol şeh-i gâzî ki umarın
17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59 ^b	-	-	236	260	488	hâzret-i sulṭân murâd-ı dîn-penâh ²⁴²

²³⁹ varduñ-mı küy-ı: virdün-mi güyâ Z.²⁴⁰ feyze: feyzi-i B, feyz-i E.²⁴¹ cem- 'âzâmet: 'ömer-heybet L₁, cem-heybet İ.²⁴² murâd-ı: murâd B.

18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59 ^b	-	-	242	259	489	yapıldı çün bu kaşr şeh-i kâmkâr için ²⁴³
19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60 ^a	-	-	237	256	485	şehâ ol kuvvet-i bâzûya yüz biñ âferinler kim ²⁴⁴
20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60 ^a	-	-	236	261	487	şehinşâh-ı cihân sulţân murâduñ
21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60 ^b	-	-	237	256	487	hâzret-i sulţân-ı ğâzî han murâd-ı kâm-yâb ²⁴⁵
22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60 ^b	-	-	239	262	485	han murâd ol şehinşeh-i ğâzî
23	-	-	-	-	-	-	43 ^a	-	-	-	-	-	242	256	479	tekyede malķoç efendi hayr êdüp allâh için

[nazm]

SN	Sayfa/Varak Numarası															Şiirin İlk Mısrası
	M ₁	M ₂	M ₃	L ₁	L ₂	L ₃	Ü ₁	Ü ₂	Ü ₃	İ	S	Z	B	E	K	
1	-	41 ^b	-	54 ^a	-	49 ^b	43 ^a	43 ^a	54 ^b	57 ^a	-	43 ^a	228	269	496	medh eyle habîb-i muştafâyı ²⁴⁶
2	-	-	-	-	-	51 ^a	45 ^a	-	-	57 ^b	-	-	229	271	498	oturmuş mest-i bî-pervâ elinde câm-ı cem egri
3	-	-	-	-	-	51 ^a	45 ^a	-	-	57 ^b	-	-	230	271	498	cismüm efgâr êtdüğüm bilmez ne bilsün ol perî ²⁴⁷
4	-	-	-	-	-	51 ^a	45 ^a	-	-	57 ^b	-	-	229	271	498	kad kıyâmet reviş güzel ruh hûb ²⁴⁸
5	-	-	-	-	-	51 ^a	45 ^b	-	-	57 ^b	-	-	231	270	497	zaħm-ı ğamzeñile sine oldı figâr
6	-	-	-	-	-	51 ^a	45 ^b	-	-	57 ^b	-	-	229	271	497	pâyına yüz süren o şehûñ kâm-yâb olur
7	-	-	-	-	-	51 ^a	45 ^b	-	-	57 ^b	-	-	230	271	497	pertev şalıcaķ mihr-i ruħuñ dillere êy dost
8	-	-	-	-	-	51 ^a	45 ^b	-	-	57 ^b	-	-	231	271	499	murğ-ı dili şayd eyledi bir gözleri şeh-bâz ²⁴⁹

²⁴³ çün: - İ.²⁴⁴ ol: o E.²⁴⁵ sulţân-ı: sulţân E.²⁴⁶ habîb-i: cenâb-ı M₂, Ü₁, Ü₂, Ü₃, İ, B, aħbâb-ı Z.²⁴⁷ êtdüğüm: êtdüğün L₃, İ.²⁴⁸ reviş güzel: güzel reviş İ; ruh: ruħı L₃, İ.²⁴⁹ dili: dil İ; bir: ol L₃, İ.

9	-	-	-	-	-	51 ^a	45 ^b	-	-	57 ^b 59 ^b	-	-	231	272	501	çeşmüñ uyup o ğamze-i meste
10	-	-	-	-	-	51 ^a	46 ^a	-	-	57 ^b	-	-	232	272	499	nâşih̄ ƙo biraz kâml alalum bezm-i cihândan ²⁵⁰
11	-	-	-	-	-	51 ^b	46 ^a	-	-	58 ^a	-	-	232	272	500	öykünür gülzâra sînem tâze dâğum küllenür ²⁵¹
12	-	-	-	-	-	51 ^b	46 ^a	-	-	58 ^a	-	-	232	272	501	umma yahyâ çarĥ-ı kec-revden meded
13	-	-	-	-	-	51 ^b	-	-	-	58 ^a	-	-	230	276	496	be-âb-ı rüy-ı muṭî' u muṭarreb u maṭbül ²⁵²
14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60 ^b	-	-	238	259	484	sultân-ı ğazî ĥan murâd şahenşeh-i 'âlî-nijâd ²⁵³
15	-	-	-	-	-	-	44 ^a	-	-	-	-	-	-	272	499	maṭar-ı şâh-ı 'ışķuñ olalı dil bî-ķarâr oldı
16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60 ^b	-	-	-	-	-	bir seher gördüm miyân-ı ĥalka düşdi ğulgule

[rubâ'ıyyât]

SN	Sayfa/Varak Numarası															Şiirin İlk Mısrası
	M ₁	M ₂	M ₃	L ₁	L ₂	L ₃	Ü ₁	Ü ₂	Ü ₃	İ	S	Z	B	E	K	
1	54 ^b	41 ^b	-	54 ^a	-	49 ^a	42 ^b	42 ^b	55 ^b	57 ^a	-	42 ^b	234	281	494	düşmiş dile tâb-ı 'ışķ-ı 'âlem-süzuñ ²⁵⁴
2	54 ^b	-	13 ^b	53 ^b	-	49 ^a	42 ^b	42 ^a	55 ^a	57 ^a	-	43 ^a	233 235	281	495	bîmâr gözi helâk edüpdür bizi âh ²⁵⁵
3	54 ^b	-	-	54 ^b	-	49 ^b	43 ^b	43 ^a	54 ^b	58 ^a	-	42 ^b	234	281	494	ây ĥame yazup ḳadd ü fem-i dil-beri sen ²⁵⁶

²⁵⁰ nâşih̄: zâhid L₃, İ.

²⁵¹ öykünür: öykinür İ; sînem: şebnem B, E, K; küllenür: güllenür B.

²⁵² u: - L₃, İ.

²⁵³ şahenşeh-i: şehinşeh-i İ, şehinşâh-ı K.

²⁵⁴ 'ışķ-ı: - L₃, İ; 'ışķ-ı 'âlem-süzuñ: 'ışķı 'âlem-i süzuñ K.

²⁵⁵ gözi: göz mi B (s. 233); bîmâr gözi helâk edüpdür bizi âh: öldürdi meded nergis-i bîmârı bizi M₃, L₃, Ü₂, Ü₃, E B (s. 235), öldürdi meded nergis-i bîmâr bizi Ü₁, öldürdi bizi nergis-i bîmârı meded Z.

²⁵⁶ ü: - L₃.

4	54 ^b	-	-	54 ^b	-	49 ^b	43 ^b	43 ^a	54 ^b	58 ^a	-	42 ^b	234	281	494	çün geçmededür 'ayş u şafâ hengâmı ²⁵⁷
---	-----------------	---	---	-----------------	---	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	---	-----------------	-----	-----	-----	---

[müfredât]

SN	Sayfa/Varak Numarası															Şiirin İlk Mısrası
	M ₁	M ₂	M ₃	L ₁	L ₂	L ₃	Ü ₁	Ü ₂	Ü ₃	İ	S	Z	B	E	K	
1	54 ^b	-	-	54 ^b	-	49 ^b	43 ^b	43 ^b	54 ^b	58 ^b	-	43 ^a	243	285	502	görüp çin-i cebinin şu gibi ağı dil-i şeydâ ²⁵⁸
2	54 ^b	41 ^b	-	54 ^b	-	-	43 ^b	43 ^b	54 ^b	58 ^b	-	43 ^a	243	285	502	ben kim kadeh cerrâriyam meyhânelerde dâ'imâ ²⁵⁹
3	54 ^b	41 ^b	-	54 ^b	-	49 ^b	43 ^b	43 ^b	57 ^a	58 ^b	-	43 ^a	243	285	502	öpdürürse kefi destini eger ol mâh-likā ²⁶⁰
4	54 ^b	-	-	54 ^b	-	50 ^a	43 ^b	43 ^b	57 ^a	58 ^b	-	43 ^a	243	286	502	seng-i miñnet şahın-ı sinem eylemişken seng-lâh
5	54 ^b	41 ^b	-	54 ^b	-	50 ^a	43 ^b	43 ^b	57 ^a	58 ^b	-	43 ^a	244	287	502	karşumuzda ğayr-ile meyhâne de tûrmaz içer ²⁶¹
6	54 ^b	41 ^b	-	55 ^a	-	50 ^a	44 ^a	43 ^b	57 ^b	58 ^b	-	43 ^a	244	287	502	tarîk-ı 'ışkdan ol kim çıkar yebâna gider ²⁶²
7	55 ^a	41 ^b	-	55 ^a	-	50 ^b	44 ^b	44 ^b	57 ^b	59 ^a	-	43 ^a	244	289	502	çek sofrâ-i şehâyı yârâna gece gündüz
8	55 ^a	42 ^a	-	55 ^a	-	50 ^a	44 ^a	43 ^b	57 ^b	58 ^b	-	43 ^a	244	291	503	feryâdum êrdi göklere êy mâh-veş yetiş ²⁶³
9	55 ^a	42 ^a	-	55 ^a , 56 ^a	-	50 ^a	44 ^a	44 ^a	57 ^b	58 ^b	-	43 ^a	245	291	503	'ışkdur 'âlemde seyr-i rûy-ı zîbâdan ğarâz ²⁶⁴
10	55 ^a	42 ^a	-	55 ^a	-	50 ^a	44 ^a	44 ^a	57 ^b	58 ^b	-	43 ^a	245	292	503	meded cevr ü cefâ-y-ile yıkdı mülk-i cân u dil ²⁶⁵

²⁵⁷ geçmededür 'ayş u şafâ hengâmı: geçmede her ğamuñ eyyâmı Ü₁.

²⁵⁸ cebinin: cebini İ.

²⁵⁹ ben: benem M₁; meyhânelerde: meyhâneñüzde M₁, L₁, M₂, L₃, Ü₁, Ü₂, Ü₃, İ, Z, B, E.

²⁶⁰ öpdürürse: öpdürse Ü₂, İ.

²⁶¹ tûrmaz: durmaz M₂, cânân L₃, İ.

²⁶² ol: o L₃, İ; çıkar: çıka Ü₁.

²⁶³ êy: êy meded L₃, meded êy İ; mâh-veş: serv-ğad M₁, M₂, L₁, L₃, Ü₁, Ü₂, Ü₃, İ, Z, E.

²⁶⁴ 'âlemde: 'âlemden L₃.

²⁶⁵ mülk-i: mülk ü Ü₂.

11	55 ^a	42 ^a	-	55 ^a	-	50 ^b	-	44 ^b	56 ^a	59 ^a	-	43 ^a	245	293	504	dūd-ı âhı göklere érdi re'âyânũn bugün ²⁶⁶
12	55 ^a	42 ^a	-	55 ^a	-	50 ^b	44 ^b	44 ^b	56 ^a	59 ^a	-	43 ^a	245	293	504	olmasa n'ola duĥânsız dâ'imâ ol dil-sitân ²⁶⁷
13	55 ^a	-	-	55 ^a	-	-	44 ^b	-	-	59 ^a	-	-	246	295	503	'ahd-ı riyyâyı aña étme bize behâne ²⁶⁸
14	55 ^a	42 ^a	-	55 ^a	-	50 ^a	44 ^a	44 ^a	56 ^a	58 ^b	-	43 ^b	249	293	504	'ıydgeĥ gülzâr u her reh anda bir cüy-ı revân ²⁶⁹
15	55 ^a	42 ^a	-	55 ^b	-	50 ^b	44 ^b	44 ^b	56 ^a	59 ^a	-	43 ^b	246	294	504	duĥân içüp o şeĥle dēmeñüz kim rāyegāndur bu
16	55 ^a	42 ^a	-	55 ^b	-	50 ^b	44 ^b	44 ^b	56 ^a	59 ^a	-	43 ^b	246	295	504	ben duĥân içdüm dēyü meclisde şād olmam hele ²⁷⁰
17	55 ^a	-	-	55 ^b	-	50 ^b	44 ^a	44 ^b	56 ^a	59 ^b	-	43 ^b	247	295	504	oturmayam dēr-iseñ ğuşşalarla ğamlarla ²⁷¹
18	55 ^a	-	-	55 ^b	-	50 ^b	44 ^a	44 ^a	56 ^b	59 ^a	-	43 ^b	247	298	504	ol muĝ-beçenũn bozulıcaĝ bağ-ı cemâli
19	55 ^a	42 ^b	-	55 ^b	-	50 ^b	44 ^a	44 ^a	56 ^b	59 ^a	-	43 ^b	247	298	504	nēce şabr eylesün bir ĥaste sükker özlese cânı ²⁷²
20	55 ^a	42 ^a	-	55 ^b	-	50 ^b	44 ^b	44 ^a	56 ^b	57 ^a	-	43 ^b	247	298	504	dēdüm unutma barmaĝuña bend ét rişte-i cânı ²⁷³
21	-	-	-	54 ^b	-	50 ^a	-	-	-	58 ^b	-	-	253	69, 287	113	gelür miĥmân-ı ğam cāna şeb-i miĥnet hücüm eyler ²⁷⁴ (E'de 69., K'de 113. sayfadaki gazelin ilk beytidir.)
22	-	-	-	55 ^b	-	49 ^b	44 ^b	-	-	58 ^b	-	-	248	286	505	ser-püş-ı âb-ĝine ile sāĝar-ı şerâb
23	-	-	-	55 ^b	-	50 ^a	44 ^a	43 ^b	57 ^a	58 ^b	-	43 ^b	248	286	506	nihâl-i tâze-i ğülşen çiçek çıĥardı meger ²⁷⁵
24	-	-	-	55 ^b	-	50 ^a	44 ^a	-	57 ^b	58 ^b	-	43 ^b	249	289	506	bir dem-mi vardur kim beni âzürde-ĥâtr eylemez ²⁷⁶

²⁶⁶ érdi: çıĥdı M₁, M₂, L₁, L₃, Ü₂, Ü₃, İ, Z, B, E.

²⁶⁷ dâ'imâ: - M₂.

²⁶⁸ 'ahd-ı: 'ahd ü K.

²⁶⁹ gülzâr u her reh: gülzâr-ı dehr ü Ü₂; u her reh anda: anda her sũ Ü₁; u: - M₂, Z; reh: yēr M₁; cüy-ı: cüy u İ.

²⁷⁰ şād: germ L₃, İ; hele: - M₁.

²⁷¹ oturmayam: oturmayın E; dēr-iseñ: dēr-iseñ eger L₃, İ.

²⁷² sükker: şekker Ü₁, Ü₃, B, E.

²⁷³ unutma: unutmaz M₁; barmaĝuña: barmaĝuña M₁, M₂, L₁, L₃, İ, Z.

²⁷⁴ miĥnet: fürĥat L₃, İ, B, E.

²⁷⁵ ğülşen: gül İ.

²⁷⁶ beni: felek Z.

25	-	-	-	56 ^a	-	50 ^b	44 ^b	-	-	59 ^a	-	-	250	295	505	gör ḥabâb-ı bâdeyi câm-ı mey-i gül-fâmda
26	-	-	-	56 ^a	-	50 ^a	44 ^b	-	-	58 ^b	-	-	250	293	506	diñle nây-ı hoş-şadâyı aña 'âlem neydügin
27	-	42 ^a	-	56 ^a	-	50 ^a	44 ^a	44 ^a	56 ^b	58 ^b	-	43 ^b	250	296	507	sözi bu vâ 'izûñ maḥbûb sevme bâde nûş étme
28	-	42 ^b	-	56 ^a	-	50 ^b	-	44 ^b	57 ^b	59 ^a	-	43 ^b	250	291	509	gel duḥân içmegi terk eyle eger ister iseñ ²⁷⁷
29	-	-	-	56 ^a	-	50 ^b	-	-	-	59 ^a	-	-	254	302	508	dirîḡ sofrâ-i ni 'met çekildi dünyâdan
30	-	-	-	56 ^a	-	50 ^b	-	-	-	59 ^a	-	-	252	272	499	maḡar-ı şâh-ı 'ışkuñ olalı dil bî-ḡarâr oldı (E'de 272., K'de 499. sayfadaki nazmın ilk beytidir.)
31	-	-	-	56 ^a	-	50 ^b	44 ^b	44 ^b	56 ^b	59 ^a	-	43 ^b	252	298	506	gözlerüm cânâ remeden bağların şanma beni ²⁷⁸
32	5 ^b	4 ^a	-	5 ^b , 56 ^a	-	-	-	-	57 ^a	-	-	43 ^b	256	38, 286	51	dün neydi cevânân ile meydân-ı ḡarâbât ²⁷⁹ (E'de 38., K'de 51. sayfadaki gazelin ilk beytidir.)
33	-	-	-	59 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	'avn-i mevlâ ile fetḡ oldı revân
34	-	42 ^a	-	-	-	50 ^a	44 ^a	44 ^a	56 ^b	59 ^a	-	43 ^b	251	295	506	âyine gibi herkes eyler saña nezâre ²⁸⁰
35	-	42 ^b	-	-	-	49 ^a	43 ^a	42 ^b	55 ^b	57 ^a	-	43 ^b	254	302	507	vaḡt-i gülde geşt-i bâḡ u seyr-i gülzâr étmede ²⁸¹
36	-	42 ^b	-	-	-	50 ^a	44 ^a	-	57 ^a	58 ^b	-	43 ^b	253	287	506	gerçi eyler o perî sineye gelmeden 'âr ²⁸²
37	-	42 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43 ^b	-	-	-	erbâb-ı duḡân-aşâm bir yerde otursunlar
38	-	-	-	-	-	50 ^a	44 ^b	-	-	58 ^b	-	-	248	286	505	naḡl-i âmâlûñ ki her bir şâḡını me 'vâ êder
39	-	-	-	-	-	50 ^a	44 ^b	-	-	59 ^a	-	-	253	295	505	ḡanı o dem ki tütardı elinde lâle piyâle
40	-	-	-	-	-	50 ^a	44 ^b	-	-	59 ^a	-	-	251	295	505	ḡâmet-i mevzûnını bir görme naḡl-i bân-ile
41	-	-	-	-	-	50 ^b	44 ^b	-	-	59 ^a	-	-	250	295	505	meclisde iltifâta olup maḡzar âyine

²⁷⁷ içmegi terk eyle eger ister iseñ: içmege meyl étme beni esler-iseñ L₁, Ü₂, Ü₃, İ, E, içmege meyl étme sözüm esler-iseñ M₂, Z, içmege meyl étme beni ister-iseñ B.

²⁷⁸ bağların: bağlarım Ü₁, Ü₃, İ, Z, bağlarım B, E.

²⁷⁹ dün neydi: donandı M₁.

²⁸⁰ herkes eyler: eyler herkes L₃ Ü₁, Ü₂, Ü₃, İ, Z, B; saña: aña Ü₂.

²⁸¹ geşt-i: seyr-i Ü₁; u: - L₃, Z; étmede: étmeden M₂, L₃, Ü₁, Ü₂, Ü₃, İ, B, E, étmedi Z.

²⁸² gerçi eyler o perî: ol şeh-i ḡüsn êder M₂, Ü₁, Ü₃, İ, Z, ol şeh-e ḡüsn êder B; sineye: sineme M₂, Ü₁, Ü₃, Z; gelmeden: gelmekten M₂, Ü₁, Ü₃, E, gelmekten B.

42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59 ^a	-	-	252	296	503	reşk eder âdem fetîl-i şem'-i bezmün hâline ²⁸³
43	-	-	-	-	-	-	45 ^a	-	-	59 ^a	-	-	255	300	503	hağ şaklaya tûfân-ı belâ olmaya peydâ
44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59 ^a	-	-	252	296	503	rişte-i cânî şar ol kâkül-i miskîn-târe ²⁸⁴
45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59 ^a	-	-	255	292	506	ko kıfes nâlesini nağme-i pey-der-peye gel
46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59 ^b	-	-	-	-	-	bir ağaç köpri-dur[ur] cüy-ı ecelde tâbüt
47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59 ^b	-	-	-	302	-	ehl-i derdün dūd-ı âhından şakınsun âyine
48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59 ^b	-	-	-	-	-	meşnevî kânün-ı tıbb-ı evliyâst
49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59 ^b	-	-	-	-	-	bir merd-i cihân-dîde bir söz dedi sen dînle
50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59 ^b	-	-	-	290	-	aç gözün deşt-i talebden geç vişale éremez ²⁸⁵
51	-	-	-	-	-	-	44 ^b	-	-	-	-	-	255	293	505	'aks-i dürr-i âb-dârın câmde gördi 'ayân
52	-	-	-	-	-	-	45 ^a	-	-	-	-	-	252	300	506	bu bâzâr-ı belânuñ her ziyânın kimi sūd añlar
53	-	-	-	-	-	-	45 ^a	-	-	-	-	-	256	301	507	çîn-i zülfünde olan hâleti ebrû bulmaz
54	-	-	-	-	-	-	45 ^a	-	-	-	-	-	-	302	507	da 'vâ-yı hüsn ü melâhat eylemiş dil-dâr-ile
55	-	-	-	-	-	-	43 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	ne umarsañ sen anuñ ğamze-i mekkârından
56	-	-	-	-	-	-	43 ^b	-	-	-	-	-	-	-	-	gördüm çemende lâleyi étmiş perişân rüzigâr

[meşnevî]

SN	Sayfa/Varak Numarası													Şiirin İlk Mısrası		
	M ₁	M ₂	M ₃	L ₁	L ₂	L ₃	Ü ₁	Ü ₂	Ü ₃	İ	S	Z	B			
1	55 ^b	-	-	56 ^b	-	51 ^b	-	-	-	2 ^b	-	-	258	15	8	gel ey neşve-dâr-ı şerâb-ı elest ²⁸⁶

²⁸³ fetîl-i: felekde İ.²⁸⁴ kâkül-i: kâküli B, zülf-i K; miskîn-târe: müşġîn-târe E.²⁸⁵ geç: künc-i İ.²⁸⁶ neşve-dâr-ı: neşve-bağş-ı K.

4. Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının Yeni Tespit Edilen Nüshalarda Bulunan ve *Dîvân* Neşirlerinde Yer Almayan Şiirleri

Şeyhülislâm Yahyâ *Dîvân*'ının incelediğimiz 12 nüshasında, *Dîvân* neşirlerinde yer almayan 2 kaside, 2 gazel, bir kasideye eklenmesi gereken 3 beyit, 4 gazele eklenmesi gereken toplam 5 beyit, 1 nazım ve 1'i Farsça olmak üzere 7 müfret tespit edilmiştir. M₁, M₂, L₁, L₂, Ü₁, İ ve Z nüshalarında bulunan bu şiirlerin transkripsiyonlu metinleri; nüshalarına ve varak numaralarına da yer verilerek aşağıya kaydedilmiştir.

4.1. M₁ Nüshası 20^b:

M₁ nüshası 20^b'de tespit edilen bu gazelin ilk beyti, E'de 291. sayfada, K'de 503. sayfada müfretler arasında kayıtlıdır.

1.

Mef'ülü fâ'ilâtü mef'ülü fâ'ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. feryâdum êrdi göklere êy serv-ğad yêtiş²⁸⁷
kôrğum budur bu ğam beni alur meded yêtiş
kurtar cefâ-yı tâc u çabâdan meded beni
êy serv-i kec-külâh şeh-i bâ-nemed yêtiş
3. 'ömrüñ ola dirâz hudâdan recâm odur
her bir murâda pâdişehüm tâ-ebed yêtiş
cevr ü sitemde cân vêrüp almakda kullaruñ
êy pâdişâh-ı milket-i dâd u sited yêtiş
5. yaşdansun âsitânımı vaşl isteyen dêmiş
yahyâ êşigi taşımı êden sened yêtiş

4.2. M₁ Nüshası 29^b:

2.

Mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
Muzâri' - - + / - + - - / - - + / - + - -

1. 'ışkuñla dilde cânâ bir hoşce ħâl buldum
şol deñlü şadümânam gûyâ ki mâl buldum
hiç kalmamış şafâsı bî-rüh cisme dönmiş
dün pîr-i mey-fürüşü pek bî-mecâl buldum
3. âgyâr içinde bulup yârüñ dilin ağıtdum
bir seng-lâh içinde âb-ı zülâl buldum

²⁸⁷ serv-ğad: mâh-veş K.

küyında ol cevânı ağıyardan kopardum
gülşende faşl-ı deyde bir verd-i al buldum

5. ol tıfl-ı tâzenüñ yok **yaḥyâ** ğam-ı (?)
iksîr-i 'ışk-ı pâki bî-ķıyl u ķâl buldum

4.3. M₁ Nüshası 57^a:

3.

Meḥ'ülü fâ' ilâtü meḥ'ülü fâ' ilün
Muzâri' - - + / - + - + / + - - + / - + -

1. éy gönlümi alan benüm ol ḥüsn-i ân-ile²⁸⁸
luḥf etmek olmaya mı 'aceb bir zemân-ile
aķıtma zaḥmum üzre benüm ķanlı yaşımu
ķanı yumazlar éy gül-i pür-ḥün ki ķan-ile
3. müjġanlaruñla ķaşlaruñ öldürdi 'aķıbet
girdüm 'adem ṭariķine tîr ü kemân-ile
baķmaz güle güle yüzüme açmaz aġzını
éy gül nec'ola ḥâlüm o ġonce-dehân-ile²⁸⁹
5. bir ķılca ķaldı za'f-ile hecrüñde cism-i zâr
bilmem ne ḥâlete varam ol mü-miyân-ile
bezm-i ezelde mest-i müdâm eyledi beni
sâķi-i la'l-i nâbı mey-i erguvân-ile
7. éy mışr-ı ḥüsn yüsufi lâyıķ-mıdur beni
ķirpüklerüñ helâk éde zaḥm-ı sinân-ile
éy ķârı dâ'imâ baña cevır ü cefâ olan
cevır eyleme dilüm saña aķa oran-ile
9. yoḥsa Şikâyet eylerin [éy] bî-veḥâ Őaķın²⁹⁰
maḥdüm-ı dehr-i eşkebe varup fiġân-ile
ḥ'âce efendi-zâde meḥemmed efendi kim
hem-ser-i âsitânu anuñ âsümân-ile
11. kimdür ki bende olmaġa cân vermeye aña
kimdür ki ķapusında ķul olmaya cân-ile

²⁸⁸ ân-ile: ün-ile M₁.

²⁸⁹ o: ol M₁.

²⁹⁰ [éy]: bî M₁.

- bir ıtma baħr-i ıtab´-ı gher-pāşını anuñ
gevher-feşānlık eylemede baħr ü kān-ile
13. bir ´andelıbdr ıtutar ağzında berg-i gül
glzār-ı fażl içinde zebānı dehān-ile
pinhān kalur grinmez idi bık-r-i ma´niler
gstermeyeydi hāme eger kim beyān-ile²⁹¹
15. ey ıtāk-ı bārgāhına beñzer geçen felek
yalanı söyle Őyle ki biraz inanıla
bir baħrdr ki dürr ü gherler nişār eder
keff-i kerımi hāme-i gevher-feşān-ile
17. Őimden ger du´ā gherin silk-i nazma ek
yahya hlş-ı ıalb ü Őafā-yı cenān-ile
yk yk du´ā-yı devletin irsāl et bu dem
Şehr-i ıabli mesken eden kār-vān-ile
19. hbān nite-ki Őalına mānend-i naħl-i serv²⁹²
glzār-ı hüsn içinde ıad-i dil-sitān-ile
eyle müdām Őāhid-i iķbāli der-kenār
tedbır-i pır ü ıtāli´ [] baħt-ı cevān-ile²⁹³

4.4. M₁ Nüshası 57^b:

M₁ Nüshası 57^b de “*Şehir Şehinşeh-i ārm-serır-i nh-kişver*” mısraı ile başlayan kasidede tespit edilen ve *Dıvān* neşirlerinde yer almayan beyitler Şunlardır:

4.

Mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

- eŐiđi kıble-i hācāt-ı zümre-i ´ulemā
ıapusu ka´be-i āmāl-i ehl-i fażl u hüner (K: s. 5, 10. beyitten sonra)
- dimāđ-ı dehri pr etdi revā’ih-i keremñ
´aceb-mi odlara yansa bu reşk-ile micmer (K: s. 5, 12. beyitten sonra)
- meger ki gülşen-i vaşında perveriŐ buldı
ki etdi baŐlar üzere bu resme bir gl-i ter (K: s. 5, 16. beyitten sonra)

²⁹¹ hāme: hāme ki M₁.

²⁹² naħl-i: naħli M₁.

²⁹³ baħt-ı: baħt u M₁.

4.5. M₁ Nüshası 58^b:

5.

Fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

1. bir sehergeh ki şehinşâh-ı serây-ı minâ
gurfe-i tâk-i maqarrından olup çihre-nümâ
tâc-ı zerrîni giyüp tîğ-ı zer-endüdn alup
'azm kıldı ki éde milket-i şâmı yağmâ
3. mîr-âhûr-ı kazâ çekdi kümeýt-i felegi²⁹⁴
n'êtdi ol şâh-ı felek kırbeti devletle añ
'asker-i rûm hücum eyledi mülk-i şâma
hüsrev-i târem-i çârüm édicek kaçd-ı hüma²⁹⁵ (?)
5. dikdiler bayraq-ı berrâk-ı şabâhı fi'l-hâl
gönder-i bâm-ı kılâ' -ı felegi bî-pervâ
maḥbes-i 'azbda ḥabs eylediler şâh-ı şebi
guşşadan riş-i siyâhı eger ağarsa n'ola
7. yüzdî şâh emri ile zengî-i şâmuñ derisin²⁹⁶
şa'sa'a tîğın alup destine celâl-i kazâ
mihr şanmañ görinen şemse-i zerrîndür kim
çâr-tâk-ı felege vèrdi bugün ḥüsn-i binâ
9. yaqdılar ḥırmên-i şebde yine gökler âteş²⁹⁷
ser-te-ser ḥâr ü ḥasın eylemege nâ-peydâ
ḥamdü li'llâh şeb-i târı giderüp toz êtdi
şu'le-i meş'ale-i mekremet [ü] luḫf-ı ḥudâ
11. gülsitân eyledi çarḥuñ yine sünbül-zârı
bâgbân-ı kerem-i pâdişeh-i bî-hemtâ
çeşm bendini zen-i çarḫ götürdi yüzden
ya tıraş êtdi siyeh ḥaṫṫını bir mâh-liḳâ
13. döşedi yolları dîbâlar ile ḥâdim-i mihr
var-ise seyre çıkar ol şeh-i iḳlîm-i şehâ

²⁹⁴ kümeýt-i: miknet-i M₁.

²⁹⁵ édicek: yédicek M₁.

²⁹⁶ derisin: dirisin M₁.

²⁹⁷ gökler: meger bir M₁.

- mâlik-i mülk-i kerem fâris-i meydân-ı şeyem
aşaf-ı şaf-şiken-i dehr mehemmed pâşâ
15. muştafâ-ḥulḥ u mesîḥâ-nefes ü hızr-ḳadem
bu ‘alî-ḥikmet ü ḥâtım-kef ü ḥürşid-liḳâ
ne bulındı aña ‘âlemde ‘adâletle ‘adîl
ne görüldi aña himmetle cihânda hem-tâ
17. ḥâk-rüb-ı ḥademi şeh-per-i ṭâvûs-ı cinân
çüb-ı derbân-ı der-i devlet[i] şâḥ-ı ṭübâ
sidre-i cenneti bir çüb-ı ḥaḳîre şaymaz
bâğ-ı ‘adlindeki her tâze nihâl-i bâlâ
19. serverâ ṭâḳ-i celâlûñde yazılmış gördüm
âb-rüy-ı vüzerâ çeşm-çerâğ-ı ümerâ
mümkün olmaz ki éde mişlini bennâ-yı ḥayâl
maḳr-ı ḳadrûñ ne ‘aceb mürtefi ‘etmiş mevlâ
21. ṭab‘-ı vaḳaruñ eger görse-y-idi ḥacletden
ḳızarup âteş-i süzân eriyē âb-âsâ
dürretü't-tâc édüp başınuñ üstinde tutar
bulsâ bir seng-i ḥaḳîri ḥadeḳûñden kisrâ
23. bâd-ı luṭfuñla gülîstân ola ḥâk-i şüre
ḥâk-i pâ bes ola mihrûñ yeli esse deryâ
baḫr-i iḥsân u mürüvvetsin éyâ kân-ı kerem
şu gibi aḳsa n'ola saña ḳulüb-ı ‘ulemâ
25. gözlerüm ḳible-nümâ gibi eşigüñ gözler
ḳapuñı ka‘be-i âmâl édeli ḥalkâ ḥudâ
nuṭḳ-ı cân-baḫşuñı vaşf eyledüm eş‘ârumda
kelimâtum eşiden şandı kelâm-ı ‘îsâ
27. medḥ-i cân-perverüñe oldı muḳârin çün-kim
kelimâtum ne ‘aceb olsa eger rûḥ-efzâ
benem ol fâris-i meydân-ı belâgat ki bugün
fikretüm raḫşını ‘âlemde bulunmaz hem-pâ
29. luṭfuñ âyînesini ḳarşu tutarsañ bir kez
göresin ṭûṭî-i ṭab‘um neçe olur güyâ
érdi söz gâyet[e yaḫyâ] yéter étdüñ taşdıḳ
devlet ü ‘ömri ziyâd ola dèyü eyle du‘â

31. nite-kim cem' ola dîvân-ı felekde erkân
nite-kim hâkim-i mihr eyleye hükmin icrâ
şadr-ı a'zam ola dîvân-ı hümâyün içre
karşusunda gele el bağlaya erbâb-ı recâ

4.6. M₂ Nüshası 42^b, Z Nüshası 43^b:

6.

Mef'ülü mefâ'ilün mef'ülü mefâ'ilün
Hezec - - + / + - - - / - - + / + - - -

erbâb-ı duhân-âşâm bir yerde otursunlar
münker olan ihvânuñ burnına üfürsünler²⁹⁸

4.7. L₁ Nüshası 59^b:

7.

Mef'ülü fâ'ilâtün mef'ülü fâ'ilâtün
Muzâri' - - + / - + - - / - - + / - + - -

'avn-i mevlâ ile fetḥ oldu revân²⁹⁹
sulṭân murâd-ı râbi' aldı yine revânı

4.8. L₂ Nüshası 56^b:

L₂ nüshası 56^b'de tespit edilen beyit, “gözüm ışırdı görünce o la'l-i ḥandâni” mısraı ile başlayan gazelin E ve K nüshalarındaki 3. ve 4. beyitleri arasına kaydedilmelidir.

8.

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
Müctes + - + - / + + - - / + - + - / + + -

cemâl-i medḥine revnaḳ vèür ḥaṭ-ı şî'rüm
niteki şafḥa-i rüyına ḥaṭṭ-ı reyḥânı³⁰⁰

4.9. Ü₁ Nüshası 15^b:

Ü₁ nüshası 15^b'de “meclis-i meyde şurâhî şem'-i nûr-efşândur” mısraıyla başlayan gazelde tespit edilen beyit, K nüshasının dipnotunda eksik olarak kayıtlıdır.

²⁹⁸ burnına: burnuna M₂.

²⁹⁹ Mısranın vezni kusurludur.

³⁰⁰ niteki: nitekim L₂.

9.

Fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilātün fā 'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

'āşıkuñ göñli o deryādur ki nā-peydā kenār
 dil dēmişler aña ammā dil degül 'ummāndur

4.10. Ü₁ Nüshası 43^b:

10.

Müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün
Recez - - + - / - - + - / - - + - / - - + -

gördüm çemende lāleyi étmiş perişān rüzigār
 ammā yine her bālesi dāğ-ı derūndan hişşe-dār

Nüshada “*ammā yine her bālesi*” ifadesinin hemen altına “*her biri ammā kim yine*” kaydı düşülmüştür.

4.11. Ü₁ Nüshası 43^b:

11.

Fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilātün fe 'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

ne umarsañ sen anuñ ğamze-i mekkārından
 kıla mı ğuşe-nişin olmağ-ıla kārından

4.12. İ Nüshası 5^b:

İ nüshası 5^b'de sayfa kenarında kayıtlı olan beyit, “*bir dilde ki 'ışkuñ odı ola peydā*” mısrayla başlayan gazele ilave edilmektedir.

12.

Mef' ülü mefā 'ilü mefā 'ilün fā '
Hezec - - + / + - - + / + - - - / -

mağrūr olur alsa eline mir'ātın
 gendin görür āyineye baķan zīrā

4.13. İ Nüshası 20^a:

İ nüshası 20^a'da sayfa kenarında tespit edilen iki beyit, “*nān-ı huşk-ile ķanā' at gibi bir ni' met-mi var*” mısrayla başlayan gazelin sonuna eklenmelidir.³⁰¹

³⁰¹ İ nüshasında söz konusu gazelin 5. beytinde geçen *yahyā* ifadesinin üzeri çizilerek ifadenin hemen yukarisına *şimdi* kelimesi kaydedilmiştir.

13.

Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

halkı meftün eyleyen âyâ zen-i dünyâ mıdur
şehr içinde yoksa bir ' aql alıcı âfet-mi var
nêçe bir sevdâ-yı câh [u] nêçe bir tül-i emel
zülfi dilber gibi êy **yahyâ** aña gâyet-mi var

4.14. İ Nüshası 59^b:

14.

Fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilâtün fe 'ilün
Remel + + - - / + + - - / + + - - / + + -

bir ağaç köpri-dur[ur] cüy-ı ecelde tâbüt
yolumuz uğrağıdur cümlemüz andan geçerüz

4.15. İ Nüshası 59^b:

İncelediğimiz *Dîvân* neşirlerinde ve tespit ettiğimiz nüshalarda Yahyâ'nın Farsça şiirine rastlanmadığından bu beytin şaire aidiyeti şüphelidir.

15.

Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - -

مثنوی قانون طبّ اولیاست
جمله امراض را دردی شفاست

4.16. İ Nüshası 59^b:

16.

Mef' ülü mefâ 'ilün mef' ülü mefâ 'ilün
Hezec - - + / + - - - / - - + / + - - -

bir merd-i cihân-dîde bir söz dèdi sen diñle
dil bir ü kulağ iki bir söyle iki diñle

4.17. İ Nüshası 60^b:

17.

Fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilâtün fâ 'ilün
Remel - + - - / - + - - / - + - - / - + -

bir seher gördüm miyân-ı halka düşdi gulgule
kim bu zevk u şevkden her biri döndi bül[büle]

vechini bir 'ârife şordum dēdi târîḥ̄ ʿedūp
geldi dūnyāya vücūd-ı ḥan meḥemmed yūmn-ile

Sonuç

Şeyhülislâm Yahyâ, XVII. yüzyılın önemli âlimlerinden ve devlet adamlarından biridir. Sade, akıcı ve zarif bir dille yazdığı manzumeleriyle edebiyat tarihinin seçkin şairleri arasında yer edinmiştir.

Bu makale ile Şeyhülislâm Yahyâ *Divân*'ının 29 yeni nüshası tespit edilmiştir. Bu nüshalardan İngiltere Milli K. No: Or. 7221; Fransa Milli K. Mazarin/Regius, No: 1418; Mısır Milli K., No: S 4779; Mısır Milli K. Talat, No: 123; Mısır Milli K. Talat, No: 258; İngiltere Bodleian K. MS Turk. d. 46/1; ABD Princeton Ün. K. Garrett Collection Yahuda Series Ottoman Turkish, 1496Y; ABD Princeton Ün. K. Garrett Collection Yahuda Series Ottoman Turkish, 2073Y; Almanya Milli K., Ms.or.fol.4088 Staatsbibliothek; Almanya Milli K., Ms.or.oct.2506; Avusturya Milli K., Mxt. 418; Bosna-Hersek Gazi Hüsrev K., No: 2494; Bosna-Hersek Gazi Hüsrev K., No: 2745; Bosna-Hersek Gazi Hüsrev K., No: 3259; Bosna-Hersek Gazi Hüsrev K., No: 6809; Bosna-Hersek Gazi Hüsrev K., No: 4007; KKTC K., No: Selimiye Camii 20/2 numaralarda kayıtlı 17 yurt dışı nüshasına ulaşmak mümkün olmamıştır.

Ulaşılabilen ve incelenen Şeyhülislâm Yahyâ *Divân*'ı nüshalarından bazılarının kütüphanelerde, şairle aynı mahlası taşıyan Taşlıcalı Yahyâ Bey adına kayıtlı olduğu görülmüştür. Bunlar Ankara Millî Kütüphane'de bulunan 06 Mil Yz A 6254 (M₁), 06 Mil Yz A 6188 (M₂) ve 06 Mil Yz A 5848 (M₃) numaralı nüshalar ile Almanya Leipzig Üniversitesi Kütüphanesi B. or. 013 (L₁) numaradaki nüshadır. Şeyhülislâm Yahyâ adına kayıtlı olan Almanya Leipzig Üniversitesi Kütüphanesi Cod. Turc. 093 (L₂) ve Cod. Pers. 41-02 (L₃) numaralı nüshalar; İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY10442 (Ü₁), NEKTY10883 (Ü₂) ve NEKTY10993 (Ü₃) numaralı nüshalar; İzmir Millî Kütüphane'de 1447 (İ) numarada bulunan nüsha, Sadberk Hanım Müzesi Kütüphanesi Hüseyin Kocabaş Kitaplığı 338 (S) numaradaki nüsha ile Manisa İl Halk Kütüphanesi Akhisar Zeynelzade Koleksiyonu 45 Ak Ze 172 (Z) numaralı nüshaların ise şaire ait olduğu incelememiz neticesinde kesinlik kazanmıştır.

Yeni tespit edilen *Divân* nüshalarının incelenmesi neticesinde ise Şeyhülislâm Yahyâ'nın daha önce hiçbir yerde neşredilmemiş M₁ nüshasında 2 kasidesi, 2 gazeli ve bir kasideye eklenmesi gereken 3 beyti; M₂ ve L₁ nüshalarında birer müfredi; L₂ nüshasında bir gazele ilave edilmesi gereken 1 beyti; Ü₁ nüshasında bir gazele eklenmesi gereken 1 beyti ve 2 müfredi, İ nüshasında bir gazele eklenmesi gereken 1 beyti ve bir başka gazelin sonuna eklenmesi gereken 2 beyti, biri Farsça olmak üzere 3 müfret ile 1 nazmı ve Z nüshasında 1 müfredi tespit edilerek bu şiirlerin Latin harfli metinleri araştırmacıların istifadesine sunulmuştur.

Yeni tespit edilen ve toplam 2 kaside, 2 gazel, 8 beyit, 1 nazım ve 7 müfretten ibaret olan bu manzumelerden M₂ Nüshası 42^b ile Z Nüshası 43^b'de yer alan müfret, Ü₁ Nüshası 15^b'de tespit edilen beyit ve M₁ nüshası 20^b'de yer alan gazelin ilk beyti dışında, diğer bütün şiirler birer nüshada bulunduğundan bu şiirlerin Şeyhülislâm Yahyâ'ya ait olduğu bilgisine ihtiyatla yaklaşılmalıdır. Diğer taraftan *Dîvân* nüshalarında kayıtlı olan bu şiirlerin neşredilerek ilim âlemine sunulması da elzemdir. Şiirlerin Şeyhülislâm Yahyâ'ya aidiyeti hususunda, gelecek çalışmalarla birlikte net bir hüküm vermek mümkün olacaktır.

Kaynaklar

- Altınay, A. R. (1980). *Alimler ve sanatkarlar*. Vahit Çubuk (Hzl.). Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Bayraktutan, L. (1985). *Şeyhülislam Yahya hayatı, eserleri, edebi kişiliği ve Divanının karşılaştırmalı metni*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bozyiğit, E. (2021). *Taşlıcalı Yahyâ Bey Divanı (inceleme-tenkitli metin-nesre çeviri-sözlük)* (Tez No. 681826) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Çakır, M. S. (2018). *Yahyâ Nazîm Divanı (inceleme-tenkitli metin)* (Tez No. 512574) [Doktora tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Demirtaş, H. N. (2016). *Şeyhülislâm Yahyâ Efendi Divânı Şerhi*. Akıl Fikir Yayınları.
- Ertem, R. (1995). *Yahyâ Divanı*. Akçağ Yayınları.
- Gök, T. (2021). Bir kırkambar örneği: 06 Mil Yz A 6188 numaralı mecmua. Aça, M. & Yolcu, M. A. (Ed.), *Sosyal bilimler ışığında doğa, insan, toplum ve kültür* (1. Baskı, s. 478-526). Paradigma Akademi Yayınları.
- Karavelioğlu, M. A. (2010). İbnülemin'in divan neşirleri. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*. (4), 27-58.
- Kavruk, H. (2001). *Şeyhülislâm Yahyâ Divânı*. MEB Yayınları.
- Naîmâ Mustafa Efendi. (1968). *Naîmâ târihi* (Cilt 2). (Zuhuri, Danışman Çev.). Zuhuri Danışman Yayınevi.
- Nev'î-zâde Atayî. (1268). *Hadâyîku'l-hakâyık fi-tekmileti'ş-şakâyık*.
- Şentürk, A. A. & Kartal, A. (2014). *Eski Türk edebiyatı tarihi* (9. Baskı). Dergâh Yayınları.
- Şeyhî Mehmed Efendi. (1989). *Vakâyi'ü'l-fuzalâ* (Cilt 1). Abdulkadir Özcan (Hzl.).
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Divân-ı Yahyâ*. Ankara Millî Kütüphane, No: 06 Mil Yz A 6254.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Divân-ı Yahyâ*. Ankara Millî Kütüphane, No: 06 Mil Yz A 6188.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Divân-ı Yahyâ*. Ankara Millî Kütüphane, No: 06 Mil Yz A 5848.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Divân-ı Yahyâ*. Almanya Leipzig Üniversitesi Kütüphanesi, No: B.or. 013.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Divân-ı Yahyâ*. Almanya Leipzig Üniversitesi Kütüphanesi, No: Cod. Turc. 093.

- Şeyhülislâm Yahyâ. *Dîvân-ı Yahyâ*. Almanya Leipzig Üniversitesi Kütüphanesi, No:Cod. Pers. 41-02.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Dîvân-ı Yahyâ*. İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, No: NEKTY10442.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Dîvân-ı Yahyâ*. İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, No: NEKTY10883.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Dîvân-ı Yahyâ*. İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, No: NEKTY10993.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Dîvân-ı Yahyâ*. İzmir Millî Kütüphane, No: 1447.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Dîvân-ı Yahyâ*. Manisa Akhisar Zeynelzade Koleksiyonu, No: 45Ak Ze 172.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Dîvân-ı Yahyâ*. Nuruosmaniye Yazma Eser Kütüphanesi, No: 34Nk 4957/38.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Dîvân-ı Yahyâ*. Nuruosmaniye Yazma Eser Kütüphanesi, No: 34Nk 4923/3.
- Şeyhülislâm Yahyâ. *Dîvân-ı Yahyâ*. Sadberk Hanım Müzesi Kütüphanesi, No:S.H.M.H.K.Yaz. 338.